

Årsrapport 2023

**BITTEN &
MADS CLAUSENS FOND**
TIL GAVN FOR DANFOSS

© **Copyright Bitten & Mads Clausens Fond**

Udarbejdet af Bitten & Mads Clausens Fond

Offentliggjort april 2024

Layout: ESSENSEN®

Foto: Danfoss (s. 22-32), Nordborg Resort (s. 34), Sønderborg Kommune (s. 34), Pressefotos, SDU (s. 36-37), SDU Sønderborg (s. 38), Fredericia Maskinmesterskole (s. 39), Fonden GOTO Sønderborg (s. 42), Universe Science Park (s. 44-45), Colorbox (s. 46), Sønderborg Kommune (s. 47), Patricio Soto (s. 48), SønderjyskE (s. 49), Sønderborg Kommune (s. 50), Thomas Rahbek (s. 51), Universe Science Park (s. 53), Nordborg Resort (s. 54), Hotel Alsik (s. 56-57), Sønderborg Kommune (s. 58), Kari Stochholm (s. 59), Nordborg Resort (s. 60), Maria Tuxen Hedegaard (s. 63-64)

Indhold

01

Ledelsesberetning

Forord	5
Historien	6
Bitten & Mads Clausens Fond Koncernens legale struktur	10
Bitten & Mads Clausens Fond Koncernens hoved- og nøgletal	11
Regnskabsberetning	12
Fondens bestyrelse	16
Corporate governance	18

02

Fondens beretning

Beretning om BMC Koncernens aktiviteter	21
Danfoss Koncernen	22
Projekter og uddelinger	34
Fondens uddelinger i 2023	52
Aktivt ejerskab af driftsaktiviteter	54
Formueforvaltning	62

03

Årsregnskab

Koncernens regnskab og noter	65
Moderfondens regnskab og noter	112
Ledelsespåtegning	123
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	124

Om rapporten

Koncernregnskabet for Bitten & Mads Clausens Fond (BMC Koncernen) aflægges i overensstemmelse med IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i Årsregnskabsloven.

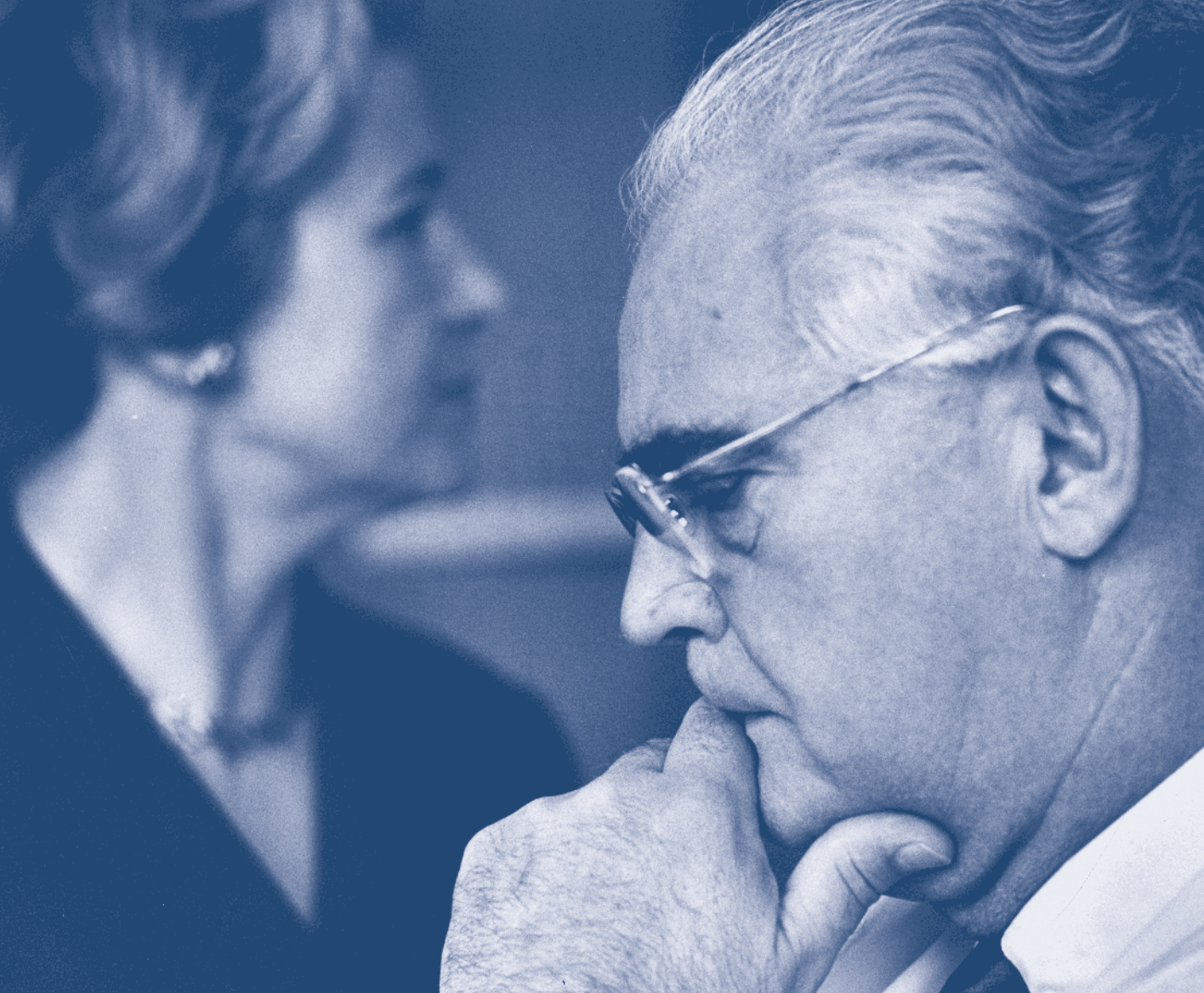
Den samlede rapportering

BMC Koncernens samlede rapportering til stakeholders omfatter følgende publikationer:

1. Årsrapporten 2023 beskriver regnskabsårets finansielle resultater med fokus på oplysningskrav i henhold til den regnskabsmæssige lovgivning.

2. Bæredygtighedsrapport 2023 udgør BMC Koncernens afrapportering af BMC Koncernens initiativer indenfor bæredygtighed og samfundsansvar.
3. Lovpligtig redegørelse for god fondsledelse indeholder en gennemgang af Fondens overholdelse af Anbefalinger for god Fondsledelse.

Ovennævnte publikationer udgør den samlede rapportering for Bitten & Mads Clausens Fond og kan, afhængigt af interesser, læses individuelt eller samlet.

Arven efter Mads Clausen (1905 – 1966)

Kimen til Danfoss blev lagt på et loftsværelse over Mads Clausens fødegård nær Nordborg. Her eksperimenterede den unge, ambitiøse ingeniør med ekspansionsventiler til kølesystemer, og da produktionen kom i gang, stiftede han Danfoss. Året var 1933.

Det blev begyndelsen på en revolution af hele egnen. Fabrikker, boliger og byer skød op overalt, og på få årtier forvandlede Nordals sig fra landbrugs-samfund til industrisamfund.

I dag er Danfoss en global virksomhed med ca. 42.000 ansatte, men respekten og ansvaret for lokalområdet er fortsat dybt indlejret i virksomhedens DNA.

Siden 1971 har ejerskabet af Danfoss A/S været koncentreret omkring Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden). Den blev stiftet af Mads Clausens enke, Bitten Clausen, for at sikre Danfoss' fremtid som global virksomhed med en stærk lokal tilstedeværelse på Als og i det sønderjyske.

I 2021 fejrede Fonden sit 50-års jubilæum som en hyldest til Bitten og Mads Clausen og det succesfulde generationsskifte af familiens livsværk.

Forord

Kære læser

Igennem sit ejerskab i Danfoss A/S er det Fondens formål – i ét og alt, at styrke Danfoss direkte og indirekte via støtte til initiativer, der fremmer erhvervsmæssige og almennyttige formål, som har tilknytning til Danfoss A/S eller til Sønderjylland.

Behovet for dette fokus blev meget tydeligt med den såkaldte Monitor-rapport fra 2004 (udarbejdet af Deloitte-Monitor Group), som anbefalede flere målrettede initiativer, der kunne ændre udviklingen i positiv retning over en periode på ca. 35 år. Det blev startskuddet til Fondens lokalt orienterede, strategiske og langsigtede indsats, og evalueringsrapporten fra 2023 fra Deloitte-Monitor viser, at der er sket flere positive fremskridt.

Syddansk Universitet Sønderborg er et lysende eksempel på, hvordan indsatsen har slået rod og nu forplanter sig til hele lokalsamfundet. SDU Sønderborg bygger på grundtanken om synergi mellem studerende, forskere, virksomheder og kommune, og udviklingen er fra begyndelsen foregået i et partnerskab mellem SDU, Sønderborg Kommune, LINAK og Bitten & Mads Clausens Fond.

Vi er glade for udviklingen, og det er meget bekræftende, at der dagligt nu er over 1.200 studerende på campus i Sønderborg. De kan vælge studieretninger inden for eksempelvis mekanik, elektronik og mekatronik, og fra 2023 også industriel software og digitalisering. Målet for softwareuddannelsen var et optag på 55 studerende, men over 500 ansøgte, og 111 takkede ja til studiestart i sommeren 2023. Også Maskinmesterskolen i Sønderborg er kommet rigtigt godt fra start med et optag på 16 studerende i februar 2024, der forventes at stige yderligere.

Tre ud af fire dimittender fra Teknisk Fakultet bliver i området efter endt uddannelse, og udviklingen på uddannelsesområdet vækker begejstring blandt områdets virksomheder.

Tilstrømningen af unge har skabt efterspørgsel på studieboliger, og i løbet af de kommende år vil Fonden deltage i flere byggeprojekter, der samlet skal være med til at sikre opførelse af 600-800 studieboliger i Sønderborg kommune.

Adgangen til talenter og højt kvalificeret arbejdskraft er essentiel for Danfoss, og derfor har tilflytning og bosætning høj prioritet blandt områdets aktører. Det skal være attraktivt at flytte til kommunen med kæreste og/eller familie, og med etablering af partnerskabet "Fonden GOTO Sønderborg" samarbejder Bitten & Mads Clausens Fond med kommune og erhvervspartnerne om at udvikle og markedsføre området. Målet er 5.000 flere indbyggere i Sønderborg Kommune i 2030. Vi er godt på vej, og i perioden 2021-2023 oplevede vi en faktisk positiv tilgang af nye borgere, der betyder, at indbyggertallet er stigende i Sønderborg Kommune.

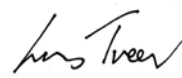
En anden topprioritet er en infrastruktur med stærke forbindelser ud i verden. Fonden og Sønderborg Kommune har etableret et offentlig-privat ejerskab af Sønderborg Lufthavn og har i december 2023 taget første spadestik til en modernisering og fremtidssikring af lufthavnen til en samlet anlægsinvestering på 212 mio. kr.

Investeringen åbner nye muligheder for erhvervsliv og turisme i hele det sønderjyske og nordtyske område. Forventningen er 150.000 rejsende i 2032 fordelt på rutefly til København, charterflyvning samt en direkte forbindelse til en central, europæisk lufthavn.

Som angivet i fundatsen er Fondens formål at arbejde "til gavn for Danfoss", og alt hvad der gavner nærområdet, gavner også Danfoss. Vi ser frem til at fortsætte denne udvikling i samarbejde med vores tillidsfulde og gode samarbejdspartnere.

Per Egebæk Have
Bestyrelsesformand

Lars Tveen
Fondsdirektør

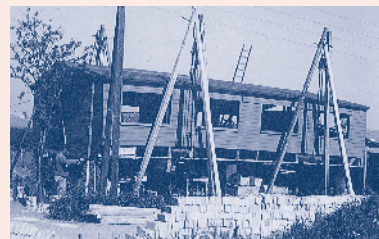
Historien

1933

Mads Clausen stifter Dansk Køleautomatik- og Apparat-Fabrik. Produktionen af ekspansionsventiler foregår på loftet over forældrenes gård i Elsmark ved Nordborg. De første syv år lancerer han 40 produkter.

1943

Virksomheden fejrer 10-års jubilæum med 179 ansatte. Produktionen er nu flyttet ned i forældrenes baghave, og forhandlernettet i udlandet vokser. I 1946 ændres navnet til Danfoss.

1958

3.000 medarbejdere fejrer Danfoss' 25-års jubilæum, og virksomhedens internationale aktiviteter vokser.

1962

Danfoss indvier sit nye 12-etagers hovedkvarter i Nordborg. Mads Clausen har indtil da styret virksomheden fra sit gamle drengeværelse på fødegården.

1966

Mads Clausen dør, 60 år gammel. Bitten Clausen bliver en af verdens første kvindelige bestyrelsesformænd, da hun indtager posten i Danfoss A/S. Virksomheden har 7.100 medarbejdere verden over.

1971

Bitten Clausen stifter Bitten & Mads Clausens Fond den 23. december 1971 med den hensigt at styrke Danfoss for fremtiden.

I forbindelse med stiftelsen overdrager Bitten Clausen 50% af aktiekapitalen i Danfoss A/S til Fonden.

Bitten Clausen formulerer Fondens fundats. Den angiver, at Fondens

hovedformål er at styrke Danfoss, således at virksomheden sikres en økonomisk sund og konkurrencedygtig udvikling. Dette forvaltes via Fondens besiddelse af aktier i Danfoss A/S.

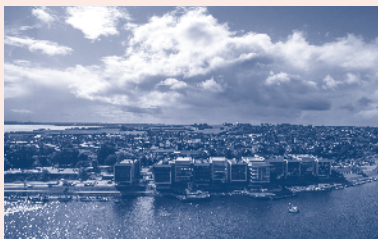
Derudover skal Fonden bruge sin indflydelse som aktionær i forbindelse med valg af bestyrelsesmedlemmer i Danfoss.

1999

Peter M. Clausen afløser sin mor, Bitten Clausen, som bestyrelsesformand for Fonden.

2001

Fundatsen ændres, så Fondens formål "Til gavn for Danfoss" også favner aktiviteter, der kan bevare og styrke beskæftigelsen i Sønderjylland og Danmark.

2004

Fonden får udarbejdet Monitorrapporten – en omfattende analyse af regionens styrker og svagheder. Den bliver definerende for Fondens prioriteringer, investeringer og uddelinger.

2005

Danfoss Universe (nu Universe Science Park) åbner og bliver Fondens første signaturprojekt.

2006

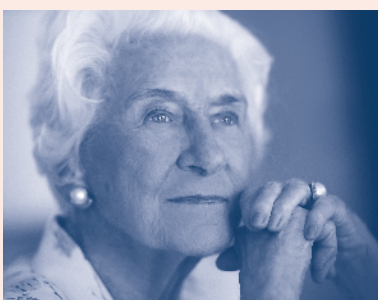
Sønderborg Kommune og Fonden går sammen om at skabe Byens Havn – en levende, bæredygtig bydel med arkitektur i verdensklasse. Stjernearkitekten Frank Gehry bliver bedt om at udforme en masterplan. Den er i dag realiseret.

2009

Per Egebæk Have tiltræder som Fondens første direktør.

2016

Bitten Clausen dør, 103 år gammel.

2019

Steigenberger Alsik Hotel & Spa åbner. Det er Fondens hidtil største investering.

Historien

2020

I 2020 bliver Fonden medejer af Sønderborg Lufthavn. Dette for at støtte op om Danfoss, hvor en lufthavn er en forudsætning for at kunne bevare hovedsædet på Als. Ligeledes er lufthavnen en vigtig infrastruktur i strategien om at skabe vækst og udvikling i den sønderjyske region.

2021

Danfoss overtager Eatons hydraulikforretning og bliver en af verdens førende på markedet for mobil- og industrihydraulik. Danfoss har nu 40.000 medarbejdere og 95 fabrikker.

2021

Fonden fejrer 50-års jubilæum som en af Danmarks største erhvervsdrivende fonde. Fonden forærer i den anledning et helt nyt havnebad og en udvidelse af Idrætscentret Skansehallerne til Sønderborg Kommune for at markere det succesfulde offentlig-private samarbejde, som Fonden, kommunen og en lang række aktører har udviklet gennem mange år.

2022

Ejerfamilien gennemfører et velplanlagt skifte af repræsentanterne for familieejerskabet i Bitten & Mads Clausens Fond samt Danfoss A/S. Efter årtiers passionerede bidrag til Danfoss og Fonden giver Jørgen Mads Clausen fra Danfoss A/S og Peter Mads Clausen fra Bitten & Mads Clausens Fond stafetten videre til næste generation af familien.

Jens Martin Skibsted, søn af Bente Skibsted, indtrådte i Fondens bestyrelse i 2012.

Mads Clausen, søn af Anette og Jørgen Mads Clausen, indtrådte i Fondens bestyrelse i 2015.

Mads-Peter Clausen, søn af Anne-Dorthe og Peter Mads Clausen, indtrådte i Fondens bestyrelse i 2022.

2022

Per Egebæk Have – Fondens administrerende direktør siden 2009 indtræder som ny formand i Bitten & Mads Clausens Fond. Per Egebæk Haves efterfølger som fondsdirektør bliver **Lars Tveen**, der har en lang og bred ledelseserfaring fra flere forskellige stillinger i Danfoss A/S.

2023

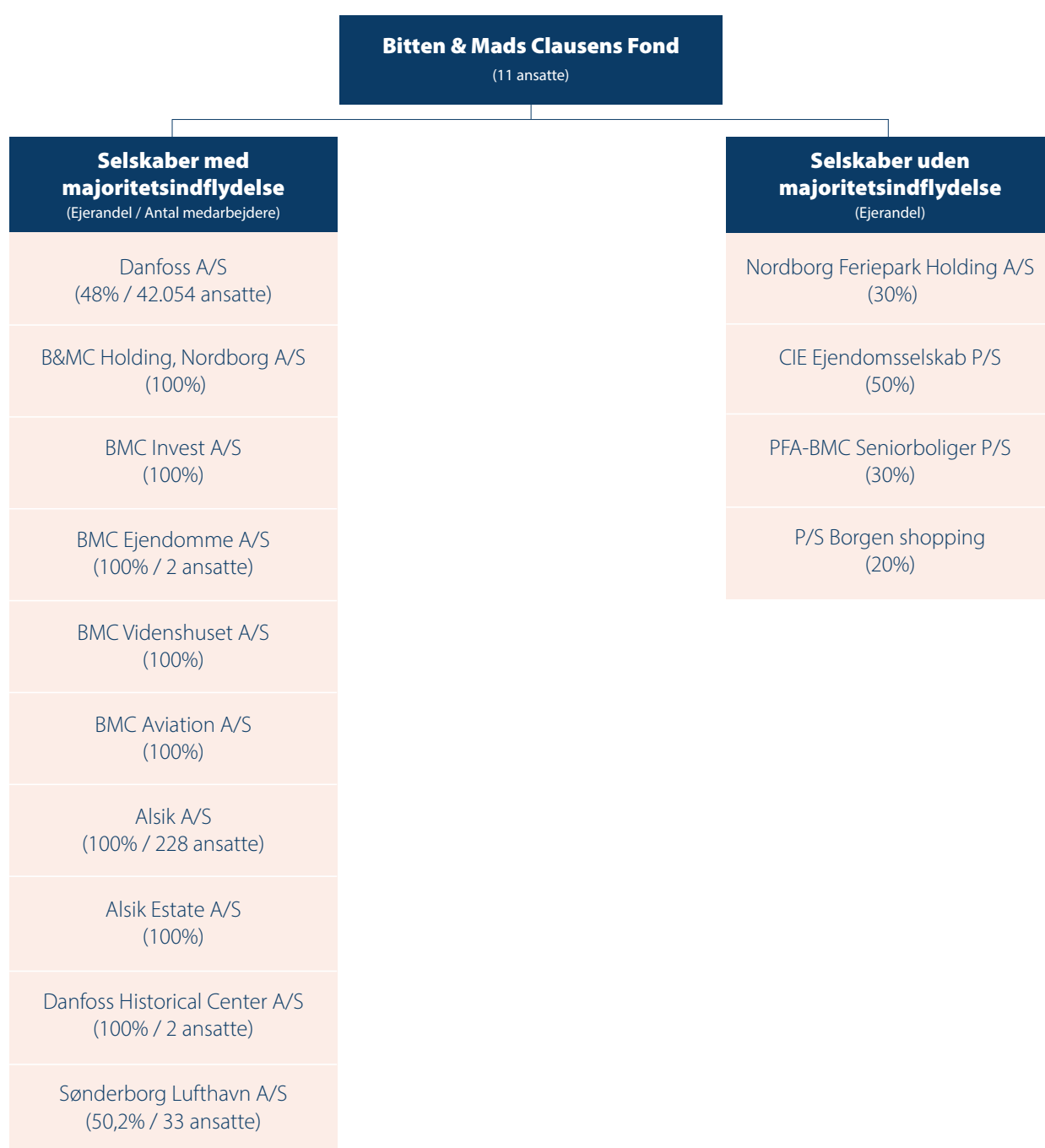
I 2023 vokser antallet af studerende på SDU Campus Sønderborg til 1.200 studerende. Dermed har det flerårige samarbejde og partnerskab mellem SDU, Sønderborg Kommune, LINAK og Fonden båret frugt. Campus i Sønderborg bygger på grundtanken om synergi mellem studerende, forskere og virksomheder.

Bitten & Mads Clausens Fond

Koncernens legale struktur

BMC Koncernen beskæftiger 42.330 medarbejdere og håndterer sine forretningsaktiviteter via en række selskaber. Ejerskabet af Danfoss A/S er det væsentligste forretningsområde. Derudover har Fonden – direkte eller indirekte – ejerandele i en række projektselskaber, der driver Fondens aktiviteter. Fondens uddelingsaktivitet varetages direkte fra Fonden til en række modtagere.

En fuldstændig selskabsoversigt findes i note 28.
Antal ansatte er opgjort ved årets udgang.

Bitten & Mads Clausens Fond

Koncernens hoved- og nøgletal

mio. kr.

	2019	2020	2021	2022	2023
Resultatopgørelse					
Nettoomsætning	46.966	43.543	56.282	76.461	79.551
Resultat af primær drift før resultat fra Ass/JV, af- og nedskrivninger (EBITDA) samt andre driftsindtægter og -omkostninger	7.539	7.457	9.130	11.949	13.235
Resultat af primær drift før resultat fra Ass/JV samt af- og nedskrivninger (EBITDA)	7.530	7.078	9.430	11.648	13.113
Resultat af primær drift før resultat fra Ass/JV og gevinst, tab og afskrivninger relateret til opkøb (EBITA)	5.617	5.313	6.987	8.974	9.916
Resultat af primær drift (EBIT)	5.045	4.613	6.301	7.636	9.201
Finansielle poster, netto	-185	-303	-413	-727	-1.226
Resultat før skat	4.860	4.310	5.888	6.909	7.975
Årets resultat	3.693	3.260	4.543	4.953	6.081
Balance					
Langfristede aktiver i alt	34.046	32.657	51.294	59.454	60.953
Aktiver i alt	48.729	50.315	76.291	89.829	90.332
Egenkapital i alt	24.352	25.034	30.138	38.693	42.168
Nettorentebærende gæld	7.905	4.404	20.019	23.208	21.163
Pengestrømsopgørelse					
Pengestrøm fra driftsaktivitet	5.680	5.839	6.325	7.697	10.069
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-3.177	-1.292	-20.373	-6.973	-6.019
heraf køb af immaterielle anlægsaktiver	-385	-325	-317	-332	-333
heraf køb af materielle anlægsaktiver	-2.060	-1.635	-2.597	-3.866	-4.224
heraf salg af materielle anlægsaktiver	76	194	97	130	52
heraf køb af dattervirksomheder og aktiviteter	-1.045	-35	-19.812	-3.279	-894
heraf frasalg af dattervirksomheder og aktiviteter	0	0	1.793	249	-81
Pengestrøm fra finansieringsaktivitet	-2.079	-989	11.517	439	-3.978
Frit operationelt cash flow	4.389	5.104	4.956	5.606	8.469
Frit operationelt cash flow efter finansielle poster og skat	3.121	3.540	3.024	3.159	5.167
Frit cash flow	2.077	4.114	-14.499	142	3.542
Nøgletal					
Vækst målt i lokal valuta (%)	1	-6	31	31	7
EBITDA margin før andre driftsindtægter og -omkostninger (%)	16,1	17,1	16,2	15,6	16,6
EBITDA margin (%)	16,0	16,3	16,8	15,2	16,5
EBITA margin (%)	12,0	12,2	12,4	11,7	12,5
EBIT margin (%)	10,7	10,6	11,2	10,0	11,6
Afkast på investeret kapital (ROIC) (%)	16,5	14,8	15,5	13,6	14,9
Afkast på investeret kapital (ROIC) efter skat (%)	12,2	11,0	11,9	9,8	11,4
Egenkapitalens forrentning (%)	13,5	11,4	14,3	13,2	14,2
Soliditetsgrad (%)	50,0	49,8	39,5	43,1	46,7
Gæld/egenkapital (finansiel gearing) (%)	32,5	17,6	66,4	60,0	50,2
Nettorentebærende gæld/EBITDA	1,0	0,6	2,1	2,0	1,6

Nøgletallene er defineret i note 26.

Regnskabsberetning

Fondsoplysninger

Bitten & Mads Clausens Fond er en dansk erhvervsdrivende fond registreret hos Erhvervsstyrelsen under CVR-nr. 41 81 56 12. Fonden arbejder selvstændigt og uafhængigt af andre hensyn end de, der indgår i Fondens formålsbestemmelse.

Fonden blev stiftet den 23. december 1971 af Bitten Clausen med den hensigt at støtte op om Danfoss A/S i ét og alt. I forbindelse med stiftelsen overdrog Bitten Clausen 50% af aktiekapitalen i Danfoss A/S til Fonden. Fonden besidder A-aktier og dermed ca. 86% af stemmerne.

Fundats / Formål

Fondens fundats blev udarbejdet af Bitten Clausen ved Fondens stiftelse i 1971. Fundatsen beskriver Fondens formål, kapitalforhold, sammensætning og valg af bestyrelse samt forvaltning af Fondens midler.

Fondens hovedformål er at være til gavn for Danfoss A/S, således at virksomheden sikres en økonomisk sund og konkurrencedygtig udvikling. Dette forvaltes via Fondens besiddelse af aktier i Danfoss A/S. Derudover skal Fonden arbejde for at bevare og styrke beskæftigelsen i Sønderjylland. Fonden bruger desuden sin indflydelse som aktionær i forbindelse med valg af bestyrelsesmedlemmer i Danfoss A/S.

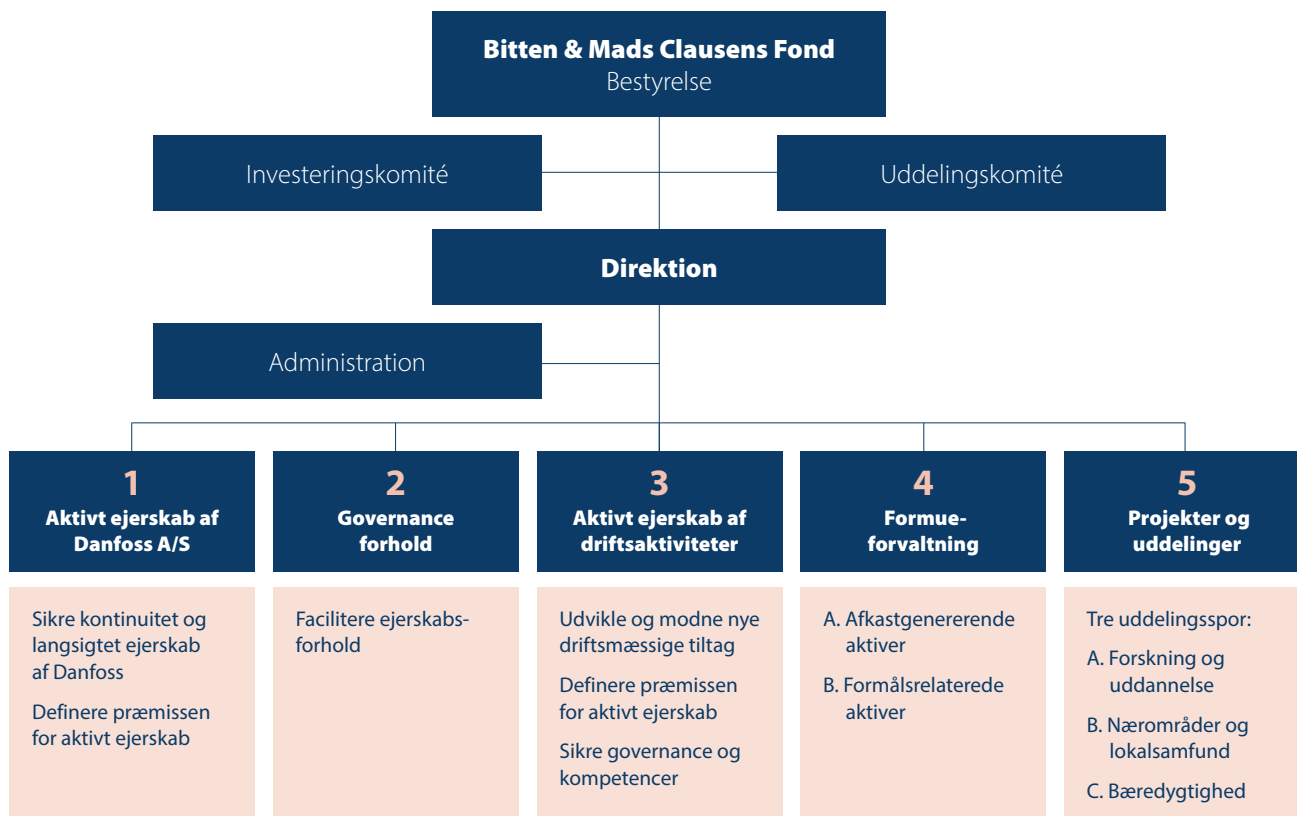
Såfremt Fondens hovedformål er opnået, kan Fonden vælge at støtte Danfoss A/S indirekte ved initiativer indenfor tre uddelingsspor: Forskning og uddannelse, Nærområder og lokalsamfund samt Bæredygtighed. Da Fonden ikke kan ansøges, udvælger Fondens bestyrelse entydigt de initiativer, der ønskes støttet efter fastlagte principper.

Grundkapital / Kapitalforhold

Fonden har en grundkapital på nom. 400 mio. kr. A-aktier i Danfoss A/S med en historisk kostpris på 140,5 mio. kr.

Herudover har Fonden en rådighedskapital bestående af B-aktier i Danfoss A/S samt øvrige investeringer, der investeres i overensstemmelse med Fondens investeringsstrategi. Den samlede rådighedskapital kan opgøres til 13,9 mia. kr. ved udgangen af 2023.

På generalforsamlingen i Danfoss A/S i 2024 forventes et udbytte på 1,8 mia. kr., hvor Fonden vil modtage 866,0 mio. kr., svarende til en ejerandel på 48%. Bestyrelsen fordeler hvert år det modtagne udbytte fra Danfoss A/S til de budgetterede aktivitetsspor, der planlægges i Fonden.

Strategiske forhold

Fondens strategiarbejde hviler på fundatsen med et fireårigt rullende perspektiv, hvor hovedfokus de senere år har været at skabe vækst i Sønderborg for at kunne tiltrække kompetente medarbejdere til Danfoss A/S. Analyser peger på, at muligheden for at vokse og tiltrække højt kvalificeret arbejdskraft er afhængig af et stærkt uddannelsesmiljø. Derfor har Fondens via uddelinger i 2023 haft særligt fokus på at styrke uddannelsesmiljøet i Sønderborg. Antallet af studerende i Sønderborg er i kraftig vækst, og derfor har Fondens i 2023 støttet etableringen af midlertidige studieboliger samt arbejdet med projekter, der kan etablere permanente studieboliger samt øvrige boliger.

Hvert kvartal godkender bestyrelsen en økonomisk fremskrivning af Fondens fem strategiske spor og forholder sig dermed til Fondens samlede økonomi, inden der disponeres midler til investeringer, uddelinger og projektportefølje. Fondens fem strategiske spor:

1. Aktivt ejerskab af Danfoss A/S

Med 86% af stemmerne har Fondens en bestemmende indflydelse i Danfoss A/S og deltager bl.a. ved udvælgelsen af bestyrelsesmedlemmer til virksomheden. Dette forhold er reguleret i Fondens fundats og er forankret i et formelt defineret aktivt ejerskab.

2. Governance forhold

Fonden faciliterer et aktionærforum med bl.a. to årlige mø-

der, hvor alle familieaktionærer i Danfoss A/S bliver holdt orienteret om forretningen og om Fondens øvrige aktiviteter.

3. Aktivt ejerskab af driftsaktiviteter

Flere af Fondens projekter drives som selvstændige juridiske enheder. Fondens deltager aktivt i bestyrelserne for at sikre overensstemmelse med Fondens formål og for at sikre kvalificerede bestyrelser med de rette kompetencer til at styre drift og risiko i de driftsrelaterede datterselskaber.

4. Formueforvaltning

Fondens likvide rådighedskapital bliver forvaltet af en Investeringskomité i henhold til den investeringsstrategi, som bestyrelsen har godkendt. Rådighedskapitalen kan både investeres i formålsrelaterede aktiver og afkastgenererende aktiver. De senere år er formueforvaltningen udvidet til at omfatte ejendomsinvesteringer i Sønderborg, hvor ejendomsudvikling og medejerskab har krævet en mere aktiv involvering fra Fondens side.

5. Projekter og uddelinger

Fonden kan ikke ansøges. Fondsbestyrelsen vælger selv de initiativer, den ønsker at støtte. Uddelingspolitikken er præciseret i tre overordnede spor, der i tråd med Fondens fundats knytter sig til Danfoss' geografiske placeringer og forretningsfokus.

De tre uddelingsspør er: A) Forskning og uddannelse, B) Nærområder og lokalsamfund og C) Bæredygtighed.

Koncernregnskab for Bitten & Mads Clausens Fond

Fonden aflægger årsrapport efter IFRS som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i Årsregnskabsloven, da Fondens største datterselskab – Danfoss A/S – også aflægger årsrapport efter IFRS.

BMC Koncernens hoved- og nøgletal

I 2023 havde Bitten & Mads Clausens Fond Koncernen (BMC Koncernen) en nettoomsætning på 79.551 mio. kr. mod 76.461 mio. i 2022, svarende til en stigning på 4%, hvilket er i overensstemmelse med forventningerne. EBITA steg med 10% og EBITA-margin endte på 12,5%, hvilket også var i overensstemmelse med forventningerne.

Resultat før skat blev på 7.975 mio. kr. mod 6.909 mio. året før, mens årets resultat blev på 6.081 mio. kr. mod 4.953 mio. i 2022. Ved udgangen af 2023 udgjorde den nettorentebærende gæld 21.163 mio. kr. svarende til 1,6 × EBITDA. Fonden uddelte netto 99 mio. kr. i 2023 mod 102 mio. sidste år.

Egenkapitalen var ved udgangen af 2023 på 42.168 mio. kr. mod 38.693 mio. ved udgangen af 2022. Egenkapitalen på 42.168 mio. kr. svarer til en soliditetsgrad på 46,7% for BMC Koncernen.

Revision

BMC Koncernens regnskab revideres af en statsautoriseret revisor, der vælges af fondsbestyrelsen efter indstilling fra formandskabet. Valget af revisor sker hvert år og finder sted på Fondens årsmøde i april, hvor koncernregnskabet også bliver behandlet.

PricewaterhouseCoopers statsautoriseret revisionspartnerselskab blev i 2023 genvalgt som BMC Koncernens revisor.

Forventninger til 2024

BMC Koncernens forventninger til 2024 er i væsentlig grad baseret på de udmeldte forventninger fra Danfoss A/S, der forventer fortsat at udvide eller fastholde sin markedsandel. Omsætningen forventes at ligge i intervallet 75-86 mia. kr. for hele året. EBITA-marginen forventes at ligge i intervallet 11,8%-13,3% efter fortsat integration af tilkøbte virksomheder såvel som investeringer i udvikling af nye produkter og løsninger.

Den forventede vækst og profitabilitet er afhængig af udviklingen i de globale forsyningskæder, det geopolitiske miljø og inflationen samt af de generelle vækstrater i verdensøkonomien.

I samarbejde med BMC Koncernens kunder har Danfoss' teknologier og løsninger et enormt potentiale for at bidrage til globale og regionale klimamål. BMC Koncernen vil fortsætte med at dekarbonisere globale aktiviteter med henblik på at være CO₂ neutral inden 2030. Dette er inkluderet i målene for BMC Koncernens ESG-initiativer inden for dekarbonisering, cirkularitet samt diversitet, lighed og inklusion. BMC Koncernen vil fortsat investere i bæredygtighed, forbedre sit klimaaftryk og levere på ESG-ambitionen.

Fondens uddelinger forventes i 2024 at ligge på niveau med uddelingerne i 2023. Fondens bestyrelse har fastlagt en uddelingsramme for 2024 på 130 mio. kr.

Begivenheder efter balancedagen

Vi er ikke bekendt med begivenheder efter balancedagen den 31. december 2023, som kunne forventes at få væsentlig indflydelse på koncernens finansielle situation.

Fondens bestyrelse

Per Egebæk Have

Bestyrelsesformand (B-medlem)

Tiltrådt 2022
Født 1957
Bopæl Sønderborg, Danmark

Særlige kompetencer

- Ledelseserfaring indenfor familie-ejerskaber og fonde
- Erfaring med bestyrelsesarbejde i såvel koncerntestrukturer som fonde
- Ekspertise indenfor økonomi, finansiering og kapitalforvaltning/investeringsaktiver

Bestyrelseshverv, Formand

- LINAK Fonden
- Nordic Compound Invest A/S

Næstformand

- Færchfonden
- Schackenborg Fonden

Bestyrelsesmedlem

- Alsik A/S
- LINAK A/S
- LINAK Holding A/S
- Realdania
- Sønderborg Lufthavn A/S
- Kata Fonden
- ProjectZero Fonden
- Odense Robotics Startup Fond
- Nordborg Feriepark Holding A/S
- Nordborg Resort Ejendomme A/S
- Nordborg Resort A/S
- Nordic Compound Management A/S
- Schackenborg Landbrug A/S
- CIE Ejendomsselskab P/S
- PFA-BMC Seniorboliger P/S

Øvrige ledelseshverv

- Medlem af Repræsentantskabet i Sydbank A/S
- Medlem af Repræsentantskabet i Realdania

Marianne Philip

Næstformand for bestyrelsen (B-medlem)

Tiltrådt 2014
Født 1957
Bopæl København, Danmark

Særlige kompetencer

- Erfaring med erhvervsjuridiske forhold, herunder selskabsretlige og fonde retlige emner, finansielle og kapitalmarkedsforhold samt corporate governance
- Erfaring med ledelse og arbejde i bestyrelser

Stilling

- Advokat, Partner i Kromann Reumert siden 1987
- Formand for Komitèen for God Fondsledelse
- Adj. Professor, CBS

Bestyrelseshverv, Formand

- Gerda & Victor B Strands Fond (Toms Gruppens Fond)
- BiolInnovation Institute Fonden og BI Holdings A/S og Deep Tech Lab A/S
- Bestyrelsesforeningens Center for Cyberkompetencer A/S
- Nordea Invest, Nordea Invest Bolig, Nordea Invest Engros, Nordea Invest Kommune
- Copenhagen Capacity Fonden
- Axxel Fonden
- Ferdinand Andersens Familielegat
- Ingrid Zachariaes Fond

Næstformand

- LIFE Fonden og LIFE A/S
- Nordea Funds OY

Bestyrelsesmedlem

- Brenntag Nordic A/S
- Kirsten og Peter Bangs Fond
- Axxelfuture
- Aktieselskabet af 1. januar 1987

Øvrige ledelseshverv

- Formand for Nordea Funds OYs Corporate Governance Committee

Mads Clausen

Medlem af bestyrelsen (A-medlem)

Tiltrådt 2015
Født 1984
Bopæl København, Danmark

Særlige kompetencer

- Erfaring indenfor teknologi-udvikling, commercialisering af ny teknologi, finansiering, M&A samt virksomhedsledelse

Bestyrelseshverv, Formand

- Vandstrom Inc.
- MC2 Therapeutics A/S

Bestyrelsesmedlem

- Danfoss A/S

Ejerandele i Fondens dattervirksomheder

- Ejer aktier i Danfoss A/S

Jens Martin Skibsted

Medlem af bestyrelsen (A-medlem)

Tiltrådt 2012
Født 1970
Bopæl Hovedstadsområdet, Danmark

Særlige kompetencer

- Brand Building, Entrepreneurship, Design Innovation

Stilling

- Global Partner, VP, Manyone A/S

Betyrelseshverv, Formand

- Skibsted Industrial Design

Bestyrelsesmedlem

- Manyone A/S

Ejerandele i Fondens dattervirksomheder

- Ejer aktier i Danfoss A/S

Mads-Peter Clausen

Medlem af bestyrelsen (A-medlem)

Tiltrådt 2022
Født 1976
Bopæl Århus, Danmark

Særlige kompetencer

- International erfaring fra ledende stillinger og stærke strategiske, organisatoriske og kommunikative kompetencer
- Stort kendskab til virksomhedsadministration, teknik og bestyrelsesarbejde

Bestyrelseshverv, Formand

- miniBOOSTER A/S, Danmark

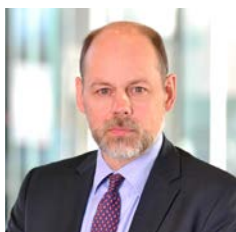
Bestyrelsesmedlem

- Danfoss A/S

Ejerandele i Fondens dattervirksomheder

- Ejer aktier i Danfoss A/S

Fondens direktion

Jens Peter Toft

Medlem af bestyrelsen (B-medlem)

Tiltrådt 2009
Født 1954
Bopæl Birkerød, Danmark

Særlige kompetencer

- Erfaring med generelt ledelses- og bestyrelsesarbejde
- Ekspertise indenfor finansiering og M&A

Stilling

- Direktør, Selskabet af 11. december 2008 ApS

Bestyrelseshverv, Formand

- Fonden af 4. december 2001
- MipSalus Holding ApS
- MipSalus ApS

Næstformand

- M. Goldschmidt Holding A/S
- M. Goldschmidt Ejendomme A/S
- M. Goldschmidt Capital A/S
- Atlas Ejendomme A/S
- MGE Frederiksbro II P/S
- MGE Frederiksbro II Holding A/S

Bestyrelsesmedlem

- Civilingeniør N.T. Rasmussens Fond
- Enid Ingemanns Fond
- Fondet for Dansk Norsk Samarbejde
- Dansk Vækstkapital II K/S
- Dansk Vækstkapital II Komplementar ApS
- Selskabet af 11. december ApS
- Ragna Lemkow, født Kongsted's Familielegat

Øvrige ledelseshverv

- Medlem af Investeringskomitéen GRO Capital I
- Medlem af investeringskomitéen Dansk Vækstkapital III

Poul Erik Antonisen

Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen

Tiltrådt 2022
Født 1968
Bopæl Nordborg, Danmark

Stilling

- Arbejdsmiljørepræsentant i Danfoss Power Solutions

Bestyrelsesmedlem

- Danfoss Power Solutions ApS (medarbejdervalgt)
- Nordals Boldklub

Malene Rudebeck Olsen

Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen

Tiltrådt 2018
Født 1982
Bopæl Sønderborg, Danmark

Stilling

- Project Manager

Bestyrelseshverv, næstformand

- Ingeniørgruppen på Danfoss

Bestyrelsesmedlem

- Danfoss Power Electronics A/S (medarbejdervalgt)

Morten Hansen

Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen

Tiltrådt 2018
Født 1978
Bopæl Nordborg, Danmark

Særlige kompetencer

- Repræsentant for medarbejdere i Danfoss

Stilling

- Fondssekretær i Danfoss Medarbejderfond

Lars Tveen

Administrerende direktør

Tiltrådt 2022
Født 1963
Bopæl Sønderborg, Danmark

Bestyrelseshverv, Formand

- ProjectZero Fonden
- Sønderborg Lufthavn A/S
- Fonden GOTO Sønderborg
- Alsik A/S

Næstformand

- SKAKO A/S

Bestyrelsesmedlem

- MCH A/S
- Fonden Universe Science Park
- Foreningen AlsFynForbindelsen
- CIE Ejendomselskab P/S

Definition af medlemstyper

A-medlem

A-medlemmer er valgt blandt descendenter efter Bitten og Mads Clausen.

B-medlem

B-medlemmer er valgt udenfor descendentskredsen.

Corporate governance

Fonden er en dansk erhvervsdrivende fond registreret hos Erhvervsstyrelsen under CVR-nr. 41 81 56 12. Fonden arbejder selvstændigt og uafhængigt af andre hensyn end de, der indgår i Fondens formålsbestemmelse.

Den for Fonden mest relevante lovgivning er lov om erhvervsdrivende fonde. Det foreskrevne fondsretlige tilsyn med, at Fonden ledes forsvarligt og drives i overensstemmelse med lovgivningen og vedtægterne, udføres af Erhvervsstyrelsen. Lov om erhvervsdrivende fonde indeholder herudover detaljerede bestemmelser om blandt andet ledelsen, revision, uddeling og resultat anvendelse.

Fonden følger anbefalingerne fra Komitéen for god Fondsledelse bortset fra §2.4 om uafhængighed, hvor bestyrelsen i forbindelse med et formandsskifte har lagt vægt på kontinuitet i bestyrelsesarbejdet og dermed accepteret, at anbefalingen om uafhængighed p.t. ikke overholdes.

Fonden efterlever erhvervsfundsloven samt oplysningskrav i Årsregnskabsloven, hvilket er summeret i nedenstående guide til læseren, der henviser til de relevante afsnit eller separate publikationer.

Ledelsesstruktur

Fondens koncernstruktur understøtter virksomhedernes ledelsesmæssige værdier med en klar fordeling af ledelsesansvar. Samspillet mellem Koncernens ledelsesorganer, ejere og andre interessenter er styret af denne struktur og de fastlagte principper. Fondens vedtægter, forretningsorden, værdier, lovgivningen og et stærkt internt kontrolmiljø er også elementer, der indgår i BMC Koncernens corporate governance.

Fonden har et tostrengt ledelsessystem med en bestyrelse og en direktion. Bestyrelsen godkender den overordnede retning for Fondens udvikling i form af strategier og målsætninger. Direktionen udvikler strategien og varetager

Guide til læseren

Erhvervsfundsloven §60 / Årsregnskabsloven §77a

Anbefalinger for god Fondsledelse

En gennemgang af Fondens overholdelse af de enkelte anbefalinger fremgår på Fondens hjemmeside
https://www.bmcfond.dk/media/avudd3wo/skema_fondsledelse_-2023-final.pdf

Årsregnskabsloven § 99A

Redegørelse for samfundsansvar

Fondens redegørelse for samfundsansvar afgives i overensstemmelse med §99A, stk. 5 i en særskilt rapport "Bæredygtighedsrapport 2023" på Fondens hjemmeside
https://www.bmcfond.dk/media/lhwzb53h/baeredygtighed2023_final.pdf

Årsregnskabsloven § 99B

Redegørelse for den kønsmæssige sammensætning af ledelsen

Fondens redegørelse for kønsmæssig sammensætning af ledelsen afgives i overensstemmelse med §99B, stk. 5 som en del af ledelsesberetningen. Se side 19

Årsregnskabslovens § 99D

Redegørelse for dataetik

Fondens redegørelse for dataetik afgives i overensstemmelse med §99D, stk. 4 i en særskilt rapport på Fondens hjemmeside
<https://www.bmcfond.dk/media/c41drrlr/skema-dataetik-final-2023.pdf>

Bestyrelsens sammensætning

	Nationalitet	Uafhængig	Investeringskomité	Projekt- og Uddelingskomité	Honorar ¹
Per Egebæk Have	DK	Nej	Ja	Ja	950 tkr.
Marianne Philip	DK	Ja	Nej	Ja	550 tkr.
Jens Martin Skibsted	DK	Nej	Nej	Ja	400 tkr.
Mads Clausen	DK	Nej	Ja	Ja	550 tkr.
Mads-Peter Clausen	DK	Nej	Nej	Ja	400 tkr.
Jens Peter Toft	DK	Nej	Ja	Nej	400 tkr.
Malene Rudebeck Olsen ²	DK	Nej	Nej	Nej	250 tkr.
Morten Hansen ²	DK	Nej	Nej	Nej	250 tkr.
Poul Erik Antonisen ²	DK	Nej	Nej	Nej	250 tkr.

¹⁾ Honorar udbetalt i 2023 inkl. honorar for komitéarbejde ²⁾ Medarbejdervalgt

Herudover er der i 2023 udbetalt i alt 1.150 tkr. til Fondens bestyrelsesmedlemmer for bestyrelsesarbejde i Koncernens datterselskaber.

den daglige ledelse af fondsvirksomheden og eksekvering af strategien. Disse forhold reguleres i en direktionsinstruks, der opdateres årligt.

Bestyrelsen

Fondens bestyrelse består af tre A-medlemmer, der er valgt blandt descendenter efter Bitten og Mads Clausen, et uafhængigt B-medlem, to ikke-uafhængige B-medlemmer og tre medarbejdervalgte medlemmer. Sammensætningen af kompetencer i bestyrelsen bliver løbende evalueret for at sikre, at den til stadighed reflekterer Fondens behov. Bestyrelsen holder fire-fem møder om året og holder derudover ekstraordinære møder i det omfang, det er nødvendigt. I 2023 er der holdt fire møder i bestyrelsen og ti møder i Fondens komitéer.

Måltal for det underrepræsenterede køn

Fondens måltal for kvinder, som er det underrepræsenterede køn i bestyrelsen, er, at minimum to ud af seks valgbare bestyrelsesmedlemmer er kvinder senest i 2025.

Bestyrelsen lagde ved valget til bestyrelsen i 2022 vægt på kontinuitet i bestyrelsesarbejdet og accepterede dermed, at måltallet for det underrepræsenterede køn p.t. ikke opfyldes. Bestyrelsen fastholder denne beslutning i 2023 og arbejdet fortsætter med at søge efter de(n) rette kandi-

dat(er) fra det underrepræsenterede køn, som kan tiltræde en bestyrelsespost. Ved udgangen af 2023 er der én kvinde blandt de valgbare medlemmer af bestyrelsen, og Fondens mål er dermed endnu ikke nået.

Fonden er grundet sin størrelse og ejerforhold undtaget kravet om en redegørelse om virksomhedens mangfoldighedspolitik, herunder mål for det underrepræsenterede køn på øvrige ledelsesniveauer.

Kønsmæssige sammensætning af ledelsen

Øverste ledelsesorgan	2023
Samlet antal bestyrelsesmedlemmer	6
– heraf kvinder i %	17%
– Måltal i %	33%
Årstal for opfyldelse af måltal	2025
Øvrige ledelsesniveauer	
Samlet antal ledelsesmedlemmer	4
– heraf kvinder i %	25%

Beskrivelse af særlige risici

BMC Koncernen har ikke identificeret enkeltstående risici, der truer Koncernens overlevelse, men Koncernen kan blive påvirket af en række eksterne risici.

Alle risici er evalueret regelmæssigt via standardiserede guidelines.

Følgende forhold kan indebære risici for Koncernen og er yderligere uddybet i årsrapporten for Danfoss A/S:

- Globale markedsforhold, inklusive et fortsat stærkere fokus på energieffektivitet, bæredygtighed og infrastruktur
- De fem globale mega-trends der påvirker Koncernen, teknologierne samt måden, der drives forretning på
- Manglende opfyldelse af ESG-reguleringer og forventninger
- Geopolitiske risici, såsom økonomiske trends, konflikter og lovgivning
- Fair og lige adgang til markeder
- Global økonomisk vækst
- Udvikling på nøglemarkeder og cykliske industrier
- Kunderelationer og omdømme, herunder Koncernens evne til at drive forretning baseret på tillid og integritet
- Opretholdelse af konkurrence- og innovationsevne, herunder evnen til at imødekomme kundernes krav om effektive løsninger, høj produktkvalitet og et attraktivt omkostningsniveau
- Finansiell bæredygtighed, herunder Koncernens evne til at finansiere udvikling og innovation
- Forstyrrelser og afbrydelser af IT-systemer
- Trusler relateret til cyberkriminalitet

Bestyrelseshonorarer

Bestyrelsen modtager et samlet fast honorar, som dækker arbejdet i Fonden. I 2023 udgjorde det samlede honorar 4,0 mio. kr. (2022: 3,4 mio.). Heraf udgør formandens årlige honorar 650 tkr. og næstformandens årlige honorar 400 tkr. De menige medlemmers årlige honorar udgør 250 tkr. Derudover modtager de bestyrelsesmedlemmer, der sidder i Fondens komitéer, et årligt honorar på 150 tkr.

Hvert andet år benchmarker Fondens ledelse bestyrelseshonoraret op mod andre erhvervsdrivende fonde for at sikre, at niveauet modsvarer markedet.

Aflønning af direktionen

Direktionen bliver aflønnet med et fast vederlag og en bonus, der relaterer til Fondens projektaktiviteter og ikke til regnskabsmæssige (monetære) resultater.

Fondens komitéer

Forretningsordenen bemyndiger bestyrelsen til at etablere komitéer, som varetager opgaver på baggrund af mandat og instrukser fra bestyrelsen.

Komitéer under bestyrelsen skal bestå af formanden, udvalgte bestyrelsesmedlemmer og direktøren. Derudover kan en komité hente bistand fra eksterne rådgivere, hvis det er nødvendigt. Fonden har nedsat en Investeringskomité og en Projekt- og Uddelingskomité.

Investeringskomité

Investeringskomitéen overvåger den likvide del af Fondens rådighedskapital, der ligger ud over aktier i Danfoss A/S. Se også afsnittet i beretningen om Fondens formueforvaltning.

Investeringskomitéen har holdt seks møder i 2023.

Projekt- og Uddelingskomitéen

Projekt- og Uddelingskomitéen behandler og prioriterer projekter og uddelinger i overensstemmelse med Fondens uddelingspolitik og fundats. Se også afsnittet i beretningen om Fondens projekter og uddelinger.

Projekt- og Uddelingskomitéen har holdt fire møder i 2023.

Beretning om BMC Koncernens aktiviteter

I det følgende gives en beretning om BMC Koncernens forretningsmæssige aktiviteter opdelt efter Fondens strategiske fokusområder:

- Fondens aktive ejerskab af Danfoss A/S
- Fondens projekter og uddelinger
- Fondens aktive ejerskab af driftsaktiviteter
- Fondens formueforvaltning

Læs om Fondens strategiske fokusområder på de følgende sider →

↑ I 2023 besluttede Bitten & Mads Clausens Fond at medfinansiere en modernisering af Sønderborg Lufthavn. Et projekt til 212 mio. kr.

Vi vil være **en del af løsningen**

I 2023 vedtog verdens ledere, at vi skal tredoble mængden af vedvarende energi og fordoble energieffektiviteten hen mod 2030 for stadig at kunne møde Paristraktatens målsætninger og begrænse den globale opvarmning til 1,5°C. Allerede nu tilbyder Danfoss de nødvendige løsninger for at kunne møde disse krav.

Danfoss Koncernen

Danfoss har løsningerne til at håndtere globale udfordringer og skabe vækst

Det er helt afgørende, at der nu banes vej for at skabe vedvarende og systemiske tiltag, der kan drive den nødvendige dekarbonisering i verden. Danfoss tilbyder de løsninger, som gør dette muligt på en forsvarlig måde.

Danfoss transformerer sin forretning for at kunne møde de udfordringer og udnytte de muligheder, der skabes af specielt fem stigende globale megatrends: Klimaforandringer, urbanisering, mangel på fødevarer og vand, digitalisering og elektrificering.

I 2022 besluttede Danfoss som en del af sin grønne vækststrategi 'Core & Clear 2025', at bæredygtighed skal være en central del af alt, hvad Danfoss virksomheden foretager sig, og at bæredygtighed skal integreres i alle aktiviteter.

I 2023 har Danfoss fortsat sin transformation og opnået stærke resultater. Resultater der beviser, at virksomheden har de produkter og løsninger, der gør, at den kan opfylde sit formål om at skabe en bedre verden sammen med sine partnere – og skabe langsigtet værdi.

Danfoss' tre ESG nøgleinitiativer

Danfoss har tre nøgleinitiativer med tilhørende målsætninger i sin 2030 ESG-ambition, der blev lanceret i 2022 som en del af virksomhedens grønne vækststrategi: Dekarbonisering, Cirkularitet samt Diversitet, Lighed og Inklusion. I 2023 har Danfoss vist stærk fremgang inden for alle tre områder.

Dekarbonisering

Danfoss ønsker at blive sine kunders foretrukne dekarboniseringspartner og udvikler løsninger, der både hjælper kunderne med at reducere deres CO₂-udledning omkostningseffektivt – og hjælper Danfoss med at blive CO₂-neutral i sin egen drift.

Cirkularitet

Danfoss tager hensynet til cirkularitet med som et grundprincip i sin innovation af nye løsninger og videreudvikling af eksisterende løsninger. Cirkularitetskonceptet 'Rethink, Reduce, Recirculate' sikrer, at Danfoss designer de mest genanvendelige produkter fra udvikling til indkøb, produktion, distribution og salg.

Diversitet, lighed og inklusion

Danfoss' ønske er at tilbyde branchens bedste arbejdsplads ved at skabe og sikre diversitet, lighed for alle samt en inkluderende kultur. Et sådant miljø giver de bedste muligheder for at kunne tiltrække og fastholde de talenter, der gør Danfoss i stand til at være konkurrencedygtig og drive den grønne omstilling.

Danfoss Koncernens hovedtal

42.054 ansatte 100 fabrikker tæt på kunder og samarbejdspartnere 79,4 mia. kr. i omsætning 2023

Kort om Danfoss

Danfoss har løsninger, der øger maskinproduktiviteten, reducerer emissioner, sænker energiforbruget, udnytter digitalisering og muliggør elektrificering.

Virksomhedens løsninger anvendes inden for områder som køling, aircondition, opvarmning, strømkonvertering, motorkontrol, industrimaskiner, bilindustrien, marine og on- og off-road maskiner. Danfoss leverer også løsninger til vedvarende energi, så som sol- og vindkraft samt fjernvarmeinfrastruktur til byer.

Danfoss er en global koncern med tre forretningssegmenter:

- Danfoss Power Solutions – leverer komplette løsninger inden for mobil og industriel hydraulik, væsketransport, elektrificering og software.

- Danfoss Climate Solutions – tilbyder bæredygtige varme- og køleløsninger til huse, kølekæder, industri og infrastruktur.

- Danfoss Power Electronics & Drives – udvikler løsninger til grøn energi såsom frekvensomformere, effektmoduler og elektrificering til bilindustrien, industri og vedvarende energi.

Danfoss blev grundlagt i 1933 og er i dag globalt markedsledende med over 42.000 medarbejdere og salg i mere end 100 lande

Som en globalt førende teknologipartner med dyb applikationsviden og bæredygtig innovation vil Danfoss være kundernes foretrukne dekarboniseringspartner med fokus på langsigtet værdiskabelse for både kunder og medarbejdere.

Our purpose

Decarbonizing with our customers

Our unique products and solutions provide real value to our customers through sustainable innovation and leading application know-how, supporting them in their journey toward decarbonization in an intelligent and cost-efficient way, as we continue our own decarbonization journey.

Long-term value creation

We are a foundation-/family-owned company, intentionally focusing on the longer view, being courageous, and concentrating on the sustainability of our business and the social environment we operate in. We target over-proportional growth through investment-driven value creation, and it is this profitable growth and strong free cash flow which allow us to invest significantly in the future.

Hovedpunkter fra Danfoss' årsrapport 2023

- Danfoss fortsatte det høje investeringsniveau i sin grønne vækststrategi.
- Omsætningen endte på 79,4 mia. kr. (2022: 76,3 mia.), hvilket er 4% højere end i 2022.
- Den organiske vækst i 2023 var 2%.
- Resultatet af den primære drift før afskrivninger relateret til opkøb (EBITA) blev 10,0 mia. kr. (2022: 9,1 mia.), hvilket er 10% højere end året før. EBITA-marginen blev 12,6% (2022: 11,9%).
- Danfoss investerede 3,6 mia. kr. i innovation og leverede samtidig et solidt cash flow.

Danfoss Power Solutions

36,0

mia. kr. i omsætning

17.694

medarbejdere globalt

Danfoss Power Solutions leverede en omsætning, der var 5% lavere end året før. Nedgangen skyldtes valutaudviklingen og en generel nedgang i de globale markeder gennem året, drevet af en lavere efterspørgsel i Europa og Asien, mens den nordamerikanske efterspørgsel forblev stærk. Trods markedsudfordringer, kan Danfoss fortsætte sine investeringer i fremtiden takket være solide resultater i kerneforretningen. Forretningsenheden Editron står stærkt på baggrund af stor efterspørgsel på elektrificering. Integrationen af Eatons hydraulikforretning går godt og giver gode synergier. Indtjeningen er positivt påvirket af produktivitetsforbedringer, indkøbsbesparelser og produktmix, men derimod negativt af integrationsomkostninger. Indtjeningen (EBITA) faldt 3% til 5.222 mio. kr. med en EBITA-margin på 14,5% mod 14,2% året før.

Danfoss Climate Solutions

23,2

mia. kr. i omsætning

11.289

medarbejdere globalt

Danfoss Climate Solutions leverede en omsætning, der var 3% lavere end året før. Væksten var negativt påvirket af valutaudviklingen og generel nedgang i de globale markeder drevet af en opbremsning af den globale økonomi. Til trods for dette forbliver den generelle efterspørgsel høj efter energieffektive løsninger, der kan støtte den grønne omstilling, som for eksempel køling til supermarkeder, datacentre og byggeindustrien. Gennem året er adgangen til komponenter stærkt forbedret, og Danfoss oplever en positiv prisudvikling i produktionen. Integrationen af BOCK® Compressors går godt, og forretningsområdet er begyndt at vinde betydelige nysalg ved at udnytte salgsorganisationen i Climate Solutions. Indtjeningen (EBITA) faldt 6% til 3.904 mio. kr. med en EBITA-margin på 16,8% mod 17,4% året før.

Danfoss Power Electronics & Drives

20,0

mia. kr. i omsætning

8.365

medarbejdere globalt

Danfoss Power Electronics and Drives leverede en omsætning, der var 41% højere end året før. Den høje vækst blev leveret af et helt år med Semikron Danfoss-salg i 2023 og fortsat høj efterspørgsel efter Danfoss' løsninger, specielt inden for elektrificering og vedvarende energi. Integrationen af Semikron går godt, og etableringen af Semikron Danfoss sidste år er blevet godt modtaget af kunderne. Komponentmanglen er aftaget, hvilket har forbedret leveringsdygtigheden på tværs af alle regioner. Indtjeningen er fordoblet sammenlignet med sidste år, drevet af Semikron Danfoss og en stærk ordrebog. Indtjeningen (EBITA) steg 100% til 2.910 mio. kr. med en EBITA-margin på 14,4% mod 10,1% året før.

Dekarbonisering gennem partnerskaber og fremsynede investeringer

På de følgende sider præsenteres eksempler på løsninger, som er søsat i 2023.

Cases:

- Supermarked/teknologicerter
- Elektrisk lastbilsflåde
- Klimavenlig emballage
- Innovationscenter/datacentre

I 2023 vedtog verdens ledere, at mængden af vedvarende energi skal tredobles og energieffektiviteten fordobles hen mod 2030 for stadig at kunne imødekomme Paristraktatens målsætninger og begrænse den globale opvarmning til 1,5°C. Det er Danfoss' formål at være en del af løsningen, og indgåelse af partnerskaber er en vigtig del af virksomhedens strategi.

Danfoss samarbejder med sine kunder, leverandører og andre partnere på tværs af den offentlige og private sektor for at bidrage til at nå klimamålene. Når der samarbejdes om at finde løsninger til bedre energiudnyttelse og produktion af vedvarende energi, kan der sættes turbo på den grønne omstilling på tværs af brancher og landegrænser.

I takt med den stigende digitalisering arbejder Danfoss sammen med sine kunder for at mindske klimaaftrykket og opnå sine målsætninger på en række områder inden for bl.a. energieffektivitet, opvarmning, køling, elektrificering, digitalisering og løsninger til produktion af vedvarende energi.

Udnyttelsen af viden om eksisterende og ny teknologi – for eksempel kunstig intelligens, digitalisering og elektrificering – åbner muligheder for at løse nogle af de konkrete globale udfordringer som klimaforandringer, urbanisering og mad- og vandforsyning. Udviklet i samarbejde med kunder og partnere tilbyder Danfoss løsningerne til mange af disse udfordringer, både i lokalområder og globalt.

Fra vision til virkelighed: "Smart Store" øger energieffektiviteten i fødevarerhandlen

En fælles vision om at skabe verdens mest energieffektive butik er nu virkelighed. Det nye supermarked og innovationscenter i Lunden på Als åbnede den 29. juni 2023.

For første gang nogensinde har Danfoss samlet alle sine løsninger til supermarkeder ét sted for at demonstrere, hvordan fremtidens supermarked kan bygges.

Verdens befolkning vokser og vil nå 10 milliarder i 2050. Det sætter pres på at finde bæredygtige løsninger til at køle fødevarer og brødføde alle. Mange af de løsninger, verden har brug for, findes allerede, og fremover præsenteres disse løsninger i Lunden på Als. Brugsforeningen for Als og Sundevad (BALS) og Danfoss åbnede den 29. juni en nybygget 365discount, der også vil fungere som Danfoss' testcenter for energieffektive løsninger.

Elektriciteten leveres af 100 kW solceller på taget, kølemøblerne i butikken bliver kølet af et CO₂-system, og varmen fra butikken bliver genanvendt i et varmegenvindingssystem til at opvarme butikken og vandet i hanerne. Alt dette betyder, at supermarkedet bliver 50% mere energieffektivt sammenlignet med en butik, som har et såkaldt førstegenerations CO₂-kølesystem. Desuden vil supermarkedet være 20-30% mere energieffektivt end et tilsvarende konventionelt supermarked i samme størrelse.

250 m² fyldt med innovation

Danfoss åbnede i august 2023 et Application Development Center (ADC) på bagsiden af supermarkedet for at kunne demonstrere den anvendte teknik, og kunder fra hele verden strømmer til for at se løsningen.

Ofte har supermarkeder kun et lille rum, hvor al teknikken er installeret, men i Danfoss' Smart Store er arealet mere end tidoblet.

I det 250 m² store område, der er synligt fra butikken gennem en glasvæg, kan Danfoss' forretningskunder se og høre mere om, hvilke løsninger Danfoss tilbyder eller er ved at udvikle.

← Fremtidens supermarked ligger på Als. Danfoss har samlet alle sine løsninger til supermarkeder i én bygning, og det nye supermarked bliver 50% mere energieffektivt sammenlignet med en butik, som har et såkaldt førstegenerations CO₂-kølesystem.

Den første 24-timers elektriske lastbilflåde i Danmark

Nu transporterer Danfoss varer rundt i Danmark i elektriske lastbiler.

Danfoss tilsluttede sig Climate Groups EV100-initiativ i 2019 og har forpligtet sig til udelukkende at benytte elektriske køretøjer senest i 2030.

Danfoss tog i september 2023 elektriske lastbiler fra Volvo i brug. De elektriske lastbiler fragter varer mellem fabrikker og lagre, og der er indkøbt i alt otte for at begrænse udledningen fra tung transport.

Med introduktionen af disse elektriske lastbiler er Danfoss blandt de første virksomheder, der udelukkende anvender langtrækkende elektriske transportformer, og den første virksomhed i Danmark, der introducerer en 24-timers elektrisk lastbil.

Danfoss-teknologi i lastbilerne

Introduktionen af lastbilerne er kulminationen på et strategisk partnerskab mellem Danfoss og Volvo Trucks, der har til formål at bane vejen for elektrificering og bæredygtig transport.

Danfoss leverer On-board Charger og Electric Power Supply (OCEPS) til alle Volvos elektriske lastbiler, hvilket muliggør hurtig AC-opladning om natten, der er en nøglefaktor for elektrificering af motorvejslastbiler og busser. OCEPS' dobbelte funktionalitet giver 43 kW strøm til opladning af en lastbil natten over (8-9 timer) samtidig med, at den anvender lettilgængelige AC-strømuttag. En forbedret tilgang til strøm gør det nemmere at implementere elektriske lastbiler til flere ruter og reducerer samtidig omkostningerne til opladningsinfrastruktur.

Når lastbilflåden er fuldt implementeret, vil de elektriske lastbiler reducere Danfoss' ESG scope 1 og 2 emissioner med 10-15%. Scope 1 dækker de direkte udledninger fra egne køretøjer, og scope 2 dækker indirekte udledninger fra den energi Danfoss køber – dvs. el eller varme. En ekstra fordel ved de elektriske lastbiler er, at de næsten ikke støjer eller forurener, hvilket sikrer et markant forbedret arbejdsmiljø for chaufførerne.

Farvel til flamingo sparer tonsvis af CO₂

Gråsten-fabrikken har påbegyndt overgangen til papemballage fremfor flamingoplast, da det er bedre for miljøet og reducerer CO₂-aftrykket betydeligt.

Inden årsskiftet begyndte Danfoss-medarbejderne i Power Electronics & Drives, Gråsten, at pakke små VLT® frekvensomformere i papemballage fremfor flamingoplast, såkaldt ekspanderet polystyren. Og fra andet kvartal 2024 vil de også afsende mellemstore frekvensomformere i papemballage.

Når omstillingen af emballage er på plads, kan fabrikken spare mere end 300 tons flamingo årligt – og tonsvis af CO₂.

Nemt at genanvende

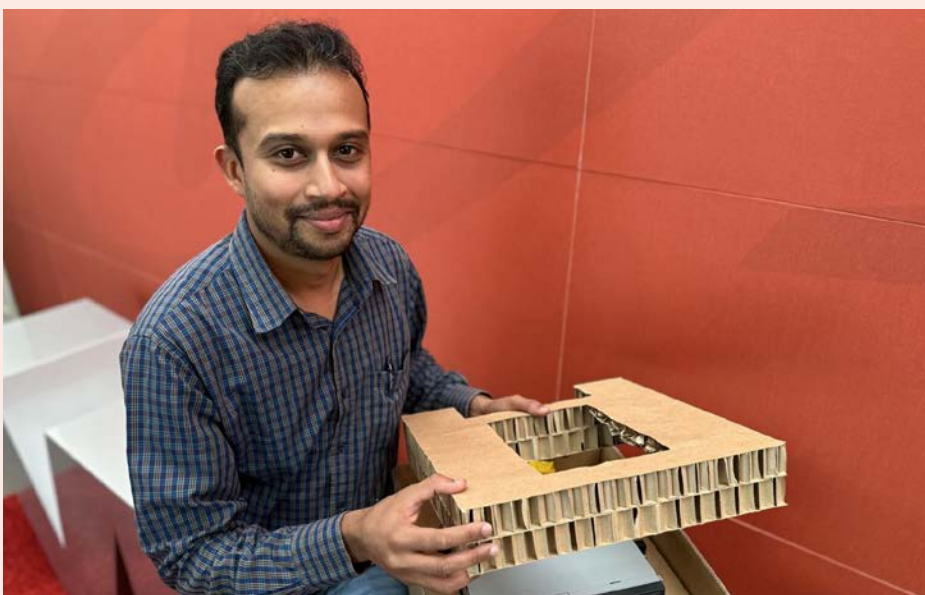
Flamingo er billigere end papemballage, så skiftet koster penge for Danfoss. Men trods merudgiften er valget det rigtige, da plast nedbrydes meget langsomt i naturen, og infrastrukturen til at genanvende det ikke er til rådighed mange steder i verden. Pap derimod er nemt at genanvende, og flere kunder efterspørger ligeledes alternativer til plast.

Initiativet stemmer overens med en nylig opdatering af Danfoss' retningslinjer for emballage under nøgleinitiativet Cirkularitet. Retningslinjerne gør forbedringer inden for bæredygtighed til et vigtigt beslutningskriterie, når segmenterne vælger og designer ny emballage.

Overgang til pap er vigtig for opnåelse af ESG-målene

Emballage spiller også en vigtig rolle, hvis Danfoss skal nå sine 2030-ambitioner inden for ESG-området (Environmental, Social & Governance).

Gråsten fabrikens overgang til papemballage er et godt eksempel på en ændring med direkte og positiv effekt. Tilsvarende initiativer sker lige nu på tværs af virksomheden, og medarbejderne i Danfoss Group Sustainability forventer generelt at se en markant bevægelse i retning af mere bæredygtig emballage fremover.

I september 2023 lancerede Danfoss en opdateret version af sin globale standard, der beskriver kravene til virksomhedens emballage. Heri indgår områder som materialevalg, reduktion af emballagemængde, genanvendelighed og meget mere.

← Såkaldt bikube-pap skal fremover beskytte små og mellemstore frekvensomformere under transport. "Emballagens form sikrer god beskyttelse mod stød og pres," siger udviklingsingeniør Naveen Deepak.

→ Nu skal der turbo på grøn omstilling af datacentre, og Danfoss er gået sammen med andre globale virksomheder for at få det til at ske.

Samarbejde om energiudnyttelse og miljø

Datacentre er nogle af de helt store energislugere og CO₂-udledere. Alene i det seneste årti er antallet af internetbrugere fordoblet, og ifølge Det Internationale Energiagentur er den globale internettrafik 25-doblet.

Det vil Danfoss, Google, Microsoft og Schneider Electric gerne ændre. De fire virksomheder er gået sammen om at etablere "Net Zero Innovation Hub For Data Centers" i Fredericia, som åbnede i september 2023.

Partnerskaber gør det muligt

Flere virksomheder er en del af løsningen til at dekarbonisere datacentre. Det nye innovationscenter skal fungere som et mødested, hvor aktører kan indgå i et samarbejde og udvikle nye løsninger, der eksempelvis kan sikre et øget brug af overskudsvarme. Samtidig vil centret muliggøre vidensdeling på tværs af landegrænser samt private og offentlige organisationer i Europa.

Datacentre kommer til at fylde meget i de europæiske energisystemer. Den største udfordring bliver at øge tempoet på udviklingen af CO₂-neutrale datacentre, så den matcher den vækst, der forventes i datacentre fremover. Der er nogle utrolige estimater for, hvor mange datacentre, der vil blive bygget over de kommende år, og med væksten i kunstig intelligens skal de bruge meget mere energi i fremtiden.

I første fase vil der være fokus på at udvikle løsninger, som skal sænke eller udligne datacentrenes CO₂-udledning og bidrage til stabilisering af elnettet. Der skal desuden arbejdes med løsninger, der kan sikre, at varme genbruges mest effektivt.

Innovationscenteret vil fokusere på projekter, der dækker ESG Scope 1, 2, og 3, som omfatter alle de forskellige former for CO₂-udledning, som en virksomhed eller organisation har på tværs af sin værdikæde.

Kommentarer til regnskabet

2023 var endnu et stærkt år for Danfoss. Virksomheden havde succes med at udnytte forretningsmulighederne, skabt af de globale megatrends. Trods en afmatning i verdensøkonomien i andet halvår 2023, leverede virksomheden 4% vækst. Det viser, at der fortsat er efterspørgsel efter Danfoss' produkter og løsninger.

Omsætningen nåede samlet 79 mia. kr., hvilket var i overensstemmelse med forventningerne. Virksomheden fortsatte sit høje investeringsniveau i innovation, digitalisering og produktionskapacitet. EBITA steg 10% og EBITA-margin endte på 12,6%, hvilket også var i overensstemmelse med forventningerne.

Det frie operationelle cash flow efter finansielle poster og skat nåede et rekordniveau på 5.155 mio. kr. Danfoss opnåede stærke resultater på trods af udfordrende markedsforhold og integrationsomkostninger i forbindelse med integrering af tilkøbte virksomheder.

Omsætning

2023 var et år med profitabel vækst. Den stærke vækst i første halvår blev efterfulgt af lav vækst i andet halvår. Nogle markeder havde negativ vækst på grund af nedgangen i den globale økonomi. Danfoss oplevede stadig vækst indenfor områder, såsom datacentre, kommercielle varmepumper og elektrificering.

Omsætningen steg med 4% til 79.384 mio. kr. (2022: 76.303 mio.) med en organisk vækst på 2%. Der var positiv vækst i Nordamerika og Europa, men i Asien-Pacific var væksten negativ, hovedsageligt i Kina. Globalt set, oplevede Danfoss fortsat høj efterspørgsel på virksomhedens produkter og løsninger, der er designet til at håndtere udfordringer skabt af klimaforandringer, urbanisering og mangel på ressourcer.

Indtjening

Efter fortsat store strategiske investeringer til sikring af fremtidig vækst og integrationsomkostninger for at kunne udnytte synergier med de tilkøbte virksomheder, steg resultatet af den primære drift før gevinst, tab og afskrivninger relateret til opkøb (EBITA) 10% til 10.017 mio. kr. (2022: 9.104 mio.). EBITA-margin nåede op på 12,6% (2022: 11,9%).

Indtjeningen var positivt påvirket af en fortsat effektiv styring af produktivetsforbedringer og omkostninger.

Den effektive skatteprocent for 2023 blev 24,0% (2022: 28,0%). Resultatet efter skat steg med 20% til et rekordniveau på 6.100 mio. kr. (2022: 5.082 mio.)

Innovation

Danfoss fortsatte sine betydelige investeringer i innovation i alle tre forretningssegmenter med henblik på at forbedre teknologier og løsninger og blive den foretrukne dekarboniseringspartner for kunder. I 2023 steg investeringer i innovation med 7% til 3.626 mio. kr. (2022: 3.398 mio.), svarende til 4,6% af omsætningen (2022: 4,5%).

Aktiver og passiver

De samlede aktiver var på 87.328 mio. kr., og forblev på samme niveau som året før (2022: 87.215 mio.). Egenkapitalen steg med 8% til 40.563 mio. kr. (2022: 37.539 mio.). Dette gav en soliditetsgrad, beregnet som egenkapital i forhold til samlede aktiver, på 46,4% (2022: 43,0%) og en egenkapitalforrentning på 15,3% (2022: 14,8%).

Den nettorentebærende gæld var på 21.398 mio. kr. (2022: 23.557 mio.), hvilket svarer til 1,6 (2022: 2,0) gange EBITDA.

Ved udgangen af 2023 havde Danfoss kreditvurderingen "BBB med en stabil fremtidsudsigt" i henhold til Standard & Poor's målestANDARD.

Pengestrømsopgørelse

Det har fortsat høj prioritet at fastholde et stærkt cash flow med henblik på at finansiere opkøb af virksomheder, strategiske vækstinitiativer og tilbagebetaling af rentebærende gæld.

Det frie operationelle cash flow efter finansielle poster og skat blev 5.155 mio. kr. (2022: 3.458 mio.). Dette understreger, at Danfoss' forretningsmodel er i stand til at generere likviditet, på trods af en stigning i investeringer i innovation og produktionskapacitet.

Pengestrømmen fra investeringsaktivitet endte på -5.392 mio. kr. (2022: -6.929 mio.), og er påvirket af investeringer i produktionsudstyr samt lavere investeringer i opkøb af nye virksomheder.

Pengestrømmen fra finansieringsaktivitet endte på -4.396 mio. kr. (2022: -194 mio.), primært påvirket af tilbagebetaling af rentebærende gæld. I maj 2023, udstedte Danfoss bæredygtighedsrelaterede obligationer, som en del af den løbende finansiering.

Køb af virksomheder

Opkøb af BOCK GmbH

Danfoss offentliggjorde i 2022 opkøbet af den tyske kompressorproducent BOCK GmbH. BOCK GmbH har hovedkontor i Tyskland og er førende inden for teknologi og innovation på kompressorområdet. BOCK GmbH tilbyder ét af verdens største produktprogrammer af semi-hermetiske kompressorer til naturlige kølemidler. Med opkøbet investerer Danfoss markant i udvidelsen af sit sortiment af bæredygtige teknologier for at fremskynde den grønne omstilling inden for kommercielle kølesystemer. Købet af BOCK GmbH kommer med en klar tilkendegivelse om at investere i virksomheden og bane vejen for grøn vækst og en mere bæredygtig, energieffektiv og dekarboniseret fremtid. Transaktionen blev effektueret den 1. marts 2023.

↓ Sønderborg Havnebad blev indviet i 2023. Havnebadet var en gave til kommunen fra Bitten & Mads Clausens Fond i anledning af Fondens 50-års jubilæum i 2021.

Uddelingsspor i Bitten & Mads Clausens Fond

A. Forskning og uddannelse

Støtte til danske og globale projekter, som kan være medvirkende til at drive teknologisk forskning og udvikling samt fremme udvikling af arbejdskraft med relevans for Danfoss.

B. Nærområder og lokalsamfund

Støtte til forbedring af de lokale samfund, nærområder og regional udvikling omkring udvalgte Danfoss-lokationer med henblik på at skabe et attraktivt og dynamisk nærområde.

C. Bæredygtighed

Støtte til projekter indenfor vedvarende energi og energieffektivitet, der gavner Danfoss' vision om at fremme bæredygtig adfærd og bæredygtige løsninger.

Projekter og uddelinger

Fonden har nedsat en Projekt- og Uddelingskomité, der behandler og prioriterer både projekter og støtte til almennyttige formål. Fonden kan ikke ansøges, så det er entydigt Fondens bestyrelse, der godkender de initiativer, der støttes i henhold til Fondens fundats og fastlagte politikker. Uddelingskomitéen holder minimum fire årlige møder.

Fondens uddelinger og projekter finansieres gennem indtægter, som primært består af udbytte fra Danfoss A/S. Hvert år uddeler bestyrelsen, hvad der svarer til 15-30% af det udbytte, Fonden har modtaget.

I 2023 fordeler de nye uddelinger sig med hhv. 84% indenfor uddelingsspor A, 10% indenfor uddelingsspor B og 6% indenfor uddelingsspor C.

Lovpligtig redegørelse om uddelingspolitik

I henhold til årsregnskabslovens §77 b har Fondsbestyrelsen vedtaget, at Fondens uddelingspolitik skal fokusere på tre overordnede spor: A) Forskning og uddannelse, B) Nærområder og lokalsamfund og C) Bæredygtighed.

Alle tre spor er tæt relateret til Danfoss' geografiske lokationer og forretningsfokus, og de er i overensstemmelse med Fondens hovedformål om direkte eller indirekte at støtte Danfoss.

Fondens uddelingspolitik præciserer, at Fondens uddelinger dels kan gives som donationer og dels som støtte til et pro-

jekt. Hvis støtten gives til et projekt, kan Fonden – udover det økonomiske bidrag – vælge at understøtte eksekveringen ved at tilføre ressourcer samt ledelseskompetencer.

Uddelingsrammen

I forbindelse med godkendelsen af årsrapporten på Fondens årsmøde vedtager bestyrelsen en uddelingsramme for det kommende år. Derefter træffes der beslutning om uddelinger. Uddelingsniveauet for 2024 forventes at ligge på 130,0 mio. kr. med hovedvægt på spor A og B i Fondens uddelingspolitik.

I 2023 har Fonden foretaget uddelinger for 114,4 mio. kr. (2022: 124,4 mio.). Derudover har Fonden tilbageført uddelinger for 15,1 mio. kr. (2022: 22,2 mio.).

Projekter støttet af Fonden

På de næste sider præsenteres udvalgte initiativer og projekter, som Fonden har støttet i 2023.

[Se cases på de følgende sider →](#)

Studieparken

Tilstrømningen af studerende har gjort SDU Sønderborg til det hurtigst voksende universitet i Danmark. Alene i 2023 udbød universitetet 230 ekstra studiepladser i forhold til året før, og det har øget behovet for boliger i Sønderborg markant, ikke mindst studieboliger.

I 2023 blev det akutte behov løst med en midlertidig, modulopbygget pavillon-by, Studieparken. Den er etableret af StudiebologSyd og Sønderborg Kommune.

Pavillonerne rummer 50 værelser, som bliver nedlagt, når et eller flere nybyggede kollegier står klar til indflytning i 2026/2027.

Nye kollegier er på vej

SDU Sønderborgs succes har betydet markante fremskrivninger af boligbehovet i kommunen de kommende år.

Forventningen er, at der bliver brug for yderligere 600-800 boliger frem til 2028, og at der skal bygges 2-4 nye kollegier.

Mangeårigt samarbejde om et stærkt universitet

Det ligger Bitten & Mads Clausens Fond stærkt på sinde at understøtte universitetets positive udvikling, der styrker fødekæden af veluddannede medarbejdere til områdets mange internationalt orienterede industrivirksomheder, herunder Danfoss.

Udviklingen er resultatet af et mangeårigt samarbejde mellem SDU, Sønderborg Kommune og erhvervslivet om at etablere topmoderne faciliteter og en bred vifte af eftertragtede uddannelser indenfor elektronik, mekanik, mekatronik og software.

Ved udgangen af 2023 var der omkring 1.200 studerende på SDU Sønderborg.

Studieparken

Bitten & Mads Clausens Fond har uddelt 5,4 mio. kr. over tre år til drift af midlertidige kollegieboliger i Studieparken. Udgifterne til at etablere kollegieboligerne er foretaget af Sønderborg Kommune.

SDU Case Competition 2023

Unge studerende fra ind- og udland havde 48 timer til at finde innovative, bæredygtige løsninger på virkelige udfordringer, da SDU Case Competition 2023 blev afholdt på Alsion i Sønderborg. En række lokale virksomheder, herunder Danfoss, leverede ægte cases, som de unge arbejdede med i konkurrencen og undervejs pitched løsninger på. Vinderne blev Team Our(o) bestående af seks studerende fra den nye softwareingeniør-uddannelse på SDU.

Nanochem – SDU Sønderborg

Nanochem

Bitten & Mads Clausens Fond uddelte ultimo 2022 10,3 mio. kr. til Nanochem til medfinansiering af avancerede instrumenter, der er essentielle for den nationale infrastruktur i kemisk nanoanalyse. Instrumenterne indgår i en samling, som også DTU og Aalborg Universitet bidrager til.

Det Nationale Udvalg for Forskningsinfrastruktur (NUFI) medfinansierer Nanochem med 50%.

Produktionen af strøm fra f.eks. vindmøller er vigtig i den grønne omstilling, men lige så væsentligt er det, at energien bliver transporteret, omdannet og udnyttet optimalt.

Det er et kardinalpunkt for Danfoss, der som en af verdens førende virksomheder inden for energieffektive løsninger bl.a. producerer transformere og frekvensomformere.

På den baggrund har Bitten & Mads Clausens Fond medfinansieret etableringen af Nanochem – en ny, national infrastruktur for kemisk nanoanalyse på SDU Sønderborg.

Bedre udnyttelse af den grønne energi

Nanochem skal bl.a. sikre udviklingen af komponenter og systemer på basis af bedre og mere stabile halvledere, der kan transportere spænding mere robust og ved højere frekvenser end nuværende materialer.

Med den nuværende teknologi er det vanskeligt både at transportere strøm over længere afstande uden spild og at omdanne den effektivt hos slutbrugerne.

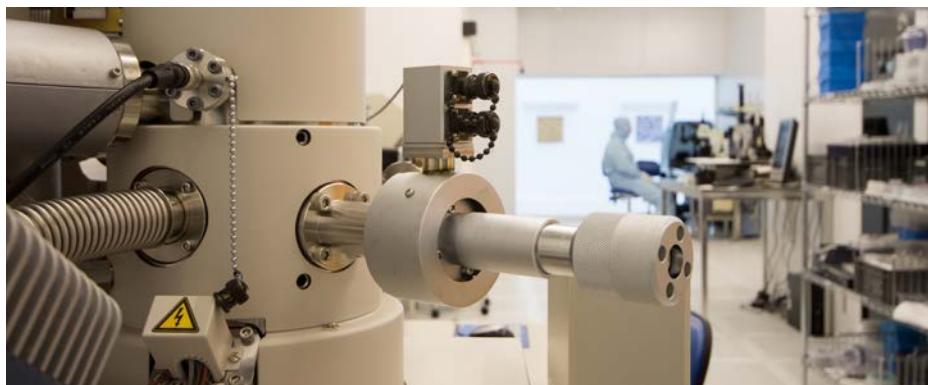
Med mere pålidelige og sikre halvledere er det muligt at øge spændingskapaciteten på elnettet og at transformere energien, så f.eks. el-biler kan oplades hurtigt, køre langt og holde længe. Det er dét udviklingsarbejde, Nanochem skal styrke.

Faciliteter i verdensklasse på SDU

Nanochem er en national infrastruktur, som etableres i samarbejde med DTU og Aalborg Universitet. Opgaven er at samle projekter og avanceret, enestående karakteriseringsudstyr, der styrker forskning og udvikling i en bred vifte af områder – fra dannelsen af fremtidens fødevarer og sikker identificering af plastpartikler til udvikling af fremtidens halvledere.

SDU Sønderborg råder i forvejen over faciliteter og ekspertise i verdensklasse med Center for Materiale Analyse og Karakterisering (C:MAC), Center for Industriel Elektronik (CIE), Center for Industriel Mekanik (CIM) og som nyeste skud på stammen Center for Industriel Software (CIS).

Derfor er Nanochem et konsekvent næste skridt på vej mod etableringen af forsknings- og udviklingsaktiviteter, som i tæt samarbejde med industrien kan gøre Danmark førende i Europa og verden indenfor nanoteknologi, herunder anvendelsen af halvledere i elektroniske komponenter.

Maskinmesterskolen i Sønderborg

Som et led i regeringens ønske om flere og bedre uddannelser i hele Danmark åbnede Fredericia Maskinmesterskole en afdeling i Sønderborg i 2022.

Til semesterstart i februar 2024 er der optaget 16 studerende.

Maskinmesterskolens forventning er 100 studerende i 2027, så der til den tid bliver uddannet ca. 25 maskinmestre om året i Sønderborg.

Fra Alsion til EUC

Planen var oprindeligt at integrere maskinmesteruddannelsen på Alsion i et lokalfællesskab med SDU Sønderborg, men efter det første år har det vist sig at være en bedre løsning at indrette uddannelsen i selvstændige bygninger i tilknytning til EUC Syd. Det er også her, hovedparten af de studerende kommer fra i øjeblikket.

Derfor bliver den tidligere varmecentral i midten af EUC-komplekset ombygget til maskinmesterskolen med moderne undervisningslokaler og værksteder. Byggeriet ventes at stå klar i slutningen af 2024.

Maskinmestre er vigtige for udvikling

Bitten & Mads Clausens Fond ønsker at støtte udviklingen af relevante uddannelses-tilbud, der er til gavn for Danfoss og hele området, og har derfor bidraget til maskinmesterskolens nye faciliteter.

En attraktiv maskinmesteruddannelse er essentiel for at kunne rekruttere dygtige medarbejdere til områdets industrivirksomheder og til den grønne omstilling i Sønderborg. Maskinmestrene skal f.eks. sikre drift og vedligeholdelse af Power-to-X-anlæg, biogasanlæg, vindmølleparker og fjernvarmeværker.

Maskinmesterskolen i Sønderborg

Bitten & Mads Clausens Fond har uddelt 5,5 mio. kr. til maskinmesterskolens nye faciliteter i Sønderborg.

ProjectZero Fonden

ProjectZero

Bitten & Mads Clausens Fond har uddelt 5,0 mio. kr. til ProjectZero Fonden.

Gennem en systematisk og vedvarende indsats arbejder ProjectZero for en CO₂-neutral energiforsyning i Sønderborgområdet i 2029. Siden 2007 er udledningen nedbragt med 57%, og i det forgangne år er organisationen og de mange store initiativer blevet styrket og revitaliseret inden de sidste etaper på rejsen mod nullet.

Grundlæggende handler ProjectZero om at skabe et tværgående system, der integrerer og omsætter energien fra mange kilder/sektorer. Dermed bliver ressourcerne udnyttet maksimalt, og metoden er samtidig omkostningseffektiv.

Grøn strøm til grøn omstilling

Den planlagte havvindmøllepark Lillebælt Syd er i kombination med et planlagt Power-to-X-anlæg afgørende for at nå nullet i 2029. Parken skal være med til at sikre rigeligt med grøn strøm til den grønne omstilling.

Med en kapacitet på 160 MW skal den både forsyne områdets stikkontakter og varmepumper samt Power-to-X-anlægget, der skal producere grønne brændstoffer til fly og skibe. Anlægget kan bl.a. genbruge rensede spildevand og anvende indfanget CO₂ fra f.eks. affaldsforbrænding. Overskudsvarme ledes ind i fjernvarmenettet.

Nyt lokalvarmeselskab

Initiativerne i ProjectZero udmønter på flere områder nationale målsætninger, bl.a. regeringens mål om at udfase olie i 2030 og naturgas i 2035.

I 2023 har Sønderborg Kommune og ProjectZero sammen med fjernvarmeselskaberne undersøgt mulighederne for lokalvarme til byer udenfor fjernvarmeområderne. Undersøgelsen viste et potentiale i ti områder. Derfor har Sønderborg Varme A/S i samarbejde med Sønderborg Kommune stiftet et lokalvarmeselskab, som kan hjælpe mindre lokalsamfund i hele Sønderborgområdet på vej med en kollektiv varmeløsning.

Bitten & Mads Clausens Fond har doneret 0,9 mio. kr. til lokalvarmeselskabet til nærmere analyse af de potentielle områder med henblik på at etablere fælles varmeløsninger,

Et fingeraftryk på byen og verden

I 2023 fik ProjectZeros kommunikation en stort løft med bl.a. en ny visuel identitet og et logo, der understøtter fortællingen om den fælles vej mod nullet.

Fortællingen tager afsæt i det lille nul, som borgere, virksomheder, kommune, institutioner og forsyningsselskaber hver især bidrager med for at fuldende det store fælles nul. Den handler også om, at Sønderborgs lille nul inspirerer andre lande, så den grønne omstilling breder sig som ringe i vandet.

Ønsket er at synliggøre, at den enkeltes indsats for CO₂-neutralitet reelt betyder noget for nærområdet og lokalsamfundet, og at det også gør en forskel for en grønnere verden. I logoet er det illustreret som et grønt fingeraftryk i det lille nul. Samtidig afspejler fingeraftrykket Sønderborg og ProjectZeros unikke måde at omsætte den grønne omstilling til handling på.

Skalérbar model anerkendes verden over

Sønderborgs vej mod nullet i 2029 sker efter ProjectZeros unikke, skalérbare model. I 2023 fik Sønderborg og ProjectZero tildelt World Economic Forums "Award for Public-Private Collaboration in Cities", fordi ProjectZero er en model for, hvordan det offentlige og private kan samarbejde om at levere på store ambitioner og vigtige samfundsopgaver.

I 2023 fik Sønderborg også EU Mission Label, der anerkender ProjectZero som et projekt og en metode, der kan vise vejen til klimaneutralitet for andre. Sammen med hovedstæder som Madrid og Stockholm er Sønderborg blandt de første 10 byer, og er også den første danske by, der har fået anerkendelsen.

hvor det er rentabelt. Lokalvarmeselskabet bidrager til ProjectZero-målsætningen om hurtig udfasning af gas- og olieforbrænding, og læringen fra initiativet kan via ProjectZero skaleres til andre geografiske områder, som kan få gavn af lignende løsninger.

En facilitator for grøn vækst og arbejdspladser

Et mål i 2029 er kerneopgaven, men ProjectZeros fokus er også at forløse potentialet for vækst og udvikling i Sønderborgområdet og har i 2023 lanceret nye og styrkede eksisterende initiativer.

Først og fremmest har en udvalgt gruppe af virksomheder og virksomhedsledere sagt ja til at deltage i udviklingen af et virksomhedsnetværk. Netværket skal skabe konkrete løsninger, der styrker virksomhedernes image, konkurrencekraft og vækstmuligheder samtidig med, at de reducerer Sønderborgs klimaaftryk.

City Solution Centre Sønderborg

"Seeing is believing". I Danfoss har den sætning en ganske særlig og konkret betydning for virksomhedens markedsføring og salg af energieffektive løsninger, og sandheden i ordene blev understreget ved Det Internationale Energiagenturs (IEA) konference i Sønderborg i 2022. Her var ProjectZero et omdrejningspunkt, og ministre fra hele verden så med egne øjne energieffektive løsninger i aktion hos borgere og virksomheder i hele området.

Formanden for IEA udråbte Sønderborg til "The Global Capital of Energy Efficiency", og konferencen beviste ProjectZeros værdi som en katalysator for kommercialisering af viden og produkter og tiltrækning af grønne virksomheder.

I 2023 har Danfoss og ProjectZero også samarbejdet om at udvikle et pilotprojekt for City Solution Centre Sønderborg – et kommercielt udstillingsvindue, der bl.a. skal demonstrere Sønderborgs integrerede fjernvarmesystem med fokus på udnyttelse af overskudsvarme. Desuden efterspørges ProjectZero i stigende grad af Danfoss' forretningssegmenter og regioner.

GOTO Sønderborg

GOTO Sønderborg

Bitten & Mads Clausens Fond har uddelt 6,0 mio. kr. til aktiviteter i GOTO Sønderborg.

En målrettet indsats for at markedsføre Sønderborg-området både nord og syd for grænsen er kommet godt fra land.

Siden sin stiftelse for bare to år siden har Fonden GOTO Sønderborg skabt et solidt afsæt for en lang række tiltag med samme overordnede sigte: At øge kendskabet til Sønderborg og tiltrække nye indbyggere, studerende og virksomheder fra både ind- og udland.

Partnerskaber tager fart

GOTO hviler på det tætte samarbejde med lokalområdet og i forlængelse af den grundidé har GOTO lanceret muligheden for at indgå partnerskaber.

Områdets virksomheder og erhvervsdrivende kan vælge mellem forskellige typer af partnerskaber, og interessen er stor. Konceptet blev lanceret i november 2023, og ved årets udgang var der solgt partnerskaber for mere end 1 mio. kr.

Stor interesse for VelkomstsERVICE

I 2023 har GOTO etableret en VelkomstsERVICE, der hjælper områdets virksomheder med at rekruttere medarbejdere og give dem og deres familier en god start i Sønderborg.

VelkomstsERVICE omfatter f.eks. deltagelse på store jobmesser, og – når en ny medarbejder skal integreres – hjælp til at finde bolig, job til ægtefælle eller partner, skole til børnene og tilbud om fritidsaktiviteter og fællesskaber.

Muligheder i at genopdage barndommens land

Al forskning viser, at sandsynligheden for at flytte til et område er størst blandt dem, der allerede kender det og måske har en tilknytning i form af familie og venner.

Derfor har GOTO udviklet "Barn af Sønderborg" – et forum dedikeret til 18-35-årige, der er flyttet fra området for at studere, arbejde eller udforske tilværelsens muligheder.

Forummet er en platform og et fællesskab med en bred vifte af tilbud om oplevelser og events, kontakt til virksomheder og netværk og andre anledninger til at genopdage barndommens land og de muligheder, der findes dér. Lokale og studerende i aldersgruppen er også meget velkomne i fællesskabet.

I december inviterede GOTO Sønderborg bl.a. "sine" børn hjem til Juledyp i Sønderborgs nye havnebad, hvor omkring 100 unge deltog i arrangementet med et koldt dyp, æbleskiver og hygge.

Mentorordning med stærke erhvervsprofiler

I 2023 er "Barn af Sønderborg" blevet udvidet med en eksklusiv mentorordning. Her kan de unge søge om at modtage rådgivning fra erfarne erhvervsledere for at få sparring og vejledning om f.eks. studieopgaver, karriere, personlig udvikling, opbygning af netværk eller branchespecifik viden.

Mentorkorpset er et stort og særdeles stærkt felt af lokale erhvervsprofiler, og der er allerede etableret mange relationer mellem erhvervsprofiler og unge.

Erhvervsklub, madklub og babyklub

De unge har også taget godt imod GOTO Sønderborg Erhvervsklub, der mødes fire gange om året for at kombinere faglig inspiration med socialt netværk. Er man på barsel, kan man møde ligesindede i GOTO Sønderborg Babyklub, som er en erhvervsklub for netværkets mænd og kvinder plus deres babyer. Klubben mødes en gang om måneden.

Også de 36 pladser til GOTO Sønderborg Madklubs månedlige events i Sydbank er der rift om. Her dykker de unge ned i gastronomien sammen med en professionel kok, spændende gæster og godt selskab.

Tæt samarbejde og koordinering af indsatsen

De målrettede indsatser i GOTO Sønderborg hviler på systematiske analyser af potentielle målgrupper og deres præferencer, og i 2023 og 2024 er der foruden Børn af Sønderborg særligt fokus på at tiltrække flere studerende og flere tyskere til området.

Ét er at markedsføre Sønderborg. Lige så vigtigt er det at sikre boliger, kollegier, skoler, studiejobs, kultur- og fritidstilbud til dem, der flytter til. Det kræver en bred, fælles indsats, og alle initiativer i GOTO Sønderborg bygger på tæt samarbejde og koordinering med Sønderborg Kommune, det lokale erhvervsliv og byens kultur- og uddannelsesinstitutioner – herunder SDU Sønderborg, der oplever en stor tilstrømning af studerende.

Ambitioner for vækst: 5.000 flere i 2030

Sønderborgs vækst og velfærd afhænger af, at det lykkes at tiltrække kvalificerede medarbejdere til Danfoss og områdets mange andre store og mellemstore virksomheder. Derfor bakker Sønderborg Kommune også økonomisk op om projektet. Målsætningen er at runde 77.000 indbyggere i kommunen i 2030. Det er 5.000 flere, end befolkningsprognoserne forudsiger. Dermed er ambitionsniveauet for GOTO Sønderborg højt, og indsatsen er tilrettelagt derefter.

Formålet med Fonden GOTO Sønderborg

GOTO Sønderborg er en selvejende, erhvervsdrivende fond, hvis formål er "at skabe økonomisk vækst og øget beskæftigelse i Sønderborg Kommune gennem udvikling af mulighederne for at bo, opleve, studere og drive erhverv i området, til gavn for almenyttige interesser".

Fonden er stiftet i 2022 af Bitten & Mads Clausens Fond i samarbejde med Sønderborg Kommune.

Fonden Universe Science Park

Fonden Universe Science Park

Bitten & Mads Clausens Fond har uddelt 32,1 mio. kr. til drift og udvikling af oplevelsesparken.

Med næsten 150.000 besøgende om året er Universe Science Park på Nordals en af Sønderjyllands største turistattraktioner. Igen i 2023 har parken slået publikumsrekord, og samtidig er parkens udvikling og vækst gået ind i en ny fase.

I 2025 slår naboen, ferieparken Nordborg Resort, nemlig dørene op. Dermed åbner der sig spændende muligheder og positive synergieffekter for begge parter og for hele området i form af turisme, handel, arbejdspladser og bosætning.

Ny direktør skal udmønte kommerciel strategi

Bestyrelsen bag Universe har i 2023 lagt en ny kommerciel strategi, der skal sikre, at potentialet i det tætte naboskab med resortet bliver opdyrket og udnyttet bedst muligt.

Det har bl.a. ført til ansættelsen af en ny direktør, Thomas Buch Tøstesen, som kommer med 18 års erfaring fra både FDM Camping, Legoland og Jesperhus Feriepark.

Dermed får Universe en direktør, der kan tage parken videre på udviklingsrejsen med fokus på at styrke og udvikle konceptet i et kommercielt stærkt set-up. Thomas Buch Tøstesen tiltræder i sommeren 2024.

»Universe Science Park er en aktivitet, som oprindeligt blev startet af Bitten & Mads Clausens Fond, og som vi derfor er optaget af klarer sig godt. Jeg er meget tilfreds med, at bestyrelsen har valgt Thomas Buch Tøstesen som ny direktør for parken. Fonden ser frem til, at der med ham ved roret udvikles et tæt samarbejde med bl.a. skoler og uddannelsesinstitutioner, Nordborg Resort og Alsik Hotel & Spa, så de styrker hinanden til fælles gavn for hele området som en destination for såvel turisme som bosætning.«

Bestyrelsesformand Per Egebæk Have, Bitten & Mads Clausens Fond

Naturvidenskab, teknologi og iværksætteri

Universe er en naturvidenskabelig oplevelsespark, hvor børn og voksne leger sig til viden om naturvidenskab og teknologi. Visionen bag parken er at skabe mere begejstring for naturvidenskab, teknologi og iværksætteri.

Parken er grundlagt i 2005 af Bitten & Mads Clausens Fond og har siden 2013 været en erhvervsdrivende fond med et almennyttigt formål.

↓ Universe Science Park er nabo til Nordborg Resort, der åbner i 2025. En ny kommerciel strategi skal sikre en optimal udnyttelse af synergien mellem de to attraktioner.

AlsFynForbindelsen

AlsFynForbindelsen

Bitten & Mads Clausens Fond har uddelt 3,0 mio. til AlsFynForbindelsen.

Kort før årsskiftet 2022/2023 blev foreningen AlsFynForbindelsen etableret på en stiftende generalforsamling. Foreningen arbejder for at skabe et faktuel og transparent grundlag, som gør det muligt at træffe beslutning om at etablere en forbindelse mellem Als og Fyn.

I øjeblikket gennemfører Sund & Bælt i samarbejde med Vejdirektoratet en forundersøgelse af mulighederne. Undersøgelsen ventes færdig i 2024, og i mellemtiden arbejder foreningen på en lang række andre opgaver.

Analyse af infrastrukturprojektets bæredygtighed

Foreningen har i 2023 bl.a. prioriteret at inddrage flere interessenter i projektet, og det har medført, at alle sydfynske kommuner og Danmarks Naturfredningsforening nu er en del af foreningens rådgivende komité.

Desuden har foreningen indgået en aftale om udarbejdelse af en ambitiøs analyse, der skal vise, om et stort infrastrukturprojekt kan være fuldt miljømæssigt bæredygtigt. Analysen bliver gennemført i samarbejde med nogle af landets førende forskere inden for bl.a. marinbiologi, biodiversitet på land samt klima og livscyklusteori.

Den næste helt store milepæl for AlsFynForbindelsen er en folketingsbeslutning om at iværksætte en miljøkonsekvensvurdering. Håbet er, at bæredygtighedsanalysen sammen med resultaterne af forundersøgelsen kan være med til at bane vejen for en beslutning i 2025 eller 2026.

Forbindelser er en livsnerve

Som global virksomhed med behov for højt kvalificeret arbejdskraft er Danfoss afhængig af en stærk infrastruktur, der gør Als til et attraktivt sted at slå sig ned for at bo, leve og arbejde. Samtidig er tilgængelighed og gode forbindelser til resten af Danmark og verden en forudsætning for, at Danfoss kan bevare sit hovedkvarter i Nordborg.

Derfor er Bitten & Mads Clausens Fond interesseret i at støtte foreningen i arbejdet med at skaffe data og fakta om mulighederne for og konsekvenserne af en forbindelse mellem Als og Fyn.

Om foreningen

Foreningen AlsFynForbindelsens formål er at arbejde for, at der på et sagligt og objektivt grundlag sikres den basis, der er nødvendig for at træffe beslutning om en evt. etablering af en fast forbindelse mellem Als og Fyn med dertil hørende opgradering af vejnettet på land.

Foreningens økonomiske grundlag opnås gennem medlemskontingent samt frivillige bidrag, tilskud og donationer. Blandt de faste bidragsydere er Sønderborg Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, LINAK og Bitten & Mads Clausens Fond.

Alsie Express

Vi taler ikke meget om pandemien længere, men konsekvenserne kan stadig mærkes i bl.a. flybranchen, der blev slået hårdt tilbage af restriktioner og nedlukninger.

Det gælder også Alsie Express. Flyselskabet, der har base i Sønderborg Lufthavn, er endnu ikke fuldt på omgangshøjde med passagertallet før pandemien, men det går mærkbart fremad. Ved udgangen af 2023 var 75% af passagertallet indhentet.

Uovertruffen service er et kendetegn

Alsie Express er en livsnerve mellem Als og resten af verden. Selskabets karakteristiske matsorte fly flyver dagligt mellem Sønderborg og København – en tur på 35 minutter. Og skal man flyve videre fra København, er det muligt at booke hele rejsen fra Sønderborg til slutdestinationen med kun én indtjekning af bagage.

Den uovertrufne service – både før, under og efter rejsen – er Alsie Express' kendetegn, og i 2023 vandt selskabet for tredje gang rejsebranchens pris som bedste indenrigsflyselskab.

En aktiv spiller i erhvervs- og turismeudvikling

Det er et erklæret mål for Alsie Express at spille en aktiv rolle i udviklingen af Als og den sønderjyske region. Det gælder i forhold til områdets store virksomheder og erhvervsliv, men i høj grad også turismen.

Selskabet har i 2023 indgået en aftale med rejsearrangøren Albatros om 7-dages pakkerejser fra København til Sønderborg. Alsie Express arbejder også målrettet på at etablere samarbejde med andre operatører og rejsebureauer om at flyve gæster ind fra destinationer i udlandet, sådan som selskabet allerede gør fra bl.a. Østrig og Isle of Man.

Ambitioner med luft under vingerne

Allerede i 2021 begyndte Alsie Express som den første indenrigsrute i Danmark at flyve på biobaseret brændstof, og ambitionen er at gøre ruten Sønderborg – København til den første grønne indenrigsrute i Danmark.

Beslutningen om at modernisere og fremtidssikre Sønderborg Lufthavn over de kommende år har blot givet selskabets ambitioner endnu mere luft under vingerne.

Alsie Express

Bitten & Mads Clausens Fond har uddelt 14,6 mio. kr. til Alsie Express.

Alsie Express er Danmarks bedste indenrigsflyselskab

Ved Danish Travel Awards 2023 vandt Alsie Express prisen i kategorien "Bedste indenrigsflyselskab". Det er tredje gang, Alsie Express vinder prisen. Den uddeles af branchen på baggrund af besvarelser fra analyseinstituttet Epinions forbrugerpanel, som har 3.000 repræsentative deltagere.

Fabrikant Mads Clausens Fond

Fabrikant Mads Clausens Fond

Bitten & Mads Clausens Fond har uddelt 15,0 mio. kr. i 2023.

Fabrikant Mads Clausens Fond støtter almenvælgørende projekter i ind- og udland, men særligt i nærområderne til gavn for Danfoss' afdelinger i Sønderjylland. I 2023 er i alt 268 ansøgninger blevet imødekommet, bl.a. ansøgninger fra et bredt udsnit af det lokale kulturliv.

Lokale fyrtårne i kulturlandskabet

Et af de lokale, kulturelle fyrtårne er Sønderjysk Pige- og Drengekor, der er Sønderjyllands elitemiljø for korsangere.

Pigekoret deltog i 2023 i World Choir Games i Sydkorea, hvor det vandt to sølvmedaljer. En af de næste store begivenheder er korets deltagelse i en international konkurrence i Italien i foråret 2024. Fabrikant Mads Clausens Fond har bevilget 200 tkr. til turen.

Også Sønderjyllands Symfoniorkester og foreningen Kultur i Syd har fået bevillinger i 2023. Derudover har Fabrikant Mads Clausens Fond i 2023 støttet en lang række af mindre, lokale kor, orkestre, teatre og kunstudstillinger samt flere af museerne under Museum Sønderjylland, primært museet på Sønderborg Slot.

Bevillinger til skole og plejecenter

Blandt de større bevillinger i 2023 er der bl.a. 500 tkr. til Sønderborg International School, der har brug for nye møbler i klasseværelserne og ekstra udstyr på legepladsen. Fabrikant Mads Clausens Fond har støttet skolen siden etableringen i 2007.

Også Guderup Plejecenter på Als er blevet tilgodeset med 200 tkr., der skal bruges til at skabe en hjemlig og hyggelig stemning. Inspirationen kommer fra en af centrets afdelinger, hvor man for nogle år siden udsmykkede døre og vægge med folie af blomster, gamle butiksvinduer og forskellige indgangsdøre. Den stemning af gadevær vil plejecentret nu udbrede til de andre afdelinger.

SønderjyskE Herrehåndbold

Bitten & Mads Clausens Fond har i mange år støttet SønderjyskE Elitesport, som udover håndboldherrerne i Sønderborg består af ishockey i Vojens og kvindehåndbold i Aabenraa.

Opbakning til det aktive, levende lokalområde

Såvel bredde- som eliteidræt er en væsentlig og samlende faktor i et levende lokalsamfund med mange muligheder, og Fonden ønsker på forskellig vis at bevare og bakke op om de mange initiativer, foreninger, samlingspunkter og fællesskaber i området.

Fonden har i 2023 uddelt 4,0 mio. kr. til SønderjyskE Herrehåndbold for at styrke udviklingen af holdet, der har hjemmebane i Sydjysk Sparekasse Skansen – også kaldet Skansehallerne – i Sønderborg.

Uddelingen kommer i forlængelse af en gennemgribende udvidelse og ombygning af Skansehallerne, der er finansieret af bl.a. Sønderborg Kommune, en række lokale partnere og Bitten & Mads Clausens Fond.

Projektet giver SønderjyskEs håndboldherrer mulighed for at træne og spille hjemmekampe under moderne og tidssvarende forhold. Byggeriet løfter samtidig hallerne og faciliteterne til en standard, der gør det muligt at afvikle håndboldkampe på europæisk plan.

Moderne forhold for spillere, sponsorer og fans

Første spadestik til byggeriet blev taget i marts 2023 og byggeriet stod færdigt i februar 2024, hvor DM i i badminton blev afholdt.

I praksis er hallerne i centret blevet bygget sammen. Banernes standard er løftet, og omklædningsforholdene – herunder logistikken ved indløb på banen – er forbedret markant.

Derudover er forholdene for fans og tilskuere blevet opdateret, og der er kommet moderne, lyse loungeområder, hvor op imod 250 sponsorer og VIP'er kan spise og netværke med udsyn direkte til banen.

SønderjyskE Håndbold

Bitten & Mads Clausens Fond har uddelt 4,0 mio. kr. til SønderjyskE Herrehåndbold. Derudover har Fonden skænket 17,0 mio. kr. til Sønderborg Kommune til en ombygning af Skansehallerne i anledning af Fondens 50-års jubilæum i 2021.

Sønderborg Havnebad

Sønderborg Havnebad

Bitten & Mads Clausens Fond har skænket Havnebadet til Sønderborg Kommune i anledning af Fondens jubilæum i 2021.

Sønderborgs vinterbadere kunne 6. december 2023 smide badekåberne og springe i Allsund for at markere, at det nye havnebad i den nordlige ende af Byens Havn officielt stod færdigt og kunne overdrages til Sønderborg Kommune.

En jubilæumsgave til kommunen

Sønderborg Havnebad er en gave til kommunen fra Bitten & Mads Clausens Fond i anledning af Fondens 50-års jubilæum i 2021.

Havnebadet er opført i to plan og har tre bassiner, udspringstårn og plads til solbadning. Der er også sauna og omklædningsfaciliteter, og på den øverste promenade kan alle spadserere en tur ud på Allsund.

I vinterhalvåret kræver det medlemskab eller dagsbillet at bruge faciliteterne, mens der er gratis adgang i sommerhalvåret, hvor der også vil være livredder.

»Da Bitten & Mads Clausens Fond fyldte 50 år, havde vi en god dialog med Sønderborg Kommune om en gaveidé til byen. Gerne en gave, som kom mange til gode og bidrog til den udvikling, området er inde i. Valget faldt på et havnebad. Det er en stor glæde, at det nu tages i brug.«

Bestyrelsesformand Per Egebæk Have, Bitten & Mads Clausens Fond

Badeglade borgere og besøgende

Havnebadet styrker rammerne for borgernes fritids- og udeliv, og det er også attraktivt for turister og besøgende. Dermed er gaven et udtryk for Fondens ønske om at bidrage til den positive udvikling af området.

Borgere og besøgende har taget rigtig godt imod havnebadet. Ved udgangen af 2023 havde byens havnefoged solgt over 750 dagsbilletter og 300 medlemskaber.

Graasten Slotskirke

Slots- og Kulturstyrelsen vil revitalisere arkitektur, billedkunst og musik i Graasten Slotskirke. Det omfatter bl.a. et nyt orgel.

Det nuværende orgel er underdimensioneret og kan ikke spille det overdådigt udsmykkede kirkerum op i forbindelse med kirkelige handlinger og koncerter.

Et orgel med en karakteristisk klang

Slotskirkens nuværende orgel blev indkøbt i 1960'erne, hvor man stræbte efter en ren, klinisk renset lyd.

I dag forventer såvel kirke- som koncertgængere et mere oprindeligt lydbillede, og kirken ønsker sig derfor et nyt og større orgel med den klang, der var karakteristisk for barokken.

En velbesøgt kirke og betydningsfuldt koncertsted

Det smukke og akustisk velfungerende kirkerum skaber unikke rammer om formidling af kammermusik i en autentisk atmosfære, og med det nye orgel bliver Graasten Slotskirke et af de mest betydningsfulde kirke-koncertsteder i Sønderjylland.

Slotskirken ligger i en fløj på Graasten Slot, som Kongehuset bruger som sommerresidens, men den er også sognekirke og bliver flittigt brugt af den dansk-tyske menighed, af turister og til talrige koncerter.

Revitalisering af arkitektur, billedkunst og musik

Udskiftningen af orglet ændrer ikke orglets facade og visuelle udtryk. Det er ét af i alt tre delprojekter, som skal revitalisere kirkens barokke arkitektur, billedkunst og musik.

Graasten Slotskirke

Bitten & Mads Clausens Fond har i 2023 uddelt 5,5 mio. kr. til Slots- og Kulturstyrelsen til et nyt orgel i Graasten Slotskirke.

Fondens uddelinger i 2023

I 2023 har Fonden foretaget uddelinger for 114,4 mio. kr. (2022: 124,4 mio. kr.). Derudover har Fonden tilbageført uddelinger for 15,1 mio. kr. (2022: 22,2 mio. kr.).

Netto uddelinger i indeværende år har været til følgende modtagere og projekter:

- **Fonden Universe Science Park** har modtaget 32,1 mio. kr. til drift og opgradering af eksisterende faciliteter.
- **Fabrikant Mads Clausens Fond** har modtaget 15,0 mio. kr. til uddeling til projekter omkring Danfoss A/S i Sønderjylland inden for uddannelse, helse, idræt og kultur.
- **Alsie Express A/S** har modtaget 14,6 mio. Kr. til at opretholde flyruten mellem Sønderborg og København.
- **GOTO Sønderborg** har modtaget totalt 6,0 mio. kr. til gennemførelse af aktiviteter i 2023 og 2024.
- **Slots- og Kulturstyrelsen** har modtaget 5,5 mio. kr. til udskiftning af orglet i Gråsten Slotskirke.
- **Fredericia Maskinmesterskole** har modtaget 5,5 mio. kr. til indretning af nye undervisningslokaler i Sønderborg.
- **Studiebolig Syd** har modtaget 5,4 mio. kr. til drift af midlertidige studieboliger i Sønderborg.
- **ProjectZero Fonden** har modtaget 5,0 mio. kr. til drift samt til udarbejdelse af en masterplan for den fortsatte rejse mod målet i 2029.
- **Idrætshøjskolen Sønderborg** har modtaget 4,5 mio. kr. til nyt halbyggeri.
- **Fonden til fremme af elitesport** og kultur i Sønderjylland har modtaget 4,0 mio. kr. til Herrehåndbolden i Sønderborg.
- **AlsFynForbindelsen** har modtaget 3,0 mio. kr. til aktiviteter og drift i 2023 og 2024.
- **Sønderborg Kommune** har modtaget 3,0 mio. kr. til opgradering af Havnebadet ved Byens Havn.
- **Red Barnet** har modtaget 1,0 mio. kr. til generel humanitær bistand til jordskælvs ofre i Tyrkiet og Syrien.
- **Sønderborg Varme A/S** har modtaget 0,9 mio. kr. til analyse af nyt lokalvarmesystem.
- **Rethink Cities** har modtaget 0,8 mio. kr. til afholdelse af en konference om bæredygtighed i Sønderborg i 2024.
- **Danfoss Uddannelsesfond** har modtaget 0,7 mio. kr. til uddeling af legater til studerende.
- **Ringriderfesten i Sønderborg** har modtaget 0,7 mio. kr. til afholdelse af Ungefrokost.
- **Udviklingsråd Sønderjylland** har modtaget 0,3 mio. kr. til aktiviteter i 2023.
- **Slovensk Røde Kors** har modtaget 0,1 mio. kr. til at støtte ofre for oversvømmelsen i Slovenien.

Aktivt ejerskab af driftsaktiviteter

Flere af Fondens projekter har en størrelse og en driftsaktivitet, der gør det formålstjenligt at drive dem som selvstændige juridiske enheder. For hvert datterselskab har Fonden defineret, hvordan den ønsker at udøve sit ejerskab.

I overensstemmelse med principperne for god governance indtager Fonden en aktiv rolle i datterselskabernes bestyrelser. Det sker for at sikre, at de bliver drevet i overensstemmelse med de formål, der er vedtaget. Derudover har Fonden fokus på at sikre de mest kompetente og kvalificerede bestyrelser til styring af drift og risiko i de driftsrelaterede datterselskaber.

Drift i overensstemmelse med formålet

I hvert selskab er der ansat en direktør og nedsat en bestyrelse med kompetencer indenfor den specifikke branche. I bestyrelsen sidder også en repræsentant fra Fonden. Repræsentanten skal sikre, at selskaberne bliver drevet i overensstemmelse med Fondens formål og intention med det aktive ejerskab.

Hvert kvartal bliver Fondens bestyrelse orienteret om aktiviteterne i det enkelte selskab, og Fondens bestyrelse deltager i beslutninger om kapitalforhold og strategiske forhold.

Væsentligste aktiviteter i 2023

De væsentligste driftsaktiviteter i 2023 har været lanceringen af en ambitiøs masterplan for Sønderborg Lufthavn A/S, der skal modernisere og fremtidssikre lufthavnen for i alt 212 mio. kr. Derudover er der ansat en ny direktør for Hotel Alsik, for at forankre og forfine hotellets drift.

Se cases på de følgende sider →

← I april 2025 åbner Danmarks nye feriecenter, Nordborg Resort. Det ligger på Nordals lige ved siden af Universe Science Park.

Steigenberger Alsik Hotel & Spa

Det har været et travlt og begivenhedsrigt år på Hotel Alsik, og 2023 har, siden hotellet åbnede, været året med flest koncerter, flest store konferencer og flest dage med fuld belægning. Desuden har rejsebranchen kåret Hotel Alsik som Danmarks bedste luksushotel.

Ny direktør med stor erfaring

De foregående år har været turbulente med flere nedlukninger pga. pandemien. Alligevel har en dygtig medarbejderstab formået at skabe et stærkt fundament med stabil drift, en høj kendskabsgrad og en belægningsprocent, der matcher de bedste hoteller i Danmark.

Med det solide afsæt har tiden været moden til at lade en ny direktør føre hotellet videre, og i marts 2023 tiltrådte Jesper Bach Larsen, der har 22 års erfaring fra Hilton-hoteller over hele verden.

Drift og oplevelser forfines og forankres

Jesper Bach Larsen har haft fokus på at forankre og forfine hotellets og spaens eksisterende drift, service og oplevelser.

Det omfatter bl.a. en videreudvikling af pakker med lidt længere ophold og mere fleksibel service. Det imødekommer efterspørgslen fra gæster, der ikke kun vælger Hotel Alsik for spa og wellness, men også bruger hotellet som base for udflugter og oplevelser i lokalområdet.

Fokus på store konferencer

Indsatsen for at tiltrække flere store konferencer fortsætter, og hotellet har også i 2023 oplevet fremgang på den front.

Sergenten, der er Hotel Alsiks konference- og eventsted, har for andet år i træk dannet rammen om Danfoss' årlige General Manager Meeting (GMM), hvor flere end 200 direktører og ledende medarbejdere fra hele verden deltager.

Dinner-koncerterne har trukket fulde huse med navne som Sanne Salomonsen, Burhan G, Mads Langer og Antonelli Orchestra, og gourmet-events som f.eks. kaviarsmagninger med Hotel Alsiks gastronomiske chef Jesper Koch har været særdeles populære.

Hotel Alsik er lokal og international

Hotel Alsiks publikum er både internationalt og nationalt, men i høj grad også lokalt. Hotellet oplever en stor opbakning og interesse fra lokale gæster, der bruger alle dele af hotellet – fra spa, wellness og fitness til restauranter, events og overnatninger.

Langt flere lokale end forventet valgte f.eks. at nyde deres juleaften med en middag i restauranten på Hotel Alsik, og nytårsaften var der fuldt hus.

Det nære forhold til og samspil med lokalområdet er en prioritet for hotellet, og Hotel Alsik lægger vægt på at bruge leverandører og råvarer fra egnen. Hotellet har også igennem nogle år samarbejdet med SDU Sønderborg om gode studiejobs.

Danmarks bedste luksushotel 2023

Ved Danish Travel Awards 2023 vandt Steigenberger Alsik Hotel & Spa i kategorien "Bedste luksushotel i Danmark". Prisen uddeles af branchen på baggrund af besvarelser fra analyseinstituttet Epinions forbrugerpanel med 3.000 deltagere.

Sønderborg Lufthavn A/S

Sønderborg Lufthavn A/S

Selskabet ejes af Sønderborg Kommune og B&MC Holding, Nordborg A/S, der er et datterselskab under Bitten & Mads Clausens Fond.

En lufthavn med gode forbindelser til resten af Danmark og til verdens trafikale knudepunkter er afgørende for vækst og udvikling i den sønderjyske region. Og for en global virksomhed som Danfoss er det en forudsætning for at kunne bevare hovedkvarteret på Als.

Derfor var det også med stor glæde, at Sønderborg Kommune og Bitten & Mads Clausens Fond, der ejer lufthavnen i fællesskab, i 2023 kunne fortælle, at Sønderborg Lufthavn nu bliver moderniseret for 212 mio. kr.

Byggeri i faser over fire år

Projektet er den største investering i en indenrigslufthavn i Danmark i nyere tid og omfatter en helt ny terminal samt ombygning af faciliteter og servicebygninger.

Byggeriet vil ske i faser over de kommende fire år. Den første fase handler om at give lufthavnen et stort teknologisk løft. Bl.a. opgraderes banelysanlægget med en LED-løsning, der bruger mindre strøm og er mere effektivt. Også navigationsanlægget bliver udskiftet med et nyt og moderne.

Ny direktør skal sikre udvikling

Sønderborg Lufthavn har eksisteret siden slutningen af 1960'erne og har i alle årene været en livsnerve med en fast ruteforbindelse til København.

I dag bliver der også fløjet charterflyvninger fra lufthavnen, og ambitionerne er store for fremtiden. Målet er at nå 150.000 rejsende om året, hvilket kræver strategiske forandringer og kommerciel udvikling. Dem skal en ny direktør stå i spidsen for. Han hedder Jákup Sverri Kass og kommer med 20 års erfaring fra regional og international luftfart, transport og turisme. Han har også stået i spidsen for omfattende investeringer i og udvikling af Vagar Lufthavn på Færøerne.

Flere charterruter og direkte fly til en europæisk hub

For at nå et årligt passagertal på 150.000 skal lufthavnen være endnu mere attraktiv at flyve til for rejseselskaber og turoperatører. Siden planerne om moderniseringen blev kendt, har flere aktører henvendt sig om muligheden for at flyve charter direkte fra Sønderborg.

Samtidig skal lufthavnen være attraktiv at flyve fra for såvel business- som privatrejsende. Helt konkret kigger lufthavnen på muligheden for at skabe direkte flyforbindelse fra Sønderborg til en hub som f.eks. Amsterdam, München eller Berlin, og derfra videre ud i verden uden mellemlandning i Kastrup.

Masterplan med bæredygtigt aftryk

Udviklingen af Sønderborg Lufthavn tager afsæt i en masterplan, der sætter rammer og retning for en moderne og fremtidsikret lufthavn med et bæredygtigt aftryk.

Nu starter udarbejdelsen af en myndighedsplan for projektet, og den nye terminal forventes at stå færdig ved udgangen af 2027.

»Det er meget glædeligt, at moderniseringen af Sønderborg Lufthavn skydes i gang. Vi har en stærk ambition om at styrke området af hensyn til erhvervslivets fortsatte vækst. Og her spiller infrastruktur og en nem og hurtig adgang til resten af verden, en vigtig rolle. Det kræver en lufthavn i Sønderjylland, som peger ind i fremtiden ved både at være moderne, effektiv og bygget med bæredygtighed for øje.«

Bestyrelsesformand Per Egebæk Have, Bitten & Mads Clausens Fond

↑ 1. december 2023 blev første spadestik taget til en modernisering og fremtidssikring af Sønderborg Lufthavn. Over de næste fire år investeres 212 mio. kr. i bl.a. en ny terminal og ombygning af faciliteter og servicebygninger. Det var bestyrelsesformand for Bitten og Mads Clausens Fond, Per Egebæk Have, som sammen med tidligere formand Peter Mads Clausen, borgmester Erik Lauritzen og tidligere bestyrelsesformand for Danfoss, Jørgen Mads Clausen, satte første spadestik i jorden.

Nordborg Resort

Nordborg Resort

Nordborg Resort er ejet af LINAK Holding A/S (70%) og B&MC Holding, Nordborg A/S (30%).

På Nordals tager den nye feriepark Nordborg Resort for alvor form, og ved udgangen af 2023 var 65% af hele projektet færdiggjort.

Arbejdet med at opføre de 440 feriehuse, det 7.200 m² store vandland Aqua Mundo og den smukke Market Dome, der skal huse restauranter, caféer, bager, købmand og shop er i fuld gang.

CO₂-neutral varmforsyning

Projektet er født med et princip om bæredygtighed og hensyn til naturen. Arkitektur, anlæg og beplantning er tilpasset det alske landskab, og byggeriet bliver certificeret efter DGNB Guld.

De grønne ambitioner omfatter naturligvis også varmforsyningen. I november 2023 tog Sønderborg Forsyning (SONFOR) første spadestik til en ny fjernvarmepumpe, der skal forsyne resortet med CO₂-neutral varme. Der er tale om en luft-til-vand varmepumpe, der kan kobles til andre anlæg og varmekilder, så overskudsvarme og ressourcer bliver udnyttet maksimalt.

Etableringen af den nye fjernvarmepumpe forventes afsluttet i slutningen af 2024.

Forberedelser til ibrugtagning og drift

Det har længe været kendt, at Center Parcs Europe skal stå for driften af Nordborg Resort. Listen over internationale samarbejdspartnere er i 2023 blevet udvidet med service- og cateringvirksomheden Areas, der skal drive anlæggets restauranter og supermarked.

Både Center Parcs Europe og Areas har et fokus på bæredygtighed og socialt ansvar, i tråd med LINAKs og Fondens ønske om at skabe et internationalt orienteret resort, der er attraktivt både som feriemål og som arbejdsplads.

Den internationale orientering åbner også muligheder for, at resortets medarbejdere kan arbejde og gøre karriere i branchen på tværs af landegrænser.

En helhedsorienteret rekruttering af medarbejdere

I første omgang skal der besættes ca. 150 stillinger, og sammen med Center Parcs er resortet gået i gang med at udarbejde medarbejderprofiler.

Sideløbende taler resortet med Sønderborg Kommune om, hvordan man kan skabe en helhedsorienteret rekrutteringsindsats, der også kommer de andre store service-, turisme- og oplevelsesvirksomheder på Als til gode. Det gælder ikke mindst oplevelsesparken Universe Science Park, hvor stillingstyperne på mange områder er de samme, som Nordborg Resort får behov for.

Synergieffekter i bevægelse

Arbejdspladser og et internationalt perspektiv er blot én af de synergieffekter, som Nordborg Resort skal være med til at sætte i bevægelse.

En anden er den tætte fysiske og oplevelsesmæssige forbindelse til Universe, der også i 2023 slog publikumsrekord med over 150.000 gæster. Når resortet slår dørene op, forventes det, at op imod 50.000 gæster vil kombinere billetterne til Universe med ophold på Nordborg Resort, og i 2023 er samarbejdet om bl.a. stisystemer mellem de to lokationer blevet intensiveret.

En tredje synergieffekt er flere turister, mere liv og øget handel på hele Als. Nordborg Resort spiller dermed en vigtig rolle i arbejdet med at synliggøre regionen som et attraktivt sted for både borgere, virksomheder og besøgende.

Nordborg Resort åbner i april 2025. Forventningen er 160.000 gæster om året, hvilket vil øge antallet af overnatninger i Sønderborg Kommune med 50%.

Formueforvaltning

Fondens rådighedskapital og formueforvaltningen heraf understøtter Fondens overordnede formål ved at opbygge tilstrækkelig kapital til, at Fonden kan fungere som aktiv og langsigtet ejer af Danfoss A/S. På tværs af rådighedskapitalen samler investeringsstrategien de strategiske mål og rammer, og den fastlægger tillige governance for Fondens investeringsaktiviteter.

Fondens overordnede formål og virke har i princippet et uendeligt perspektiv. Derfor har Fonden også en langsigtet investeringshorisont. Fondens formueforvaltning understøtter det overordnede formål gennem et strategisk styringsmål. Med udgangspunkt i det mål baserer formueforvaltningen sig på en aktiv investeringstilgang, der har som målsætning at opnå et langsigtet, højt risikojusteret afkast.

Investeringskomité

Fondens bestyrelse har nedsat en investeringskomité, der formulerer, vedligeholder og monitorerer udførelsen af Fondens investeringsstrategi. Investeringskomitéen fastsætter og indstiller investeringsstrategiens strategiske styringsmål til bestyrelsen. Bestyrelsen godkender investeringsstrategien og er overordnet ansvarlig for formueforvaltningen.

Aktivklasser

Rådighedskapitalen kan investeres i formålsrelaterede- og afkastgenererende aktiver. De afkastgenererende aktiver opdeles i aktivklasser med forskellige risikofaktorer og karakteristika. Aktivklasserne indeholder bl.a. noterede aktiver, unoterede aktiver og realaktiver. Aktivernes fordeling mellem de forskellige aktivklasser er dynamisk og tilpasses løbende Fondens øvrige aktiver, likviditetsbehov og samlede tilsigtede risikoprofil. Investeringstilgangen er i udgangspunktet baseret på aktiv forvaltning af aktiverne.

Risiko, likviditet og forvaltning

Fondens risikostyring baseres på et risikostyringsmål, der angiver en ramme for de samlede aktivers tilsigtede og maksimale markedsrisiko. Fonden anvender desuden "Value-at-Risk" (VaR) og scenarieanalyse som et supplement til løbende at kvantificere aktivernes markedsrisiko. Forvaltningen af Fondens aktiver kan – udover det tilsigtede markedsrisikomål – suppleres med rammer for aktivklasser, geografier, udstederratings, varighed og lignende afgrænsninger.

Formueforvaltningen skal understøtte et solidt finansielt beredskab for Fondens virke og daglige drift, herunder strategiske dispositioner og Fondens forpligtelser i øvrigt. Som led i den aktive forvaltning tilrettelægges investeringer med størst mulig risikospredning. Derfor foretages de afkastgenererende investeringer på tværs af aktivklasser og geografier. Herudover sikrer en kvantitativ proces for allokering af aktiver en optimal, langsigtet, strategisk fordeling af investeringer på forskellige risikofaktorer. De strategiske beslutninger såvel som den operationelle styring foregår internt, mens den daglige kapitalforvaltning håndteres af eksterne kapitalforvaltere og øvrige samarbejdspartnere baseret på investeringsmandater. Desuden overvåger og rapporterer en specialiseret samarbejdspartner løbende afkast og investeringsrammer samt omkostninger på tværs af forvaltere.

Fokus på ansvarlighed

Med investeringer i afkastgenererede aktiver sigter Fonden mod at skabe det størst mulige risikojusterede afkast og samtidig udvise bæredygtig investeringsadfærd.

De formålsrelaterede investeringers målsætning er at skabe et monetært afkast, som er balanceret i forhold til investeringernes risiko og samfundsmæssige impact.

Fonden lægger vægt på, at investeringerne er ansvarlige, uanset om Fonden investerer direkte eller via kapitalforvaltere. Via sit datterselskab Danfoss A/S støtter Fonden initiativerne i FN's Global Compact og FN's verdensmål.

Væsentlige aktiviteter i 2023

I 2023 har Fonden implementeret den senest godkendte investeringsstrategi fra 2022. Den opdaterede strategi har særligt fokus på at øge risikospredningen, styrke Fondens styring af markedsrisikoen og videreudvikle Fondens rapportering.

Danfoss House

På Sønderborgs havnefront er Danfoss House blevet klar til indflytning.

Huset er en beboelsesejendom med 14 lejligheder, hvor internationale medarbejdere fra Danfoss kan bo, når de har arbejdsperioder på hovedkvarteret i Nordborg. Samtidig er det et avanceret test- og demonstrationscenter for Danfoss' mange energieffektive løsninger.

Målet er at vise i praksis, at det er muligt at bygge bæredygtige og bekvemme boliger med traditionelle materialer og kendte teknologier.

Varmepumper i samspil med grundvandskøling

2023 har bl.a. budt på opgaven med at bore 100 meter ned i undergrunden for at etablere grundvandskøling i Danfoss House. Et kompliceret og skelsættende projekt med store muligheder.

Normalt er køling af boliger ikke relevant på danske breddegrader, men i store dele af verden er det en livsnødvendighed. Huset giver Danfoss mulighed for at afprøve, hvordan energieffektive varmepumper fungerer i samspil med grundvandskølingen, mens huset er beboet.

Teknikrum og -skakt designet til fremvisning

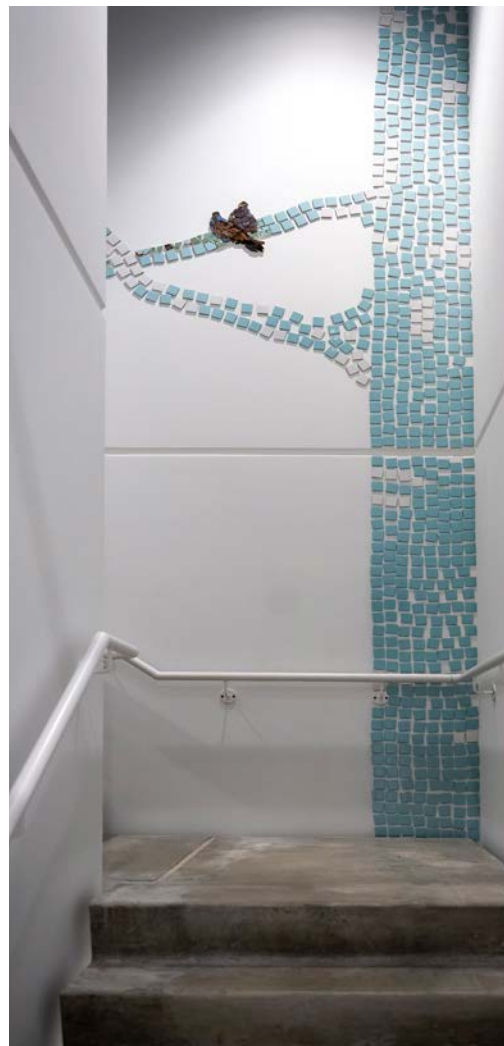
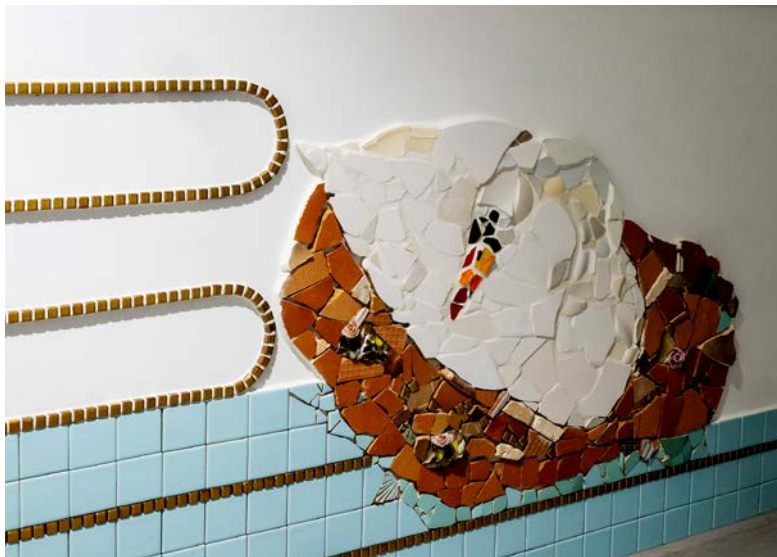
Samspillet mellem husets mange komponenter kan aflæses og nærstuderes i husets avancerede teknikrum og teknikskakt, der er designet med god plads til at vise teknologier og produkter frem for Danfoss' kunder og samarbejdspartnere.

Danfoss House vil være tæt på CO₂-neutralt. Forventningen er at opnå en platincertificering efter den globalt anerkendte DGNB-standard, der stiller krav til byggeriets tekniske, miljømæssige, økonomiske og sociale kvaliteter. Danfoss House er opført efter en arkitektonisk plan, der sætter mennesket i centrum og fremmer samvær og ligeværd. Kun få boligbyggerier i verden har opnået platin. →

Danfoss House

Danfoss House er udviklet af Bitten & Mads Clausens Fond i tæt samarbejde med Danfoss A/S.

Genanvendelse – også i kunsten

Med Danfoss House viser Danfoss og Fonden, at det kan lade sig gøre at bygge bæredygtige og bekvemme boliger med teknologi og materialer, der allerede findes – blandt andet ved at købe materialer lokalt og med genanvendelse som en vigtig faktor.

Det princip gælder også husets unikke udsmykning, der er skabt af den lokale kunstner Iris Fridriksdottir. Hun har i mange år arbejdet med genbrugte materialer, og til Danfoss House har Iris bundet historien om Danfoss' gamle gæstehus, Granfoss, i Nordborg sammen med det nye Danfoss House i Sønderborg.

Granfoss blev bygget i 1960'erne, og der indgik bl.a. grå, hvide og lyseblå fliser og små guldstifter i byggeriet. Da Granfoss blev revet ned for knap 10 år siden, blev fliserne bevaret, men havde desværre ikke en stand, der

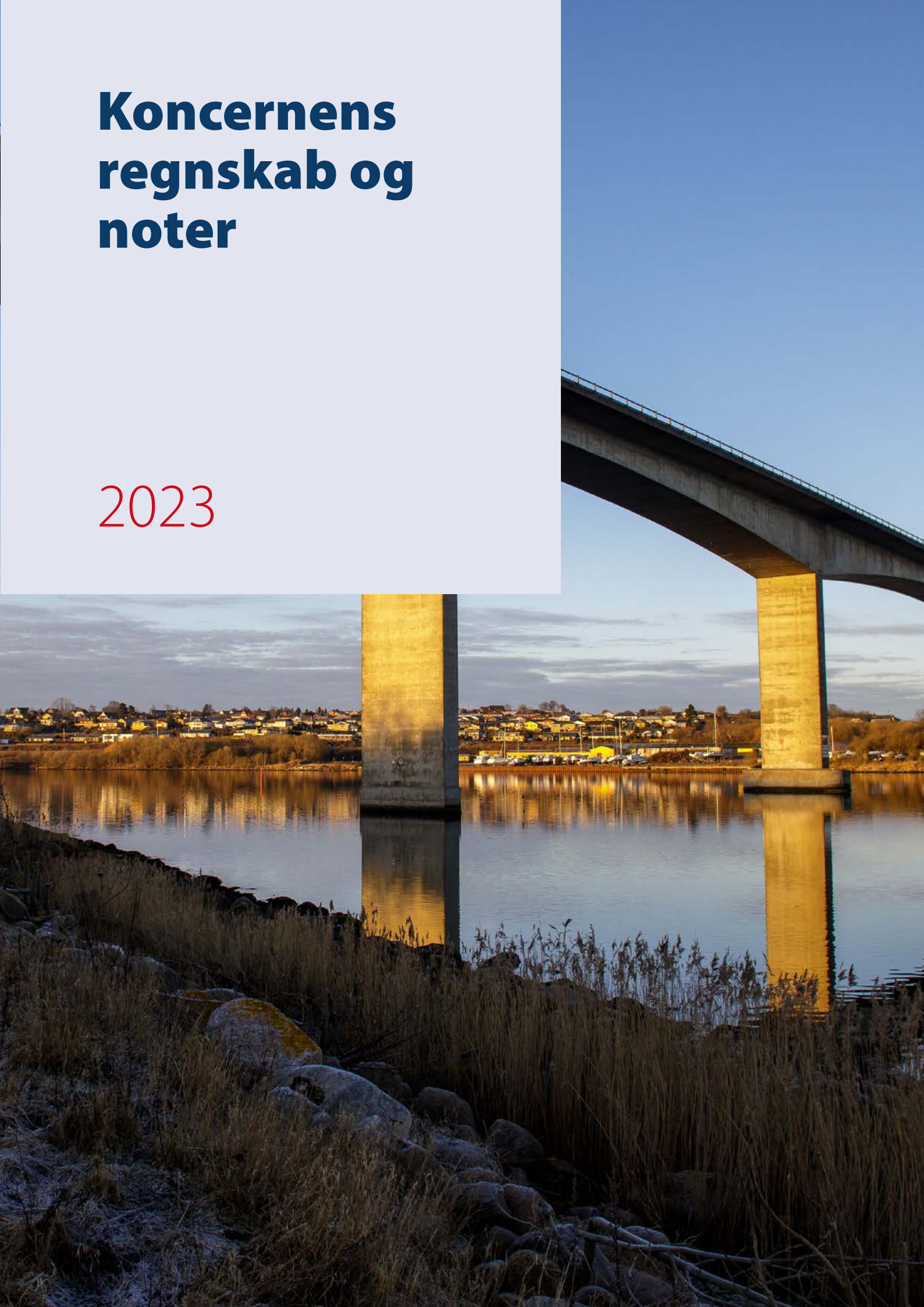
gjorde direkte genbrug muligt. I stedet blev de recirkuleret til et nyt liv som mosaikker i værket.

Minderne og materialerne fra Danfoss-grundlæggeren Mads Clausens tid har Iris Fridriksdottir indarbejdet i et mosaik-træ, der breder sig fra kælder til kvist som symbol på Danfoss' vækst og på varmen og energien, der strømmer fra teknikrummet i kælderen og op igennem huset.

Overalt er dyrene symbol på, at der er plads til os alle. Svanen i kælderen vogter over Danfoss' historie og værdier i form af æggene i reden. I stueetagen pirker kloge og nysgerrige krager til videnskaben og vores fantasi. På 2. sal letter duen fra de øverste grene og flyver ud i verden med et budskab om energieffektive og højteknologiske løsninger.

Koncernens regnskab og noter

2023

Resultatopgørelse

1. januar til 31. december

mio. kr.

	Note	2022	2023
Nettoomsætning	1	76.461	79.551
Produktionsomkostninger	2	-51.875	-53.492
Bruttoresultat		24.586	26.059
Forsknings- og udviklingsomkostninger	2	-3.398	-3.626
Salgs- og distributionsomkostninger	2	-9.294	-9.152
Administrationsomkostninger	2	-3.990	-4.315
Resultat før andre driftsindtægter og driftsomkostninger		7.904	8.966
Andre driftsindtægter og omkostninger	2	-300	-122
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	7	32	357
Resultat af primær drift (EBIT)		7.636	9.201
Finansielle indtægter	14	137	147
Finansielle omkostninger	14	-864	-1.373
Resultat før skat		6.909	7.975
Skat af årets resultat	19	-1.956	-1.894
Årets resultat		4.953	6.081
Koncernens resultat fordeles således:			
Bitten & Mads Clausens Fond		2.214	2.785
Minoritetsinteresser		2.739	3.296
		4.953	6.081

Totalindkomstopgørelse

1. januar til 31. december

mio. kr.

Årets resultat

Anden totalindkomst

Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser
 Skat af aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser
 Poster, der ikke kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen

Valutakursreguleringer ved omregning af udenlandske virksomheder til kr. mv.

Reklassifikation af valutakursreguleringer ved afhændelse/de-konsolidering af udenlandske virksomheder

Regulering for hyperinflation på egenkapitalen

Værdiregulering af sikringsinstrumenter:

 Værdiregulering vedr. sikring af rentesatser (renteswaps og valutaswaps)

 Værdiregulering vedrørende sikring af fremtidige pengestrømme

 Værdiregulering overført til varebeholdninger

Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter

Poster, der kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen

Anden totalindkomst efter skat

Totalindkomst i alt

Fordeles således:

Bitten & Mads Clausens Fond

Minoritetsinteresser

Note	2022	2023
	4.953	6.081
18	326	-68
20	-114	12
	212	-56
	188	-1.029
	119	
	431	268
	967	-342
	45	205
	90	-173
	-232	64
	1.608	-1.007
	1.820	-1.063
	6.773	5.018
	3.145	2.279
	3.628	2.739
	6.773	5.018

Balance

pr. 31. december

mio. kr.

Aktiver

Note	2022	2023
Langfristede aktiver		
8	36.135	35.094
9	19.484	21.706
7	2.297	2.796
7	196	203
18	100	68
	178	152
20	1.064	934
	59.454	60.953
Kortfristede aktiver		
3	12.337	11.686
4	12.252	11.448
21	221	192
16	82	123
	1.951	1.836
	14.506	13.599
	271	839
16	3.261	3.255
	30.375	29.379
	89.829	90.332

Langfristede aktiver

Immaterielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver

Kapitalandele i associerede/joint ventures

Andre kapitalandele

Pensionsaktiver

Langfristede tilgodehavender

Udskudte skatteaktiver

Langfristede aktiver i alt

Kortfristede aktiver

Varebeholdninger

Tilgodehavender fra salg

Selskabsskat

Afledte finansielle instrumenter (positiv dagsværdi)

Andre tilgodehavender

Tilgodehavender

Værdipapirer

Likvide beholdninger

Kortfristede aktiver i alt

Aktiver i alt

Balance

pr. 31. december

mio. kr.

Passiver

Note	2022	2023
Egenkapital		
15	18.630	20.634
	20.063	21.534
	38.693	42.168
Forpligtelser		
13	1.387	1.701
20	2.430	2.169
18	1.112	1.114
16	20.371	20.661
16	1.723	1.108
	1.113	1.168
	28.136	27.921
13	793	640
16	3.498	2.036
	11.250	10.297
	17	15
21	1.222	888
5	6.220	6.367
	23.000	20.243
	51.136	48.164
	89.829	90.332

Egenkapital

Bitten & Mads Clausens Fondens andel af egenkapitalen

Minoritetsinteresser

Egenkapital i alt

Forpligtelser

Hensatte forpligtelser

Udskudt skat

Pensions- og sundhedsforpligtelser

Lån

Afledte finansielle instrumenter (negativ dagsværdi)

Anden langfristet gæld

Langfristede forpligtelser i alt

Hensatte forpligtelser

Lån

Leverandørgæld

Gæld til associerede/joint ventures

Selskabsskat

Anden gæld

Kortfristede forpligtelser i alt

Forpligtelser i alt

Passiver i alt

Pengestrømsopgørelse

1. januar til 31. december

mio. kr.

	Note	2022	2023
Resultat før skat		6.909	7.975
Regulering vedrørende ikke-kontante driftsposter	22	4.848	5.232
Ændring i driftskapital	6	-1.748	199
Modtagne renter		36	54
Betalte renter		-635	-1.000
Modtaget udbytte		9	9
Betalt selskabsskat	21	-1.722	-2.400
Pengestrøm fra driftsaktivitet		7.697	10.069
Køb af immaterielle anlægsaktiver		-332	-333
Køb af materielle anlægsaktiver		-3.866	-4.224
Salg af materielle anlægsaktiver		130	52
Køb af dattervirksomheder og aktiviteter	11	-3.279	-894
Frasalg af dattervirksomheder og aktiviteter	11	249	-81
De-konsolidering af russiske aktiviteter	11	-159	
Ændring i finansielle tilgodehavender	12	112	112
Køb (-)/salg af værdipapirer mv.	12	172	-651
Pengestrøm fra investeringsaktivitet		-6.973	-6.019
Afdrag af rentebærende gæld mv.	17	-3.015	-6.459
Optagelse af rentebærende gæld mv.	17	4.661	3.911
Køb af aktier i dattervirksomheder		-14	-26
Tilgang af minoritetsinteresser			18
Udbetalte uddelinger		-94	-141
Udbetalt udbytte til minoritetsaktionærer		-1.099	-1.281
Pengestrøm fra finansieringsaktivitet		439	-3.978
Årets pengestrøm		1.163	72
Likvide beholdninger, primo		2.126	3.261
Valutakursregulering på likvide beholdninger		-28	-78
Likvide beholdninger, ultimo		3.261	3.255

Egenkapitalopgørelse

mio. kr.

	Grundkapital	Reserve for sikringstransaktioner	Valutakursreguleringer	Øvrige reserver	Andre reserver	Uddelingsramme	Fondens andel af egenkapitalen	Minoritetesinteresser	Egenkapital i alt
Egenkapital 1. januar 2022	141	26	-36	14.743	14.733	130	15.004	15.134	30.138
Årets resultat				2.214	2.214		2.214	2.739	4.953
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske enheder			105		105		105	83	188
Reklassifikation af valutakursreguleringer ved afhændelse /de-konsolidering af udenlandske virksomheder				59	59		59	60	119
Regulering for hyperinflation på egenkapitalen				215	215		215	216	431
Værdiregulering af sikringsinstrumenter		562			562		562	540	1.102
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser				162	162		162	164	326
Skat af anden totalindkomst		-116		-56	-172		-172	-174	-346
Anden totalindkomst i alt		446	379	106	931		931	889	1.820
Totalindkomst i alt for perioden		446	379	2.320	3.145		3.145	3.628	6.773
Udloddet udbytte								-1.099	-1.099
Årets uddelinger						-124	-124		-124
Årets tilbageførte uddelinger				22	22		22		22
Forhøjelse af uddelingsrammen				-20	-20	20			
Overført til uddelingsrammen				-104	-104	104			
Værdiregulering af tilbagekøbsforpligtelse				-63	-63		-63		-63
Tilgang af minoritetesinteresser Semikron								1.719	1.719
Tilgang af egenkapitalinstrumenter				-21	-21		-21	7	-14
Gevinst ved salg af en del af datterselskab (Semikron Danfoss fusion)				667	667		667	674	1.341
Transaktioner med ejere mv. i alt				481	481		481	1.301	1.782
Egenkapital 31. december 2022	141	472	343	17.544	18.359	130	18.630	20.063	38.693
Årets resultat				2.785	2.785		2.785	3.296	6.081
Valutakursregulering ved omregning af udenlandske enheder			-485		-485		-485	-545	-1.029
Regulering for hyperinflation på egenkapitalen				134	134		134	135	268
Værdiregulering af sikringsinstrumenter		-158			-158		-158	-152	-310
Aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsforpligtelser				-34	-34		-34	-34	-68
Skat af anden totalindkomst		32		5	37		37	39	76
Anden totalindkomst i alt		-126	-351	-29	-506		-506	-557	-1.063
Totalindkomst i alt for perioden		-126	-351	2.756	2.279		2.279	2.739	5.018
Udloddet udbytte								-1.281	-1.281
Årets uddelinger						-114	-114		-114
Årets tilbageførte uddelinger				15	15		15		15
Overført til uddelingsrammen				-114	-114	114			
Værdiregulering af tilbagekøbsforpligtelse				-148	-148		-148		-148
Tilgang af minoritetesinteresser								18	18
Regulering af minoritetesinteresser								-7	-7
Tilgang af egenkapitalinstrumenter				-28	-28		-28	2	-26
Transaktioner med ejere mv. i alt				-275	-275		-275	-1.268	-1.543
Egenkapital 31. december 2023	141	346	-8	20.025	20.363	130	20.634	21.534	42.168

Noter

Resultatopgørelse

- Note 1 Segmentoplysninger
- Note 2 Omkostninger og andre driftsindtægter mv.

Driftskapital

- Note 3 Varebeholdninger
- Note 4 Tilgodehavender fra salg
- Note 5 Anden gæld
- Note 6 Ændring i driftskapital

Investeret kapital

- Note 7 Kapitalandele og værdipapirer
- Note 8 Immaterielle anlægsaktiver
- Note 9 Materielle anlægsaktiver
- Note 10 Leasing
- Note 11 Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter
- Note 12 Køb(-)/salg af værdipapirer mv.
- Note 13 Hensatte forpligtelser

Kapitalstruktur og finansiering

- Note 14 Finansielle indtægter og omkostninger
- Note 15 Grundkapital og rådighedskapital
- Note 16 Finansielle risici og instrumenter
- Note 17 Gældsforpligtelser fra finansieringsaktivitet
- Note 18 Pensions- og sundhedsforpligtelser

Skat

- Note 19 Skat af årets resultat
- Note 20 Udskudt skat
- Note 21 Skyldig selskabsskat

Øvrige noter

- Note 22 Regulering for ikke-kontante driftsposter
- Note 23 Eventualforpligtelser samt sikkerhedsstillelser
- Note 24 Nærtstående parter
- Note 25 Efterfølgende begivenheder
- Note 26 Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis
- Note 27 Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger
- Note 28 Koncernens selskabsoversigt

Note 1 Segmentoplysninger

mio. kr.

Forretningssegmenter mv.	2022					2023				
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Climate Solutions	Danfoss Power Electronics & Drives	Andre områder	Koncern	Danfoss Power Solutions	Danfoss Climate Solutions	Danfoss Power Electronics & Drives	Andre områder	Koncern
Resultatopgørelse										
Nettoomsætning	37.842	23.771	14.219	629	76.461	36.011	23.209	20.009	322	79.551
Afskrivninger og nedskrivninger **)	984	426	361	1.199	2.970	967	482	507	1.250	3.206
Resultat af primær drift før afskrivninger relateret til opkøb (EBITA)	5.355	4.135	1.455	-1.971	8.974	5.222	3.904	2.910	-2.120	9.916
Afskrivninger relateret til opkøb	776	57	240		1.073	655	80	324		1.059
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures					32					357
Resultat af primær drift (EBIT)					7.636					9.201
Finansielle poster					-727					-1.226
Resultat før skat					6.909					7.975
Balance										
Aktiver i alt *)	35.970	14.881	22.202	16.776	89.829	33.882	15.801	22.420	18.229	90.332
Nettoinvesteringer eksklusiv M&A	1.349	921	877	921	4.068	1.348	933	1.041	1.183	4.505
Forpligtelser i alt *)	5.135	3.557	2.713	39.731	51.136	4.546	3.471	2.638	37.509	48.164
Andre oplysninger										
Antal medarbejdere	18.535	10.331	7.875	5.459	42.200	17.694	11.289	8.365	4.982	42.330

*) Centrale funktioners aktiver og forpligtelser, likvide midler, rentebærende gæld samt skatteforpligtelser/-aktiver indgår i kolonnen "Andre områder".

**) Eksklusiv opkøbsrelaterede afskrivninger

Note 1 Segmentoplysninger (fortsat)

mio. kr.

Geografiske segmenter

	2022						I alt
	Vest Europa	Øst Europa	Asien-Pacific	Nord-amerika	Latin-amerika	Afrika - Mellem Østen	
Nettoomsætning	24.052	3.571	18.022	24.324	3.908	2.584	76.461
Langfristede anlægsaktiver*)	29.299	1.673	4.765	20.687	961	1.005	58.390

	2023						I alt
	Vest Europa	Øst Europa	Asien-Pacific	Nord-amerika	Latin-amerika	Afrika - Mellem Østen	
Nettoomsætning	26.674	2.856	17.653	25.940	3.990	2.438	79.551
Langfristede anlægsaktiver*)	31.325	1.902	4.668	20.077	1.072	975	60.019

*) Udskudte skatteaktiver indgår ikke.

Nettoomsætning i Danmark udgør 2.247 mio. kr. (2022: 2.117 mio.) og langfristede anlægsaktiver udgør 9.254 mio. kr. (2022: 8.820 mio.).

Nettoomsætning i Nordamerika vedrører primært USA, som udgør 24.295 mio. kr. (2022: 22.613 mio.) og langfristede anlægsaktiver udgør 20.077 mio. kr. (2022: 20.683 mio.).

Nettoomsætningen i Kina udgør 9.597 mio. kr. (2022: 10.252 mio.) og langfristede anlægsaktiver udgør 2.790 mio. kr. (2022: 2.781 mio.). Kina er en del af regionen Asien-Pacific.

Specifikation af andre områder - resultat af primær drift før afskrivninger relateret til opkøb (EBITA)

	2022	2023
Centrale og fælles funktioner, ikke allokeret*)	-1.919	-2.196
Øvrige	-52	76
Resultat af primær drift før afskrivninger relateret til opkøb (EBITA)	-1.971	-2.120

Specifikation af andre områder - aktiver

	2022	2023
Likvider, værdipapirer, kortfristede og langfristede skatteaktiver	4.817	5.220
Andre tilgodehavender	1.798	1.844
Centrale og fælles funktioner, ikke allokerede materielle og immaterielle anlægsaktiver*)	9.910	10.974
Øvrige	251	191
Aktiver i alt	16.776	18.229

Specifikation af andre områder - forpligtelser

	2022	2023
Rentebærende gæld, kortfristede og langfristede skatteforpligtelser	27.521	25.754
Anden gæld	8.598	8.162
Ydelsesbaserede pensionsforpligtelser	1.112	1.114
Centrale og fælles funktioner, ikke allokeret*)	2.460	2.428
Øvrige	40	51
Forpligtelser i alt	39.731	37.509

*) Centrale og fælles funktioner, ikke allokeret, vedrører hovedsageligt projekter, administrative omkostninger samt fælles funktioners aktiver og forpligtelser.

Note 2 Omkostninger og andre driftsindtægter mv.

mio. kr.

A. Personaleomkostninger

	2022	2023
Gager og lønninger	16.541	17.919
Fratrædelsesgodtgørelser	149	362
Andre omkostninger til social sikring mv.	1.740	1.989
Bidragsbaserede pensioner	938	962
Ydelsesbaserede pensioner eksklusiv gevinst ved nedskæring og indfrielse *)	64	60
	19.432	21.292
Gennemsnitligt antal medarbejdere	41.519	42.553
Antal medarbejdere ultimo året	42.200	42.330

*) Omkostninger til ydelsesbaserede pensionsordninger og lignende forpligtelser er beskrevet i Note 18 Pensions- og sundhedsforpligtelser.

B. Afskrivninger og nedskrivninger

	2022	2023
Artsopdelt:		
Afskrivning immaterielle anlægsaktiver	1.441	1.445
Afskrivning materielle anlægsaktiver	2.561	2.829
Tilbageførsel af tidligere års nedskrivning på materielle anlægsaktiver		-39
Nedskrivning på materielle anlægsaktiver	41	30
Afskrivninger og nedskrivninger	4.043	4.265
Funktionsopdelt:		
Produktionsomkostninger	926	928
Distributionsomkostninger	462	482
Administrationsomkostninger	53	35
Afskrivning og nedskrivning immaterielle anlægsaktiver	1.441	1.445
Funktionsopdelt:		
Produktionsomkostninger	2.249	2.461
Distributionsomkostninger	231	237
Administrationsomkostninger	122	122
Afskrivning og nedskrivning materielle anlægsaktiver	2.602	2.820

C. Andre driftsindtægter og omkostninger

	2022	2023
Gevinst ved salg af aktiviteter	378	20
Gevinst ved salg af materielle anlægsaktiver	30	50
Offentlige tilskud	131	176
Tilbageførsel af restruktureringsomkostninger		7
Øvrige	208	81
Andre driftsindtægter	747	334
Tab ved salg af aktiviteter	-635	-7
Tab ved salg af immaterielle anlægsaktiver		-8
Tab ved salg af materielle anlægsaktiver	-30	-23
Restruktureringsomkostninger	-151	-369
Øvrige	-231	-49
Andre driftsomkostninger	-1.047	-456
Andre driftsindtægter og omkostninger	-300	-122

Restruktureringsomkostninger kan i begge år hovedsageligt henføres til fratrædelser i Tyskland, Danmark, USA, Kina og Tyrkiet.

Koncernen har modtaget offentlige tilskud på samlet 176 mio. kr. (2022: 131 mio.). Disse omfatter blandt andet tilskud til investeringer samt støtte til forskning og udvikling.

Koncernen afhændede i 2022 en del af Orbital Motors forretningen, som var en del af Danfoss Power Solutions' aktiviteter i Zhejiang, Kina. Frasalget resulterede i en nettogevinst på 365 mio. kr. Koncernen de-konsoliderede sine russiske aktiviteter fra udgangen af august 2022, hvilket resulterede i et tab på 635 mio. kr.

Note 2 Omkostninger og andre driftsindtægter mv. (fortsat)

mio. kr.

D. Honorar til generalforsamlingsvalgt revision

	2022	2023
Revisionshonorar	38	42
Erklæringsopgaver med sikkerhed	1	2
Skatte- og momsrådgivning	1	3
Andre ydelser	6	2
I alt	46	49

Af det samlede honorar på 49 mio. kr. udgør honorar i BMC Koncernens selskaber ud over Danfoss Koncernen 1,4 mio. kr. (2022: 1,4 mio.).

Note 3 Varebeholdninger

mio. kr.

	2022	2023
Råvarer og hjælpematerialer	6.351	5.926
Varer under fremstilling	1.535	1.522
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	4.451	4.238
Varebeholdninger	12.337	11.686
Ukuransnedskrivninger	889	942

Note 4 Tilgodehavender fra salg

mio. kr.

	2022	2023
Hverken værdiforringede eller forfaldne på balancedagen	11.506	10.846
Forfalden op til 30 dage	550	384
Forfalden mellem 30 og 90 dage	269	268
Forfalden mere end 90 dage	279	285
Regnskabsmæssig værdi før nedskrivning	12.604	11.783
Hensat til tab på debitorer pr. 31. december	-352	-335
Regnskabsmæssig værdi	12.252	11.448
Nedskrivninger 1. januar	-230	-352
Valutakursreguleringer mv.		12
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	-97	
Årets nedskrivninger	-97	-97
Tilbageførsel af nedskrivninger	36	62
Realiseret tab	36	40
Nedskrivninger 31. december	-352	-335

Af det hensatte beløb på 335 mio. kr. kan 199 mio. kr. henføres til tilgodehavender forfalden mere end 180 dage.

Den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender fra salg skønnes at svare til både dagsværdien og den maksimale kreditrisiko.

Tilgodehavender fra salg er fordelt på mange kunder og geografiske områder. Tilgodehavendernes geografiske fordeling svarer i al væsentlighed til nettoomsætningens fordeling jf. Note 1 Segmentoplysninger. Koncernen har historisk set kun i begrænset omfang haft tab på tilgodehavender.

For yderligere beskrivelse af forventede kreditrisici henvises til Note 16 Finansielle risici og instrumenter.

Note 5 Anden gæld

mio. kr.

Skyldige gager og lønninger
Skyldige omkostninger og periodeafgrænsningsposter
Anden gæld

	2022	2023
Skyldige gager og lønninger	3.238	3.585
Skyldige omkostninger og periodeafgrænsningsposter	2.982	2.782
Anden gæld	6.220	6.367

Note 6 Ændring i driftskapital

mio. kr.

Ændring i varebeholdninger
Ændring i tilgodehavender
Ændring i leverandører og anden gæld
Ændring i driftskapital

	2022	2023
Ændring i varebeholdninger	-935	451
Ændring i tilgodehavender	-1.334	326
Ændring i leverandører og anden gæld	521	-578
Ændring i driftskapital	-1.748	199

Note 7 Kapitalandele og værdipapirer

mio. kr.

	2022				2023			
	Kapitalandele i associerede/joint ventures	Andre kapitalandele	Værdipapirer	I alt	Kapitalandele i associerede/joint ventures	Andre kapitalandele	I alt	
Anskaffelsessum 1. januar	2.588	314	201	3.103	2.585	356	2.941	
Valutakursreguleringer mv.	-3			-3	7		7	
Tilgang		37		37	133	22	155	
Tilgang ved køb af dattervirksomheder		13		13				
Afgang		-8	-201	-209		-78	-78	
Anskaffelsessum 31. december	2.585	356		2.941	2.725	300	3.025	
Reguleringer 1. januar	-326	-164	-6	-496	-288	-160	-448	
Valutakursreguleringer mv.	7			7	2		2	
Resultat/værdiregulering	32	4		36	357	-11	346	
Udbytte	-1			-1				
Afgang/Overført			6	6		74	74	
Reguleringer 31. december	-288	-160		-448	71	-97	-26	
Regnskabsmæssig værdi 31. december	2.297	196		2.493	2.796	203	2.999	

Nedskrivningstest

Der er ultimo 2023 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af "Kapitalandele i associerede/joint ventures", såfremt der har været indikationer på nedskrivningsbehov. Indikatorerne omfatter negativt resultat, hvis den regnskabsmæssige værdi overstiger egenkapitalen i selskabets eksterne årsregnskab eller hvis relevant, hvor den regnskabsmæssige værdi overstiger værdien jf. børskurs.

Ved nedskrivningstestene sammenholdes nutidsværdien af pengestrømme fra associerede/joint ventures med de regnskabsmæssige værdier af samme. Principperne er uændrede i forhold til nedskrivningstest udført i 2022.

For yderligere oplysninger om associerede virksomheder og joint ventures se Note 16 Finansielle risici og instrumenter og Note 24 Nærtstående parter. For yderligere oplysninger om værdipapirer se Note 16 Finansielle risici og instrumenter.

Note 7 Kapitalandele og værdipapirer (fortsat)

mio. kr.

Væsentlige associerede virksomheder og joint ventures

De sammenfattede finansielle oplysninger for hver af Koncernens individuelt set væsentlige associerede virksomheder og joint ventures er korrigeret for forskelle i anvendt regnskabspraksis. De finansielle oplysninger udgør virksomhedernes totale beløb og ikke Koncernens andel af beløbene. Idet SMA Solar Technology AG er et børsnoteret selskab er de oplyste beløb baseret på offentligt tilgængelig information.

	SMA Solar Technology AG	
	2022	2023
Hjemsted	Tyskland	Tyskland
Ejerandel	20%	20%
Sammenfattende indkomstopgørelse *)		
Omsætning	7.931	14.187
EBITDA	521	2.317
Årets resultat	417	1.682
Sammenfattende balance *)		
Langfristede aktiver	2.594	3.177
Kortfristede aktiver	5.630	8.468
Langfristede forpligtelser	2.080	2.038
Kortfristede forpligtelser	2.999	4.823
Egenkapital	3.146	4.784
Øvrig information		
Koncernens andel af egenkapitalen pr. 31. december	611	981

Baseret på børskursen er dagsværdien af SMA Solar Technology AG opgjort til 15,7 mia. kr. pr. 31. december 2023 (2022: 17,3 mia.).

*) Tallene fra 2022 er baseret på realiserede tal i SMA Solar Technology AG.

Tallene for 2023 er baseret på foreløbige og ikke reviderede tal fra SMA Solar Technology AG offentliggjort den 29. februar 2024.

Ikke væsentlige associerede virksomheder og joint ventures

Ud over ovenstående oplyste interesser i associerede virksomheder og joint ventures ejer Koncernen ligeledes kapitalandele i en række associerede virksomheder og joint ventures, der for Koncernen ikke er væsentlige individuelt set.

	2022			2023		
	Associeret	Joint Ventures	Total	Associeret	Joint Ventures	Total
Koncernens andel af:						
Årets resultat af fortsættende aktiviteter	9	17	26	-22	10	-12
Totalindkomst i alt	9	17	26	-22	10	-12
Koncernens andel af egenkapitalen pr. 31. december	196	102	298	308	116	424

Afstemning af den regnskabsmæssige værdi

	2022			2023		
	Associeret	Joint Ventures	Total	Associeret	Joint Ventures	Total
Koncernens andel af egenkapital i væsentlige Ass./JV.	611		611	981		981
Goodwill vedrørende væsentlige Ass./JV.	1.388		1.388	1.391		1.391
Regnskabsmæssig værdi af kapitalandele i ikke-væsentlige Ass./JV.	196	102	298	308	116	424
Regnskabsmæssig værdi pr. 31. december af Ass./JV.	2.195	102	2.297	2.680	116	2.796

For yderligere oplysninger om associerede virksomheder og joint ventures henvises til Note 28 Koncernens selskabsoversigt.

Note 8 Immaterielle anlægsaktiver

mio. kr.

2022									
	Goodwill	Internt udviklet software	Varemærke	Teknologi	Kunde-forhold	Patenter og øvrige rettigheder	Udviklings-aktiver	Øvrige i alt	I alt
Anskaffelsessum 1. januar	22.015	3.129	1.537	7.225	6.300	294	322	18.807	40.822
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	755	24	-4	243	245		6	514	1.269
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	1.973		502	1.565	806			2.873	4.846
Tilgang		313				19		332	332
Afgang		-22				-43	-35	-100	-100
Afgang ved salg af dattervirksomheder	-127	-39		-35	-32			-106	-233
Anskaffelsessum 31. december	24.616	3.405	2.035	8.998	7.319	270	293	22.320	46.936
Af- og nedskrivninger 1. januar	1.078	1.592	161	3.756	2.187	189	322	8.207	9.285
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	34	26		96	72	1		195	229
Afskrivninger		346	97	598	378	22		1.441	1.441
Afgang		-22				-43	-35	-100	-100
Afgang ved salg af dattervirksomheder				-31	-23			-54	-54
Af- og nedskrivninger 31. december	1.112	1.942	258	4.419	2.614	169	287	9.689	10.801
Regnskabsmæssig værdi 31. december	23.504	1.463	1.777	4.579	4.705	101	6	12.631	36.135
2023									
	Goodwill	Internt udviklet software	Varemærke	Teknologi	Kunde-forhold	Patenter og øvrige rettigheder	Udviklings-aktiver	Øvrige i alt	I alt
Anskaffelsessum 1. januar	24.616	3.405	2.035	8.998	7.319	270	293	22.320	46.936
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-507	-18	-32	-132	-193			-375	-882
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	450		34	214	100			348	798
Overført i året		-8						-8	-8
Tilgang		330						330	330
Afgang		-156				-6		-162	-162
Anskaffelsessum 31. december	24.559	3.553	2.037	9.080	7.226	264	293	22.453	47.012
Af- og nedskrivninger 1. januar	1.112	1.942	258	4.419	2.614	169	287	9.689	10.801
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-19	-14	-5	-69	-52	-7		-147	-166
Afskrivninger		363	92	587	380	23		1.445	1.445
Afgang		-156				-6		-162	-162
Af- og nedskrivninger 31. december	1.093	2.135	345	4.937	2.942	179	287	10.825	11.918
Regnskabsmæssig værdi 31. december	23.466	1.418	1.692	4.143	4.284	85	6	11.628	35.094

Af "internt udviklet software" vedrører omkring 50% One ERP projektet, som er Danfoss Koncernens udvikling af et nyt fælles ERP system (Enterprise Ressource Planning).

Tilgange ved køb af dattervirksomheder omfatter primært købet af BOCK® Compressors, hvilket er beskrevet yderligere i Note 11 Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter.

Goodwill er påvirket af hyperinflationen i Tyrkiet med 62 mio. kr. (2022: 97 mio.), der er indregnet som valutakursregulering i udenlandske virksomheder.

Nedskrivningstest

Der er ultimo 2023 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af goodwill og varemærker (aktiver med udefinerbar levetid). Nedskrivningstestene er foretaget på baggrund af forretningssegmenter, som repræsenterer det laveste niveau for pengestrømsfrembringende enheder (CGU'er), hvortil den regnskabsmæssige værdi af goodwill og varemærker kan henføres med en rimelig grad af nøjagtighed. Grundlaget for opgørelse af genindvindingsværdien er kapitalværdien af alle pengestrømsfrembringende enheder.

Opkøbte aktiviteter og virksomheder integreres hurtigst muligt i forretningssegmenterne for at udnytte mulige synergier. En konsekvens heraf er, at det efter meget kort tid ikke længere er muligt at henføre den regnskabsmæssige værdi af goodwill til de opkøbte virksomheder og aktiviteter med en rimelig grad af nøjagtighed, hvorfor det ikke er muligt at foretage nedskrivningstest på de enkelte opkøb. Ved nedskrivningstesten sammenholdes nutidsværdien af forventede nettopengestrømme fra de pengestrømsfrembringende enheder med de regnskabsmæssige værdier af nettoaktiverne. De forventede pengestrømme er baseret på budgetter og prognoser for årene 2024 - 2033 udarbejdet og godkendt af ledelsen i de pengestrømsfrembringende enheder og af Koncernledelsen. Prognoserne er udarbejdet for en ti-årig periode, da beslutninger om opkøb træffes på baggrund af ti-årige prognoser. De væsentligste variabler er omsætning, EBITA, driftskapital og investeringer.

Note 8 Immaterielle anlægsaktiver (fortsat)

mio. kr.

Nedenfor er angivet de væsentligste goodwill allokeringer:

	2022				2023			
	Danfoss Power Solutions	Danfoss Climate Solutions	Danfoss Power Electronics & Drives	Øvrige	Danfoss Power Solutions	Danfoss Climate Solutions	Danfoss Power Electronics & Drives	Øvrige
Goodwill 31. december	11.424	4.253	7.810	17	10.988	4.615	7.842	21
Varemærke med udefinerbar levetid 31. december	1.011				999			

Danfoss Power Solutions varemærket med en regnskabsmæssig værdi på 999 mio. kr. (2022: 1.011 mio.) afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse. Globale megatrends og en anerkendelse i branchen som én af de markedsledende understøtter at varemærket vil generere positive pengestrømme til Koncernen i en ubegrænset periode.

Den gennemsnitlige vækstrate frem til 2033 er baseret på realiserede resultater og ledelsens forventninger til udviklingen i markedet mv., og er estimeret til at ligge mellem 2-7% (2022: 2-7%) for forretningssegmenterne, hvilket er lig eller over den generelle udvikling i markedet. Stigningen i nettoomsætning skyldes vedvarende høje investeringer i innovation og markedsudvikling. Den forventede gennemsnitlige EBITA margin der anvendes i nedskrivningstestene holdes på et stabilt niveau, under hensyntagning til realiserede resultater og planlagte initiativer i forretningssegmenterne.

EBITA margin samt driftskapitalen i % af omsætningen forventes at være uændret i terminalperioden. Investeringerne antages at være lig med de regnskabsmæssige afskrivninger. Disse forudsætninger er uændrede i forhold til nedskrivningstest gennemført i 2022.

Vækstraten i terminalperioden af forventede nettopengestrømme fra 2034 og fremefter er skønnet til at være 2% (2022: 2%) og vurderes at være lig eller under udviklingen i de markeder Koncernen opererer i.

Tilbagediskonteringsatsen fastsættes under hensyntagen til den markedsbaserede "cost of equity" og "cost of debt" og udgør 11-12% (2022: 11-12%) før skat for alle forretningssegmenterne.

Ledelsen har vurderet, at sandsynlige ændringer i de grundlæggende forudsætninger ikke vil medføre, at den regnskabsmæssige værdi vil overstige genindvindingsværdien. Konklusionen er uændret i forhold til 2022.

Danfoss Power Solutions

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Power Solutions segmentet, stammer hovedsagligt fra købet af Eatons hydraulikforretning i 2021, købet af yderligere 38,2% af aktiekapitalen i Sauer-Danfoss Inc. (USA) i 2008, købet af Visedo Oy (Finland) i 2017 og UQM Technologies Inc. (USA) i 2019. Den regnskabsmæssige værdi af Varemærker, Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2023 til 6,7 mia. kr. (2022: 7,6 mia.) eller omkring 66% (2022: 69%) af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2033 og 2036.

Danfoss Climate Solutions

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Climate Solutions segmentet, stammer hovedsageligt fra købet af Devi Koncernen (Danmark) i 2003, Scroll Technologies (USA) i 2006, Danfoss Turbocor Compressors (USA) i 2012, Sondex Holding A/S (Danmark) i 2016 og BOCK® Compressors (Tyskland) i 2023. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2023 til 604 mio. kr. (2022: 357 mio.) eller omkring 6% (2022: 3%) af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2035 og 2038.

Danfoss Power Electronics & Drives

Den goodwill, der kan henføres til Danfoss Power Electronics & Drives segmentet, stammer hovedsageligt fra købet af Vacon (Finland) i december 2014 og Semikron (Tyskland) i 2022. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold vedrørende køb af dattervirksomheder og aktiviteter beløber sig ultimo 2023 til 2,8 mia. kr. (2022: 3,1 mia.) eller omkring 28% (2022: 28%) af Koncernens totale regnskabsmæssige værdi. Den regnskabsmæssige værdi af Teknologi og Kundeforhold afskrives indtil henholdsvis 2034 og 2035.

Øvrige immaterielle anlægsaktiver

Ved udgangen af 2023 udgjorde softwareaktiver under opførelse 313 mio. kr. (2022: 283 mio.). Kapitaliseret software under opførelse er i det væsentlige oparbejdet internt.

Koncernen har i 2023 gennemført en værdiforringelsestest af de regnskabsmæssige værdier af softwareaktiver under opførelse. Herunder er projektudviklingsforløbet i form af afholdte omkostninger og opnåede milepæle mv. vurderet i forhold til de godkendte projekt- og forretningsplaner. Nævnte vurderinger har ikke resulteret i en nedskrivning på igangværende software aktiver (2022: 0 mio.).

Note 9 Materielle anlægsaktiver

mio. kr.

	2022				I alt
	Grunde og bygninger	Produktions-anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Aktiver under opførelse	
Anskaffelsessum 1. januar	11.975	15.921	2.632	1.957	32.485
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	419	184	133	-6	730
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	539	530	42	208	1.319
Overført	323	753	124	-1.200	
Tilgang	843	897	182	2.560	4.482
Afgang	-419	-460	-290		-1.169
Afgang ved salg af dattervirksomheder	-210	-189	-68	-30	-497
Anskaffelsessum 31. december	13.470	17.636	2.755	3.489	37.350
Af- og nedskrivninger 1. januar	4.531	10.114	1.598		16.243
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	206	-3	112		315
Overført		-34	34		
Afskrivninger	782	1.446	333		2.561
Nedskrivninger	25		16		41
Afgang	-333	-389	-257		-979
Afgang ved salg af dattervirksomheder	-125	-143	-47		-315
Af- og nedskrivninger 31. december	5.086	10.991	1.789		17.866
Regnskabsmæssig værdi 31. december	8.384	6.645	966	3.489	19.484
	2023				
	Grunde og bygninger	Produktions-anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Aktiver under opførelse	I alt
Anskaffelsessum 1. januar	13.470	17.636	2.755	3.489	37.350
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-225	-237	-45	-69	-576
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	171	30	132		333
Overført	414	1.635	121	-2.162	8
Tilgang	1.084	823	394	2.807	5.108
Afgang	-147	-359	-184		-690
Anskaffelsessum 31. december	14.767	19.528	3.173	4.065	41.533
Af- og nedskrivninger 1. januar	5.086	10.991	1.789		17.866
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-41	-163	-32		-236
Overført		-6	6		
Afskrivninger	873	1.584	372		2.829
Nedskrivninger	-9				-9
Afgang	-122	-334	-167		-623
Af- og nedskrivninger 31. december	5.787	12.072	1.968		19.827
Regnskabsmæssig værdi 31. december	8.980	7.456	1.205	4.065	21.706

Til- og afgang ved køb og salg af dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 11 Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter.

Materielle anlægsaktiver er påvirket af hyperinflationen i Tyrkiet med 0 mio. kr. (2022: 201 mio.), der er indregnet som valutakursregulering i udenlandske virksomheder.

Note 9 Materielle anlægsaktiver (fortsat)

mio. kr.

Leasingaktiver inkluderet i materielle anlægsaktiver fremgår af nedenstående:

	2022			I alt
	Grunde og bygninger	Produktions-anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	
Regnskabsmæssig værdi af leasingaktiver 1. januar	1.586	14	256	1.856
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	52			52
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	52			52
Tilgang	515		101	616
Afskrivninger	-426		-143	-569
Afgang	-21		-21	-42
Afgang ved salg af dattervirksomheder	-7		-7	-14
Regnskabsmæssig værdi af leasingaktiver 31. december	1.751	14	186	1.951

	2023			I alt
	Grunde og bygninger	Produktions-anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	
Regnskabsmæssig værdi af leasingaktiver 1. januar	1.751	14	186	1.951
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-31		-6	-37
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	24			24
Tilgang	661		223	884
Afskrivninger	-437	-6	-134	-577
Afgang	-4			-4
Regnskabsmæssig værdi af leasingaktiver 31. december	1.964	8	269	2.241

For yderligere information om leasing henvises til Note 10 Leasing.

Note 10 Leasing

mio. kr.

Leasingforpligtelser indgår i opgørelsen af lån i balancen som følger:

	2022	2023
Kortfristede forpligtelser	462	546
Langfristede forpligtelser	1.542	1.783

Koncernen leaser hovedsageligt bygninger og biler. Leasingydelse er generelt set faste. Med undtagelse af kortfristede leasingaftaler og leasing af aktiver med lav regnskabsmæssig værdi, medtages alle leasingaftaler i balancen som et leasingaktiv og en leasingforpligtelse.

Leasingaktiver klassificeres som materielle anlægsaktiver, se Note 9 Materielle anlægsaktiver. Leasingkontrakterne begrænser generelt set brugsretten af leasingaktiver til Koncernen. Nogle leasingaftaler indeholder en mulighed for at forlænge leasingperioden eller opsigte leasingaftalen inden leasingperiodens udløb. Ledelsen vurderer på baggrund af alle relevante fakta og omstændigheder, om det er sandsynligt at denne mulighed forventes udnyttet.

Koncernen har valgt ikke at indregne leasingforpligtelser vedrørende kortfristede leasingaftaler (leasingaftaler med en forventet løbetid på 12 måneder eller derunder) eller for leasing af aktiver med lav regnskabsmæssig værdi. Betalinger, der er foretaget i henhold til sådanne leasingaftaler, udgiftsføres lineært over løbetiden. Omkostninger relateret til leasingbetalinger, der ikke er inkluderet i opgørelsen af leasingforpligtelsen, er under 157 mio. kr. (2022: 110 mio.)

Koncernen har indgået uopsigelige leasingaftaler, der endnu ikke er påbegyndt pr. 31. december 2023. De samlede fremtidige pengestrømme for leasingaftaler, der endnu ikke er påbegyndt, vedrører hovedsageligt bygninger og er opgjort til 402 mio. kr. (2022: 408 mio.)

De samlede leasingbetalinger er i 2023 opgjort til 750 mio. kr. (2022: 730 mio.).

Yderligere information om leasingbetalinger, renteudgifter på leasingforpligtelser, tilgange, afskrivninger, regnskabsmæssig værdi af leasingaktiver og forfaldsanalyse af leasingforpligtelser fremgår af Note 9 Materielle anlægsaktiver, Note 14 Finansielle indtægter og omkostninger, Note 16 Finansielle risici og instrumenter samt Note 17 Gældsforpligtelser fra finansieringsaktivitet.

Note 11 Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter

mio. kr.

		2022					
Selskab/Aktivitet		Land	Konsolideret fra/til	Købt/solgt ejerandel	Årlig omsætning*)	Antal med-arbejdere	Anskaffelsessum /afståelsessum
Semikron Koncern	Køb	Tyskland	August	61%	4 mia. kr.	2.800	4,8 mia. kr.
Kolex Production	Køb	Danmark	Januar	100%	0,0 mia. kr.	10	**
Rusland afgang	De-konsolidering	Rusland	August	100%	2,3 mia. kr.	1.100	**
En del af Orbital Motors	Salg	Kina	Oktober	100%	0,4 mia. kr.	170	**

		2023					
Selskab/Aktivitet		Land	Konsolideret fra/til	Købt/solgt ejerandel	Årlig omsætning*)	Antal med-arbejdere	Anskaffelsessum /afståelsessum
BOCK® Compressors	Køb	Tyskland	Marts	100%	0,8 mia. kr.	400	0,8 mia. kr.
1500 VDC konverterteknologi	Køb	Finland	December	100%	0,0 mia. kr.	7	0,0 mia. kr.

*) Nettoomsætning i regnskabsåret før købet eller salget

**) Som følge af kontraktlige forpligtelser er anskaffelsessummen/afståelsessummen ikke oplyst

Erhvervelser og afhændelser i 2022:

Koncernen erhvervede den 3. januar 2022 aktiver og aktiviteter i Kolex Production ApS. Kolex var underleverandør til Koncernens industrielle køleforretning, og opkøbet sikrer en fremtidig stabil leverage til forretningens kunder. Kolex specialiserede sig i præcisions CNC-bearbejdning i rustfrit stål og aluminium. Overtagelsen har en ubetydelig indvirkning på Koncernens omsætning og resultat før skat.

Koncernen erhvervede den 1. august 2022 ca. 61% af aktierne i Semikron-koncernen, en af verdens førende producenter af effektmoduler, der anvendes til energieffektive motordrev og industrielle automatiseringssystemer. Yderligere anvendelsesområder omfatter strømforsyninger, vedvarende energi og elektriske køretøjer. Semikron-forretningen er blevet fusioneret med Danfoss Silicon Power, og den nye kombinerede forretning betegnes Semikron Danfoss divisionen. Den nye division er en del af Danfoss Power Electronics & Drives segmentet. Aktierne i Semikron blev erhvervet for ca. 4,8 mia. kr. og derudover modtog nogle af de tidligere aktionærer i Semikron aktier svarende til ca. 39% af den nye Semikron Danfoss division. Erhvervelsen er medtaget i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet. Fra overtagelsesdatoen frem til 31. december 2022 bidrog Semikron med en omsætning på ca. 1,5 mia. kr. og et resultat før skat på ca. -0,5 mia. kr. Årets resultatet var væsentligt påvirket af omkostningsført lageropskrivning, integrationsomkostninger samt afskrivninger på immaterielle aktiver i forbindelse med købesumallokeringen (PPA). Derudover blev Semikron udsat for et cyberangreb i august og september, hvilket påvirkede omsætning og årets resultat negativt.

Hvis overtagelsen var sket den 1. januar 2022, ville Koncernens omsætning være øget med yderligere 3 mia. kr. og Koncernens resultatet før skat ville have været øget med ca. 0,2 mia. kr. Købsrelaterede transaktionsomkostninger udgjorde ca. 15 mio. kr. og blev medtaget i den konsoliderede resultatopgørelse som andre driftsomkostninger. Integrationsomkostninger udgjorde ca. 96 mio. kr. og påvirkede resultat af primær drift (EBIT) negativt. Goodwill blev i den foreløbige købesumallokering opgjort til ca. 2 mia. kr. Goodwill opstået ved købet kan henføres til værdien af medarbejderstab, know-how og forventede synergier i den nye kombinerede Semikron Danfoss division. Den regnskabsmæssige behandling af erhvervelsen vil i overensstemmelse med IFRS 3 blive afsluttet indenfor et år.

Koncernen afhændede den 31. oktober 2022 en del af Orbital Motors forretningen, som var en del af Danfoss Power Solutions' aktiviteter i Zhenjiang, Kina. Frasalget resulterede i en nettogevinst på 365 mio. kr., der blev indregnet i resultatopgørelsen som andre driftsindtægter. Den frasolgte forretning er udeholdt af koncernregnskabet pr. 1. november 2022.

Som reaktion på den russiske invasion af Ukraine har mange jurisdiktioner, herunder USA og Europa, pålagt flere økonomiske sanktioner mod Rusland. Koncernen har som følge heraf revurderet evnen til at kontrollere sine russiske datterselskaber og fastslået at fra udgangen af august 2022 kan den ikke længere udøve kontrol over disse enheder eller hjemtage midler. Koncernen har således de-konsolideret sine russiske aktiviteter fra udgangen af august 2022. Dette har resulteret i et tab på omkring 635 mio. kr., der blev indregnet i resultatopgørelsen som andre driftsomkostninger.

Erhvervelser og afhændelser i 2023:

Koncernen erhvervede den 1. marts 2023 BOCK® Compressors, en verdensførende producent inden for CO₂- og lav-GWP-kompressorer (Global Warming Potential). Opkøbet styrker Koncernens position som totalleverandør af grønnere køle- og varmeløsninger. BOCK® Compressors er blevet integreret i den eksisterende Danfoss Commercial Compressors' forretning. Anskaffelsessummen var 849 mio. kr.

Købet er medtaget i koncernregnskabet fra 1. marts 2023. Fra overtagelsesdatoen til 31. december 2023 bidrog BOCK® Compressors' forretning med en omsætning på 611 mio. kr. og et resultat før skat på 15 mio. kr. Årets resultat er væsentligt påvirket af omkostningsført lageropskrivning, integrationsomkostninger samt afskrivninger på immaterielle aktiver i forbindelse med købesumallokeringen (PPA).

Hvis overtagelsen var sket den 1. januar 2023, ville Koncernens omsætning været øget med 120 mio. kr., mens der ikke ville have været nogen væsentlig effekt på resultatet før skat. Købsrelaterede transaktionsomkostninger udgør ca. 7 mio. kr. og er medtaget i den konsoliderede resultatopgørelse som andre driftsomkostninger. Integrationsomkostninger udgør ca. 45 mio. kr. og påvirker resultat af primær drift (EBIT) negativt. Goodwill er i den foreløbige købesumallokering opgjort til 432 mio. kr.

Goodwill som følge af opkøbet kan henføres til værdien af medarbejdere og forventede synergier ved at kombinere aktiviteterne i Koncernen og den opkøbte forretning. Den regnskabsmæssige behandling af erhvervelsen vil i overensstemmelse med IFRS 3 blive afsluttet indenfor et år.

Koncernen gennemførte den 14. december 2023 købet af 1500 VDC-konverterteknologi og overtagelsen af produktteamet fra den finske virksomhed Ampner Oy. Teknologien vil blive integreret i Danfoss Drives' portefølje af elektrificeringsløsninger med primært fokus på Smart Grids og energilagring. Opkøbet har ingen væsentlig effekt på Koncernens omsætning og resultat før skat.

Note 11 Køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter (fortsat)

mio. kr.

De russiske aktiviteter blev afviklet i 2023. Dette havde ingen indflydelse på resultatet, da tabet blev indregnet i 2022 på tidspunktet for de-konsolideringen.

Der var ingen afhændelser i 2023. De rapporterede tal er primært justeringer af det delvise frasalg af Orbital Motors i 2022.

	2022			2023	
	Erhvervelser	Afhændelser	De-konsolidering	Erhvervelser	Afhændelser
Immaterielle anlægsaktiver, bortset fra goodwill	-2.873	15	37	-348	
Materielle anlægsaktiver	-1.319	33	149	-333	
Andre langfristede aktiver, herunder udskudt skat	-382		7		
Varebeholdninger	-1.016	30	216	-177	
Tilgodehavender *)	-1.056		126	-93	
Likvide beholdninger	-316		141	-46	
Rentebærende gæld	737		-15	22	
Hensættelser, herunder udskudt skat	953		-9	230	
Leverandør- og anden gæld	599	-52	-208	289	
Overtagne nettoaktiver	-4.673	26	444	-456	
Goodwill/avance ved salg	-1.973	446	-573	-450	13
Nettoaktiver inklusiv goodwill/avance ved salg	-6.646	472	-129	-906	13
Likvide midler	316		-149	47	
Anskaffelsessum(-)/afståelsessum	-6.330	472	-278	-859	13
Ændring i kortfristet anden gæld/tilgodehavender/hensættelser	-9	-223		-23	-94
Minoritetsinteresser	1.719			-12	
Gevinst ved salg af en del af datterselskab (Semikron Danfoss fusion)	1.341				
Regulering for reklassifikation af valutakursreguleringer			119		
Anskaffelsessum(-)/afståelsessum	-3.279	249	-159	-894	-81

I tallene for erhvervelser i 2023 er der inkluderet reklassifikationer vedrørende de endelige justeringer af åbningsbalancen for Semikron-koncernen. Disse justeringer har ingen likviditetseffekt. De væsentligste justeringer er -156 mio. kr. relateret til opskrivning af anlægsaktiver og +171 mio. kr. på anden gæld.

*) tilgodehavender ved erhvervelser inkluderer hensættelse til tab på debitorer med 8 mio. kr. (2022: 15 mio.)

Note 12 Køb(-)/salg af værdipapirer

mio. kr.

	2022	2023
Salg af værdipapirer og øvrige kapitalandele	229	9
Køb af værdipapirer og øvrige kapitalandele	-57	-660
Optagelse/nedbringelse af udlån	112	112
	284	-539

Køb af værdipapirer og øvrige kapitalandele i 2023 vedrører primært køb af værdipapirer.

Note 13 Hensatte forpligtelser

mio. kr.

Garantiforpligtelser omfatter forventede omkostninger, der opstår i den ydede garantiperiode på Koncernens produkter.

Medarbejderrelaterede forpligtelser omfatter primært visse lønmodtageromkostninger, herunder jubilæumsgratualer.

Tilbagekøb af medarbejderaktier vedrører Bitten & Mads Clausens Fondens forkøbsret til aktier udstedt under medarbejderaktierordningerne i Danfoss A/S.

Øvrige forpligtelser omfatter primært af hensættelser til restruktureringer og fratrædelsesgodtgørelser.

Hensatte forpligtelser er tilbagediskonteret til nutidsværdi, hvor dette er væsentligt.

2023					
	Garanti	Medarbejderrelateret	Tilbagekøb af medarbejderaktier	Øvrige	I alt
Hensatte forpligtelser 1. januar	486	480	762	452	2.180
Valutakursregulering mv.	-7	-5		-4	-16
Tilgang ved køb af dattervirksomheder				13	13
Anvendt	-130	-57		-126	-313
Tilbageførsel af ubenyttede hensættelser	-87	-17		-17	-121
Hensat	251	135	148	64	598
Hensatte forpligtelser 31. december	513	536	910	382	2.341

2023					
	Garanti	Medarbejderrelateret	Tilbagekøb af medarbejderaktier	Øvrige	I alt
Forventet forfald af ovennævnte forpligtelser:					
Under 1 år	374	71	20	175	640
Mellem 1-5 år	139	231	100	191	661
Over 5 år		234	790	16	1.040
Hensatte forpligtelser 31. december	513	536	910	382	2.341

Note 14 Finansielle indtægter og omkostninger

mio. kr.

	2022	2023
Finansielle indtægter		
Renteindtægter fra kreditinstitutter mv.	47	66
Gevinst på øvrige finansielle aktiver	47	81
Valutakursgevinst, netto	43	
Finansielle indtægter	<u>137</u>	<u>147</u>
Renter på finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris udgør	47	66
Finansielle omkostninger		
Renteomkostninger til kreditinstitutter mv.	-584	-882
Kalkuleret rente vedrørende ydelsesbaserede pensionsordninger	-29	-47
Renteomkostninger vedrørende leasing	-62	-84
Valutakurstab, netto		-195
Nedskrivning/tab på udlån	-9	
Tab på øvrige finansielle aktiver	-46	-16
Monetære tab ved justeringer for hyperinflation	-134	-149
Finansielle omkostninger	<u>-864</u>	<u>-1.373</u>
Renter på finansielle forpligtelser målt til amortiseret kostpris udgør	-646	-966

Valutakurstab, netto inkluderer effekten af sikring til dagsværdi på -56 mio. kr. (2022: -10 mio.).

For yderligere information om leasing henvises til Note 10 Leasing.

For yderligere information om monetære tab ved justering for hyperinflation henvises til Note 26 Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis.

Note 15 Grundkapital og rådighedskapital

Fondens **grundkapital** udgør nominelt 400 mio. kr. i A-aktier i Danfoss A/S. Kostprisen for disse udgør 141 mio. kr.

I henhold til Fondens vedtægter skal grundkapitalen til steds være urørlig, således at ovenstående aktier i Danfoss A/S aldrig må afhændes, eller på nogen måde pantsættes, ligesom stemmeretten herfor til enhver tid uindskrænket skal forblive i Fonden.

Formålet med Fonden er at virke konsoliderende for Danfoss A/S både med hensyn til ledelsesforholdene og kapitalforholdene til gavn for virksomheden og alle de, der har tilknytning hertil.

Fondens **rådighedskapital** kan anbringes i børsnoterede obligationer, bankgaranterede pantebreve, gældsbeviser eller højt forrentede indlånskonti i pengeinstitutter. Såfremt bestyrelsen skønner det hensigtsmæssigt, kan Fonden endvidere investere i aktier eller anparter.

Fonden er ved sin bestyrelse berettiget til at erhverve yderligere Danfoss A/S aktier, ligesom rådighedskapitalen kan placeres i selskaber med begrænset ansvar, der har relation til Sønderjylland og andre steder, hvor Danfoss A/S har aktiviteter, f.eks. ved at støtte Koncernens image, brands eller rekruttering, uanset at der ikke er udsigt til et direkte afkast.

Note 16 Finansielle risici og instrumenter

mio. kr.

Finansielle risikofaktorer

Koncernens lønsomhed, pengestrømme og balanceposter er udsat for finansielle markedsrisici bl.a. som følge af Koncernens internationale forretningsprofil. Disse risici omfatter valutakurs-, kredit-, rente-, likviditets-, investerings- og råvarerisiko. Koncernens risikostyring har fokus på risikoafdækning og risikominimering, specielt med fokus på at sikre Koncernens pengestrømme og lønsomhed i lokal valuta.

Koncernens finansielle styring retter sig mod at begrænse finansielle risici samt reducere udsving i Koncernens cashflow og indtjening i lokal valuta. Det er Koncernens politik ikke at foretage aktiv spekulation i finansielle markeder.

Valutarisiko

Valutarisikoen består af tre elementer:

1. *Transaktionsrisikoen:* Omfatter både balance risiko, det vil sige risikoen forbundet med tilgodehavender og skyldige poster i udenlandsk valuta, og risikoen forbundet med fremtidige pengestrømme i udenlandsk valuta. Begge typer af risici har direkte indflydelse på pengestrømme og indtjening og er derfor den primære fokus i Koncernens valutakurssikrings strategi. Valutakurssikrings politikken skal dække alle balance risici samt alle væsentlige risici forbundet med forventede pengestrømme for en 12 måneders løbende periode.

Politikken i 2023 for afdækning af fremtidige pengestrømme følger et pengestrømsrisiko-princip i kombination med nedenstående afdækningsgrænser:
 Pengestrømsrisiko ved de fem største eksponeringer: minimumsafdækning 60%
 Andre væsentlige pengestrømsrisici: minimumsafdækning 30%

Politikken for afdækning af balancerisiko er uændret og afdækningen var 100% i både 2023 og 2022.

2. *Translationsrisikoen:* Er risikoen for, at Koncernes resultatopgørelse og egenkapital ved måling i danske kroner bliver negativt påvirket af valutakursudsving i forbindelse med konsolidering af datterselskabsregnskaber. Translationsrisikoen (rapporteringsrisikoen) afdækkes normalt ikke. Den bliver dog delvis afdækket ved at bevare en passende balance mellem egenkapital og gæld i lokal valuta i de enkelte legale selskaber i Koncernen og ved at trække på Koncernens kreditfaciliteter i relevant udenlandsk valuta svarende til Koncernens aktiver.

3. *Økonomisk/strukturel risiko:* Risikoen er ikke en del af Koncernens finansielle risikostyringsstrategi. Økonomisk/strukturel valutarisiko bliver håndteret strategisk ved kontinuertligt at bevare en passende balance mellem den geografiske placering af kunde- og leverandørmarkeder.

	2022				2023			
	EUR	USD	GBP	I alt	EUR	USD	GBP	I alt
Nominel position for væsentlige valutaer								
Tilgodehavender og gæld	-513	171	7	-335	313	656	-22	947
Likvider og lån 1)	-1.874	483	431	-960	-3.876	-1.207	484	-4.599
Afledte fin. instrumenter til afdækning af dagsværdi 2)	2.365	-654	-439	1.272	3.533	552	-462	3.623
Afledte fin. instrumenter til afdækning af fremtidige pengestrømme	-2.149	-558	-186	-2.893	-1.304	-2.124	-127	-3.555
Følsomhed								
Sandsynlig forøgelse af valutakurs	1%	10%	10%		1%	10%	10%	
Hypotetisk indvirkning på årets resultat	0	0	0	0	0	0	0	0
Hypotetisk indvirkning på egenkapitalen	-30	-52	-22	-104	-22	-209	-15	-246

En negativ ændring i valutakurserne ville have en tilsvarende modsatrettet påvirkning på årets resultat og egenkapital.

De angivne følsomheder er opgjort baseret på de indregnede finansielle aktiver og forpligtelser pr. 31. december og inkluderer effekten fra afledte finansielle instrumenter.

1) Udover de inkluderede lån, er der anvendt lån på 552 mio. kr. (2022: 647 mio.) til afdækning af nettoinvesteringer.

Koncernens egenkapital er påvirket med 0 mio. kr. (2022: 0 mio.)

2) Finansielle instrumenter til afdækning af dagsværdi omfatter ligeledes risikoen forbundet med varelager i de lande, der anvender prislister i udenlandsk valuta.

Valutaswaps og relaterede renteswaps er ikke inkluderet i ovenstående, men er beskrevet i afsnittet "Finansielle kontrakter i forbindelse med obligationsudstedelsen".

Note 16 Finansielle risici og instrumenter (fortsat)

mio. kr.

Kreditrisiko

Koncernens kreditrisici stammer hovedsageligt fra tilgodehavender fra salg samt indeståender i pengeinstitutter (også kaldet modpartsrisiko). Det er Koncernens politik at minimere risikoen for tab som følge af kreditrisiko. Modpartsrisikoen overfor banker eller andre finansielle partnere søges imødegået ved så vidt muligt kun at benytte solide regionale eller globale finansielle partnere, som har en kreditvurdering på minimum "A-" i henhold til Standard & Poor's credit rating-terminologi.

Koncernen anvender en forenklet metode til opgørelse af forventede tab på tilgodehavender, som angivet i IFRS 9, der tillader hensættelse til forventet tab i tilgodehavendets levetid for alle tilgodehavender fra salg. Ved opgørelsen af forventet tab er tilgodehavender fra salg grupperet baseret på kreditrisiko og antallet af forfaldne dage. Vedrørende hensættelse til tab på tilgodehavender henvises til Note 4 Tilgodehavender fra salg. Den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender fra salg skønnes at svare til både dagsværdien og den maksimale kreditrisiko.

Renterisiko

Koncernens renterisiko kan primært henføres til rentebærende gældsposter, den likvide beholdning og pensionsforpligtelser. Koncernen betjener sig af både fastforrentede lån, lån med variabel rente samt afledte renteprodukter. Ifølge Koncernens politik skal renterisikoen altid være maksimum lig 0,5% af Koncernens årlige omsætning i tilfælde af en ændring af rentekurven på 1% point ved måling af Koncernens pengestrømme.

En stigning i renteniveauet i forhold til balancedagens renteniveau på 1% point ville, alt andet lige, påvirke årets resultat med 15 mio. kr., hvorimod egenkapitalen vil blive påvirket af en gevinst på 231 mio. kr., primært relateret til afdækning af USD-renten.

For renterisiko på pensionsforpligtelser henvises til Note 18 Pensions- og sundhedsforpligtelser.

Likviditetsrisiko

Det er Koncernens finansieringspolitik som minimum at være kvalificeret til en "BBB credit rating" i henhold til Standard & Poor's målestandard, at have en likviditetsreserve på minimum 7,5% af Koncernens omsætning i form af tilgængelige likvider samt uopsigelige kreditfaciliteter med en gennemsnitlig forfaldsprofil på minimum 3 år. Målsætningen for finansiel gearing er 2x EBITDA før særlige poster. Andelen kan overstige dette niveau efter væsentligt opkøb.

Ved udgangen af 2023 var Danfoss Koncernens credit-rating fra Standard & Poor "BBB with a stable outlook" og Koncernens likviditetsberedskab blev opgjort til 10,8 mia. kr. (2022: 8,9 mia.). Hertil kommer likvide midler og betydelige beløb i kortfristede kreditfaciliteter. Koncernen skønner, at likviditetsberedskabet er tilstrækkeligt i forhold til aktuelle planer samt markedssituationen generelt.

Ved udgangen af 2023 lå den gennemsnitlige afdragsprofil på uopsigelige kreditfaciliteter på 4,3 år. Der findes ingen finansielle covenants (klausuler) i Koncernens lånekontrakter.

Note 16 Finansielle risici og instrumenter (fortsat)

mio. kr.

Koncernens gældskategorier og løbetider

	2022					2023				
	Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Løbetid			Regnskabsmæssig værdi	Kontraktlige pengestrømme	Løbetid		
0-1 år			1-5 år ^{*)}	Over 5 år	0-1 år			1-5 år ^{*)}	Over 5 år	
Bankgæld og virksomhedsobligationer	20.792	21.317	3.025	10.126	8.166	19.394	20.632	1.649	11.246	7.737
Lån for hvilke der er stillet sikkerhed	875	988	125	62	801	799	799	15	56	728
Betingede købsvederlag	198	198	23	175		175	175	45	130	
Leasinggæld	2.004	2.184	501	1.189	494	2.329	2.749	627	1.304	818
Leverandørgæld	11.250	11.250	11.250			10.297	10.297	10.297		
Gæld til associerede og joint ventures	17	17	17			15	15	15		
Afledte finansielle forpligtelser	1.723	1.723		640	1.083	1.108	1.108		1.108	
	36.859	37.677	14.941	12.192	10.544	34.117	35.775	12.648	13.844	9.283

^{*)} Lånene forfalder til indfrielse jævnt over perioden.

For yderligere information om leasing henvises til Note 10 Leasing.

Som led i et generelt refinansieringsprogram udstedte Koncernen i 2023 obligationer for i alt 0,5 mia. EUR, svarende til 3,7 mia. kr.

Finansieringsomkostningerne på disse obligationer er knyttet til visse bæredygtighedsmål. Hvis Koncernen ikke opfylder disse mål, kan akkumulerede finansieringsomkostninger stige med maksimalt 30 mio. kr. frem til udløb.

Forfaldsanalysen er baseret på alle udiskonterede pengestrømme inklusive estimerede rentebetalinger. Rentebetalinger er estimeret på de nuværende markedsforhold. De udiskonterede pengestrømme fra afledte finansielle instrumenter præsenteres brutto, medmindre parterne har en kontraktlig ret/forpligtelse til at afregne netto. Koncernen accepterer generelt at leverandører frasælger deres tilgodehavende fra salg overfor Danfoss Koncernen til en tredjepart. Danfoss har etableret et supply chain finansieringsprogram, hvor leverandører kan frasælge deres tilgodehavende på favorable vilkår. Programmet håndteres udelukkende af de medvirkende pengeinstitutter. Danfoss indgår hverken direkte eller indirekte i disse aftaler.

Ved udgangen af december har Koncernen kendskab til, at leverandørgæld for omkring 477 mio. kr. (2022: 483 mio.) indgår i sådanne aftaler.

Investeringsrisiko

Koncernen har en række investeringer i kapitalandele og noterede værdipapirer, som overordnet styres af en investeringsstrategi.

Investeringsstrategien tilsigter en moderat risikoprofil og indeholder en række afgrænsninger, på f.eks. aktivklasser. Afledte finansielle instrumenter kan benyttes i kapitalforvaltningen, til styring af risiko. Der investeres globalt og med hensyntagen til social bæredygtighed.

Note 16 Finansielle risici og instrumenter (fortsat)

mio. kr.

Kategorier af finansielle instrumenter

	2022		2023	
	Regn- skabs- mæssig værdi	Dags- værdi	Regn- skabs- mæssig værdi	Dags- værdi
Finansielle aktiver				
Kapitalandele i associerede og joint venture selskaber	2.297	3.748	2.796	3.556
Finansielle aktiver, indregnet efter den indre værdis metode	2.297	3.748	2.796	3.556
Andre kapitalandele (***)	196	196	203	203
Værdipapirer *)	271	271	839	839
Finansielle aktiver, indregnet til dagsværdi gennem resultatopgørelsen	467	467	1.042	1.042
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser **)	28	28	37	37
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme **) 1)	1.236	1.236	915	915
Finansielle aktiver, anvendt som sikringsinstrumenter	1.264	1.264	952	952
Tilgodehavender fra salg	12.252	12.252	11.448	11.448
Andre tilgodehavender	1.951	1.951	1.836	1.836
Likvide beholdninger	3.261	3.261	3.255	3.255
Udlån og tilgodehavender, indregnet til amortiseret kostpris	17.464	17.464	16.539	16.539
Finansielle forpligtelser				
Betingede købsvederlag, indregnet til dagsværdi gennem resultatopgørelsen (***)	198	198	175	175
Rentebærende gæld	23.671	23.635	22.522	22.522
Leverandørgæld og anden gæld	18.600	18.600	17.847	17.847
Finansielle forpligtelser, indregnet til amortiseret kostpris	42.271	42.235	40.369	40.369
Afledte fin. instrumenter indgået til sikring af dagsværdien af indregnede aktiver og forpligtelser **)	2.905	2.905	1.937	1.937
Finansielle forpligtelser, anvendt som sikringsinstrumenter	2.905	2.905	1.937	1.937

Finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi, måles på en tilbagevendende basis og kategoriseres i følgende niveauer af dagsværdihierarkiet:

Niveau 1 *): Noterede priser

Niveau 2 **): Observerbare input for identiske instrumenter.

Afledte finansielle instrumenter værdiansættes efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker baseret på relevante observerbare swap- og valutakurser.

Niveau 3 ***): Værdiansættelsesteknikker primært baseret på ikke observerbare input.

Markedsværdien af den rentebærende gæld er opgjort som nutidsværdien af forventede fremtidige afdrags- og rentebetalinger. Som diskonterings-

rente er anvendt Koncernens aktuelle lånerente for tilsvarende løbetider. Kortfristet variabelt forrentet gæld til banker er værdiansat til parikurs.

Tilgodehavender fra salg og leverandørgæld med en kort kredittid vurderes at have en dagsværdi, som er lig med den regnskabsmæssige værdi.

De anvendte metoder er uændrede sammenholdt med 2022.

1) Af beløbet på 915 mio. kr. er 829 mio. kr. modregnet i balancen under posten "Afledte finansielle instrumenter (negativ dagsværdi)" (2022: 1.182 mio.).

Note 16 Finansielle risici og instrumenter (fortsat)

mio. kr.

Afledte finansielle instrumenter pr. 31 december for Koncernen

	2022			2023		
	Kontraktsummer til aftalekurser	Gevinst/tab (-) ved regulering til markedsværdi	Heraf resultatført	Kontraktsummer til aftalekurser	Gevinst/tab (-) ved regulering til markedsværdi	Heraf resultatført
USD	-1.505	38	-14	-2.164	57	11
EUR	225	41	40	2.505	-4	-4
Andre valutaer	-864	-18	3	-756	9	-12
Terminsforetninger		61	29		62	-5
Renteswaps	-9.417	-284	-1.522	-10.282	-25	-902
Valutaswaps	11.928	-1.418	-1.364	11.609	-1.022	-956
Afledte finansielle instrumenter ultimo		-1.641	-2.857		-985	-1.863

Sikring af dagsværdi

Koncernen anvender hovedsageligt valutaterminsforetninger til at afdække valutarisici relateret til tilgodehavender og skyldige poster i udenlandsk valuta. Alle terminsforetninger forfalder inden for 1 år. Dagsværdireguleringer af ovenstående værdi, er indregnet som finansielle poster i resultatopgørelsen og udgør -7 mio. kr. (2022: 29 mio.).

Sikring af dagsværdi ved hjælp af valutaswaps er beskrevet i afsnittet "Finansielle kontrakter i forbindelse med obligationsudstedelsen".

Sikring af pengestrømme

Koncernen anvender valutaterminsforetninger til at afdække valutarisici relateret til forventede fremtidige pengestrømme som opfylder kriterierne for pengestrømsafdækning. Ultimo 2023 var de samlede udskudte gevinster/tab(-) på finansielle instrumenter til afdækning af udenlandsk valuta indregnet i egenkapitalen på -7 mio. kr. (2022: 32 mio.).

For åbne valutaterminskontrakter, anvendt til afdækning af forventede pengestrømme i USD, er den vægtede afdækningskurs med udgangen af 2023 USD/DKK 6,78 (2022: 7,24).

Sikring af pengestrømme ved hjælp af renteswaps er beskrevet i afsnittet "Finansielle kontrakter i forbindelse med obligationsudstedelsen".

Finansielle kontrakter i forbindelse med obligationsudstedelsen

For at opnå en afbalanceret valutarisikoprofil på den udestående gæld, er hovedparten konverteret til USD ved hjælp af valutaswaps, mens en væsentlig del af renterisikoen afdækkes ved hjælp af renteswaps (fra fast rente i EUR til fast rente i USD).

For de udstedte obligationer i 2023 er en mindre del af renterisikoen afdækket via renteswaps (fra fast til variabel rente i EUR).

Løbetiden på disse kontrakter svarer til løbetiden på de udstedte obligationer. Der henvises herudover til tabellen "Koncernens gældskategorier og løbetider". På grund af den økonomiske sammenhæng mellem eksponeringen og afdækningen forventes denne at være yderst effektiv.

Afledte finansielle instrumenter relateret til Virtuel Power Purchase Agreement (VPPA)

Som en del af Koncernens bæredygtighedsstrategi blev der indgået en virtuel power purchase agreement (VPPA) i USA i 2023.

Solcelleanlægget, der ligger til grund for aftalen, skal administreres af operatøren. Danfoss vil ikke have kontrol over brugen af anlægget.

VPPA'en indeholder to væsentlige elementer i forhold til den regnskabsmæssig behandling: Et finansielt flow, der blandt andet afhænger af udviklingen i den respektive markedspris på el, samt de grønne certifikater, som Koncernen forventes at modtage som bevis for køb af vedvarende energi.

Forskellen mellem en kontraktlig fastsat pris for produceret el og den respektive markedspris på tidspunktet for tilførsel til transmissionsnettet afregnes mellem Koncernen og operatøren på månedsbasis med forventet påbegyndelse fra 2025. Fastpriselementet udgør et indbygget finansielt afledt instrument, i aftalen som indregnes til dagsværdi via resultatopgørelsen. Dagsværdien (allokeret til niveau 3) er afledt af nutidsværdien af de forventede pengestrømme. Der er indregnet en positiv effekt på 7 mio. kr. i resultatopgørelsen for 2023. Det nominelle beløb er 67 mio. EUR baseret på en kontrakt på 12 år og forventet årlig udnyttelse på 185.000 MWh. Hvis de forventede el-priser havde været 10% lavere på balancedagen, ville dagsværdien af aftalen have været 22 mio. kr. lavere. I bestræbelserne på at forfølge vedvarende energi har Koncernen andre længerevarende el-aftaler, der ikke nødvendigvis indeholder afledte finansielle instrumenter, som indregnes til markedsværdi.

Råvarerisiko

Udviklingen i de globale råvarepriser kan påvirke Koncernens indtjening og pengestrømme. Det er Koncernens overordnede politik at sikre, at væsentlige råvarerisici reduceres fortrinsvis via faste prisaftaler med leverandører eller alternativt ved hjælp af finansielle instrumenter.

Råvareforbruget afdækkes mellem 6 måneder og 18 måneder frem i tiden, hvis dette vurderes at være væsentligt.

Koncernen har ikke foretaget finansiell afdækning af råvarerisikoen i hverken 2023 eller 2022.

Note 17 Gældsforpligtelser fra finansieringsaktivitet

mio. kr.

	Kortfristet gæld	Langfristet gæld	I alt
Regnskabsmæssig værdi 1. januar 2022	1.870	20.450	22.320
Pengestrømme:			
Afdrag af rentebærende gæld	-1.728	-705	-2.433
Leasingbetalinger	-582		-582
Optagelse af rentebærende gæld	2.015	2.646	4.661
Ikke kontante transaktioner:			
Køb af dattervirksomheder	60	662	722
Optagelse og nedbringelse af leasingforpligtelser	176	384	560
Regulering af gæld optaget i EUR *)		-2.057	-2.057
Reklassifikation	1.620	-1.620	
Øvrige	67	611	678
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2022	3.498	20.371	23.869
Pengestrømme:			
Afdrag af rentebærende gæld	-3.327	-2.623	-5.950
Leasingbetalinger	-509		-509
Optagelse af rentebærende gæld	125	3.786	3.911
Ikke kontante transaktioner:			
Køb af dattervirksomheder	16	6	22
Optagelse og nedbringelse af leasingforpligtelser	269	607	876
Regulering af gæld optaget i EUR *)		954	954
Reklassifikation	2.104	-2.104	
Øvrige	-140	-336	-476
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2023	2.036	20.661	22.697

Leasingbetalinger er afdrag på den indregnede leasinggæld og er præsenteret som pengestrøm fra finansieringsaktivitet i pengestrømsopgørelsen. For yderligere information om leasing henvises til Note 10 Leasing.

*) En del af gælden optaget i EUR er konverteret til USD ved hjælp af valutaswap- og renteswapforretninger. Effekten af disse forretninger er, at gælden er reguleret med valutakurs- og dagsværdireguleringer.

Øvrige omfatter ændringer i betingede købsvederlag og effekt af valutakursreguleringer.

Note 18 Pensions- og sundhedsforpligtelser

mio. kr.

Den væsentligste del af Koncernens pensionsordninger er afdækket af pensionselskaber og forsikringselskaber (bidragsbaserede). En række udenlandske pensions- og sundhedsordninger er dog ydelsesbaserede med forpligtelser, der kun er delvist eller ikke afdækkede.

Danfoss købte i 2023 BOCK® Compressors, og i den forbindelse blev visse pensionsordninger overtaget, hvoraf den største er placeret i Tyskland.

Det er Koncernens overordnede politik, at pensions- og sundhedsordninger så vidt muligt er bidragsbaserede. I nogle lande, såsom USA, England og Tyskland, er der dog en udpræget tradition for ydelsesbaserede ordninger.

Den geografiske fordeling af ydelsesbaserede ordninger fremgår af nedenstående:

	2022		2023	
	Brutto forpligtelser	Netto forpligtelser	Brutto forpligtelser	Netto forpligtelser
Tyskland	27%	56%	30%	62%
USA	39%	21%	38%	18%
England	25%	-8%	24%	-5%
Øvrige	9%	31%	8%	25%
I alt	100%	100%	100%	100%

Pensionsydelse er baseret på medarbejdernes anciennitet i ordningerne og løn på pensioneringstidspunktet. Ordningerne stiller forskellige krav om fordeling af aktiver i forhold til risiko. Størstedelen af forpligtelserne vedrører enten fratrådte og pensionerede medarbejdere eller er forbundet med et garanteret minimums afkastkrav. Nogle af de ydelsesbaserede ordninger i England og USA er dog stadig afhængige af den endelig løn for en lukket og begrænset gruppe på mindre end 250 (2022: 300) aktive medarbejdere. Med udgangspunkt i en integreret risikostyring og ved at ændre arten af de eksisterende programmer arbejder Koncernen på at minimere risikoen forbundet med ydelsesbaserede ordninger.

Alle væsentlige ydelsesbaserede ordninger er opgjort af uafhængige aktuarer.

Koncernens forpligtelser vedrørende ydelsesbaserede pensions- og sundhedsordninger

	2022	2023
Nutidsværdi af hensatte forpligtelser	3.533	3.514
Dagsværdi af ordningernes aktiver	-2.521	-2.468
	1.012	1.046
Ovennævnte forpligtelser er fordelt således i balancen:		
Pensionsaktiver	100	68
Pensions- og sundhedsforpligtelser	1.112	1.114
	1.012	1.046

Ordninger med overskud er indregnet med udgangspunkt i, at fremtidige økonomiske fordele vil være tilgængelige for Koncernen som reduktion i fremtidige bidrag eller som kontant tilbagebetaling.

Udvikling i nutidsværdien af ydelsesbaserede forpligtelser

	2022	2023
Hensatte forpligtelser 1. januar	4.717	3.533
Valutakursreguleringer mv.	24	-96
Tilgang ved køb af dattervirksomheder	5	97
Omkostninger	64	60
Kalkuleret rente på ordningernes forpligtelser	106	167
Aktuarmæssige gevinster(-)/tab fra ændringer i demografiske forudsætninger	10	-16
Aktuarmæssige gevinster(-)/tab fra ændringer i finansielle forudsætninger	-1.160	-7
Betalinger fra pensionsordningsdeltagere	9	7
Udbetalte ydelser fra Koncernen	-65	-99
Udbetalte ydelser fra aktiver tilknyttet ordningerne	-135	-132
Overført fra anden lang gæld	-42	
Hensatte forpligtelser 31. december	3.533	3.514

Udviklingen i dagsværdi af aktiver tilknyttet ordningerne

	2022	2023
Aktiver 1. januar	3.337	2.521
Valutakursreguleringer mv.	30	-20
Kalkuleret rente af ordningernes aktiver	77	120
Betalinger fra pensionsordningsdeltagere	11	7
Årets afkast af ordningernes aktiver ekskl. kalkuleret rente	-834	-70
Indbetalt af Koncernen	49	42
Udbetalte ydelser	-135	-132
Overført fra anden lang gæld	-14	
Aktiver 31. december	2.521	2.468

Nogle få lande kan kræve at forpligtelsen er afdækket, dog er dette ikke tilfældet for størstedelen af landene. De uafdækkede ydelsesbaserede ordninger befinder sig primært i visse af de tyske dattervirksomheder samt sundhedsordningerne i USA. De uafdækkede ordninger beløber sig til ca. 909 mio. kr. (2022: 640 mio.)

Note 18 Pensions- og sundhedsforpligtelser (fortsat)

mio. kr.

Omkostninger vedrørende ydelsesbaserede pensions- og sundhedsforpligtelser

	2022	2023
Omkostninger i året	64	60
Kalkuleret rente på forpligtelser	106	167
Kalkuleret forventet afkast på aktiver	-77	-120
Omkostningsført i resultatopgørelsen	93	107
Funktionsopdelt:		
Produktionsomkostninger	32	24
Distributionsomkostninger	5	7
Administrationsomkostninger	27	29
Renter vedrørende pensions- og sundhedsforpligtelser medtaget under finansielle poster	29	47
	93	107

Forventet forfald af pensionsforpligtelsen

	2022	2023
Under 1 år	185	179
Mellem 1-5 år	768	805
Over 5 år	2.580	2.530
	3.533	3.514

Aktiver tilknyttet ordningerne sammensætter sig således

	2022		2023	
Aktier og lignende værdipapirer	708	28%	776	31%
Noterede virksomhedsobligationer	863	34%	971	39%
Obligationer	594	24%	388	16%
Andet	356	14%	333	14%
	2.521	100%	2.468	100%

Der er risici forbundet med de ordninger, hvor pensionsmidlerne er investeret i finansielle instrumenter. 31% (2022: 28%) af midlerne er investeret i aktier og lignende værdipapirer, hvor der historisk har været en risiko for værdiudsving.

Væsentlige forudsætninger ved beregninger af pensions- og sundhedsforpligtelser samt tilhørende omkostninger

	2022		2023	
	Interval	Vægtet gennemsnit	Interval	Vægtet gennemsnit
Diskonteringsrente	3,6-5,2%	4,8%	3,1-5,3%	5,2%
Forventet stigning i lønniveau	2,0-4,7%	3,8%	2,2-4,5%	4,1%
	2022		2023	
	Interval mænd	Interval kvinder	Interval mænd	Interval kvinder
Forventet levetid for en pensionist, der går på pension ved udgangen af regnskabsperioden	86-87	87-89	86-87	87-89
Forventet levetid for en pensionist, der går på pension 20 år efter udgangen af regnskabsperioden	87-90	89-91	87-89	89-91

Forventet afkast på pensionsordningerne er baseret på beregninger fra eksterne aktuarer og fastlagt på grundlag af aktivernes sammensætning og generelle forventninger til den økonomiske udvikling.

Koncernen forventer at indbetale 89 mio. kr. til de ydelsesbaserede ordninger i 2024. I 2023 blev der indbetalt 97 mio. kr.

Følsomhedsanalyser

	2022	2023
Rapporteret pensionsforpligtelse	3.533	3.514
Stigning i diskonteringsrenten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	-195	-176
Fald i diskonteringsrenten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	+213	+196
Stigning i lønstigningstakten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	+32	+50
Fald i lønstigningstakten på 0,5 % point påvirker pensionsforpligtelsen med	-30	-47
Stigning i gennemsnitlig levetid på 1 år påvirker pensionsforpligtelsen med	+98	+92
Fald i gennemsnitlig levetid på 1 år påvirker pensionsforpligtelsen med	-99	-90

Note 19 Skat af årets resultat

mio. kr.

	2022	2023
Aktuel skat	-2.324	-2.140
Regulering af udskudt skat	343	266
Regulering vedrørende tidligere år	25	-20
	-1.956	-1.894

Skat af resultat kan forklares således:

Beregnet skat af resultat før skat	22,0%	22,0%
Regulering af beregnet skat i udenlandske dattervirksomheder ift. 22%	2,8%	1,9%
Ikke-skattepligtige indtægter og fradragsberettigede omkostninger	-2,0%	-1,3%
De-konsolidering af russiske aktiviteter	2,0%	
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	-0,1%	-1,0%
Regulering af skatteaktiver, netto	1,2%	0,9%
Kildeskatter på udbytte	1,7%	1,1%
Regulering for hyperinflation	1,4%	
Øvrige skatter	-0,3%	-0,3%
Reguleringer vedrørende tidligere år	-0,4%	0,4%
Effektiv skatteprocent	28,3%	23,7%

	2022	2023
Skat af årets resultat (resultatopgørelsen)	-1.956	-1.894
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter (anden totalindkomst)	-232	64
Skat af aktuarmæssig gevinst/tab(-) på pensions- og sundhedsordninger (anden totalindkomst)	-114	12
Skat i alt	-2.302	-1.818

Pillar II oplysninger

Koncernen er omfattet af OECD Pillar II regelsættet. Pillar II reglerne blev implementeret i december 2023 i Danmark, den jurisdiktion hvor det ultimative moderselskab er hjemmørende, og vil have effekt fra 1. januar 2024. Idet Pillar II ikke var gældende på rapporteringsdagen er der ikke nogen påvirkning på skatterne for Koncernen i 2023.

Koncernen anvender de obligatoriske undtagelsesregler for indregning og oplysninger omkring udskudte skatteaktiver og -forpligtelser vedrørende Pillar II selskabsskatter, som anført i ændringer til IAS 12, offentliggjort i maj 2023.

I henhold til regelsættet er Koncernen forpligtet til at afregne top-op skat for forskellen mellem GloBE effektive skatteprocent pr. jurisdiktion og minimums skatten på 15%.

Koncernen er i gang med at vurdere eksponeringen mod Pillar II regelsættet, når det træder i kraft i 2024. Den foreløbige vurdering, som er baseret på de seneste skatteopgørelser, lande rapporteringer og lokale regnskaber for Koncernens selskaber, indikerer at kun et fåtal af jurisdiktionerne vil have en effektiv skatteprocent på under 15%. Eftersom disse jurisdiktioner alene udgør en mindre del af Koncernens samlede indtjening, forventer Koncernen ikke en væsentlig eksponering mod Pillar II relaterede skatter.

Note 20 Udskudt skat

mio. kr.

Ændring i udskudt skat

	2022	2023
Netto udskudt skat 1. januar *)	-668	-1.366
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	-24	-39
Tilgang ved fusion og køb af dattervirksomheder	-590	-118
Regulering vedrørende tidligere år	-68	-71
Udskudt skat indregnet i resultatopgørelsen	343	266
Udskudt skat indregnet i anden totalindkomst	-356	93
Afgang i forbindelse med salg af dattervirksomheder	-3	
Netto udskudt skat 31. december *)	-1.366	-1.235

*) Forpligtelser (-)

Specifikation af udskudt skat

	2022	2023
	Udskudt skatteaktiv	Udskudt skatteaktiv
Immaterielle anlægsaktiver	98	47
Materielle og finansielle anlægsaktiver	523	602
Kortfristede aktiver	270	244
Gæld, hensættelser mv.	1.190	1.242
Fremførselsberettigede skattemæssige underskud	744	805
Ej aktiverede skatteaktiver vedrørende skattemæssige underskud	-402	-477
	2.423	2.463
Modregning inden for samme juridiske skatteenheder og jurisdiktioner	-1.359	-1.529
Udskudte skatteaktiver	1.064	934
	Udskudt skatteforpligtelse	Udskudt skatteforpligtelse
Immaterielle anlægsaktiver	2.175	1.979
Materielle og finansielle anlægsaktiver	731	923
Kortfristede aktiver	135	118
Gæld, hensættelser mv.	740	671
Udskudt skat vedrørende dansk sambeskatning	8	7
	3.789	3.698
Modregning inden for samme juridiske skatteenheder og jurisdiktioner	-1.359	-1.529
Udskudte skatteforpligtelser	2.430	2.169

Af det indregnede skatteaktiv vedrørende fremførselsberettigede underskud på netto 328 mio. kr. (2022: 342 mio.) stammer en væsentlig del fra virksomheder, som har haft skattemæssige underskud i de seneste tre regnskabsår. Baseret på forretningsplaner og forventet fremtidig skattepligtig indkomst i de respektive virksomheder, forventer ledelsen at dette skatteaktiv bliver udnyttet i fremtiden.

Af det indregnede skatteaktiv vedrørende fremførselsberettigede underskud kan 100% (2022: 100%) stadig udnyttes efter 3 år eller senere.

Skatteværdien af ikke-aktiverede fremførselsberettigede skattemæssige underskud udgør 477 mio. kr. (2022: 402 mio.). Dette beløb er ikke aktiveret, idet det ikke forventes udnyttet. Ej aktiverede skatteaktiver vedrørende fremførselsberettigede underskud med en restlevetid på 3 år eller mindre udgør 4% af det samlede indregnede beløb (2022: 13%), hvorimod andelen af fremførselsberettigede underskud med en restlevetid på 10 år eller mere udgør 91% (2022: 82%).

Af udskudte skatteforpligtelser på 2.169 mio. kr. (2022: 2.430 mio.), kan 8 mio. kr. (2022: 8 mio.) henføres til skat vedrørende tidligere års sambeskatning af udenlandske dattervirksomheder. Koncernen har udskudte skatteforpligtelser vedrørende midlertidige forskelle i udenlandske dattervirksomheder og associerede/joint ventures på 231 mio. kr. (2022: 312 mio.). Forpligtelserne er ikke indregnet, idet Koncernen kontrollerer, hvorvidt de udløses. Det er sandsynligt, at forpligtelserne ikke vil blive udløst indenfor en overskuelig fremtid.

Note 21 Skyldig selskabsskat

mio. kr.

	2022	2023
Skyldig/tilgodehavende(-) selskabsskat 1. januar	447	1.001
Valutakursregulering mv.	7	-16
Tilgang ved fusion og køb af dattervirksomheder	59	5
Betalt selskabsskat i året	-1.722	-2.400
Regulering vedrørende tidligere år	-93	-51
Afgang ved salg af dattervirksomheder	-11	
Skat af årets skattepligtige indkomst i resultatopgørelsen	2.324	2.140
Skat af årets skattepligtige indkomst i anden totalindkomst	-10	17
Skyldig/tilgodehavende(-) selskabsskat 31. december	<u>1.001</u>	<u>696</u>
Selskabsskatten er indregnet således i balancen:		
Aktiver	221	192
Forpligtelser	<u>1.222</u>	<u>888</u>
	1.001	696

Note 22 Regulering for ikke-kontante driftsposter

mio. kr.

	2022	2023
Af- og nedskrivninger	4.043	4.265
Gevinst(-)/tab ved salg af anlægsaktiver og aktiviteter	266	-32
Andel af resultat efter skat i associerede/joint ventures	-32	-357
Finansielle indtægter	-137	-147
Finansielle omkostninger	864	1.373
Øvrige	-156	130
Regulering for ikke-kontante driftsposter	<u>4.848</u>	<u>5.232</u>

Koncernens øvrige reguleringer for ikke-kontante driftsposter vedrører primært hensatte forpligtelser, afledte finansielle instrumenter samt pensions- og sundhedsforpligtelser.

Note 23 Eventualforpligtelser samt sikkerhedsstillelser

mio. kr.

Sikkerhedsstillelser

	2022	2023
Regnskabsmæssig værdi af grunde og bygninger, der er stillet til sikkerhed for gæld	1.816	2.012
Leasingaktiver der ligger til sikkerhed for leasinggæld	1.951	2.241
Gæld til kreditinstitutter mv. for hvilke der er stillet sikkerhed	2.879	3.127

I forbindelse med salg af virksomheder er der givet sædvanlige garantier og indeståender, der ikke skønnes at have betydning for Koncernens finansielle stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

Eventualforpligtelser

Koncernen er part i enkelte tvister, søgsmål og retssager, herunder skattesager. Det er ledelsens opfattelse, at udfaldet af disse retssager ikke vil have væsentlig indvirkning på Koncernens finansielle stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst om i årsrapporten.

Kontraktlige forpligtelser

	2022	2023
Serviceydelse, bortset fra leasing	2.086	1.913
Varelager	1.830	4.393
Materielle anlægsaktiver	1.682	1.605
Købsforpligtelser	<u>5.598</u>	<u>7.911</u>

Koncernen har forpligtet sig til at foretage en samlet kapitalinvestering overfor flere selskaber. Den resterende forpligtelse pr. 31. december 2023 udgør hermed 80 mio. kr. (2022: 109 mio.). Moderfonden har afgivet kaution for et datterselskabs bankgæld, i alt 36 mio. kr. (2022: 52 mio.)

Note 24 Nærtstående parter

mio. kr.

Nærtstående parter for Bitten & Mads Clausens Fond omfatter bestyrelse og direktion samt bestyrelse, direktion og ledende medarbejdere i datter-, associerede og joint venture virksomheder. Hertil kommer aktionærer med betydelige aktiebesiddelser i Danfoss A/S.

Nærtstående parter omfatter endvidere virksomheder, hvor førnævnte personkreds har væsentlige interesser.

Øvrige aktionærer i dattervirksomheder

Bitten & Mads Clausens Fond ejer 48% af aktierne, kontrollerer 86% af stemmerettighederne og har bestemmende indflydelse i Danfoss A/S.

Der har i regnskabsåret været et begrænset antal transaktioner i form af serviceydelse og finansielle mellemværender med Danfoss Koncernen, Fondens øvrige dattervirksomheder samt enkelte medlemmer af Clausen familien. De solgte serviceydelser er afregnet på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkende basis. Det samlede vederlag til Danfoss Koncernen overstiger ikke 25 mio. kr. (2022: 25 mio.). Bitten & Mads Clausens Fond har i regnskabsåret købt aktier i Danfoss A/S fra selskabet til en værdi af 26 mio. kr. (2022: 14 mio.).

Bitten & Mads Clausens Fond har accepteret at ville udnytte sin forkøbsret til aktier udstedt under medarbejderaktierordningerne i Danfoss A/S, når disse udbydes til salg. Med udgangen af december 2023 udgør disse aktier under 1% af aktiekapitalen i Danfoss A/S.

Bestyrelse og direktion

Direktion og bestyrelse har i året modtaget gager og honorarer for i alt 15 mio. kr. (2022: 45 mio.), hvoraf 14 mio. kr. er udbetalt via Bitten & Mads Clausens Fond (2022: 44 mio.).

Det samlede vederlag for bestyrelse og direktion for 2022 var påvirket af den gennemførte ændring af direktionen i forbindelse med det planlagte formandskifte i bestyrelsen.

Der er i perioden ikke foretaget transaktioner med bestyrelse eller direktion ud over transaktioner som følge af ansættelsesforholdene.

Herudover har virksomheder, hvori Mads Clausen, Mads-Peter Clausen og Jens Martin Skibsted har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. kr. (2022: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

Transaktioner med joint ventures og associerede virksomheder

	2022	2023
Salg af varer og serviceydelser	67	171
Køb af varer og tjenesteydelser	129	116

Udover ovenstående er transaktioner med joint ventures og associerede virksomheder beskrevet i Note 7 Kapitalandele og værdipapirer, Note 14 Finansielle indtægter og omkostninger og Note 16 Finansielle risici og instrumenter.

Note 25 Efterfølgende begivenheder

Der er efter balancedagen ikke konstateret væsentlige begivenheder, der vil påvirke Koncernens økonomiske stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

Note 26

Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis

Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden) er en erhvervsdrivende fond hjemmehørende i Danmark. Årsrapporten for perioden 1. januar - 31. december 2023 omfatter koncernregnskabet for Fonden og dets datterselskaber (Koncernen).

Koncernregnskabet aflægges i overensstemmelse med IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i Årsregnskabsloven. Koncernen er en regnskabsklasse C (stor) under den Danske Årsregnskabslov. Koncernen har dog valgt at fortsætte med at aflægge koncernregnskabet efter IFRS som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i årsregnskabsloven.

Årsrapporten præsenteres, hvor intet andet er angivet, i kr. afrundet til nærmeste mio. kr.

Årsrapporten er udarbejdet efter det historiske kostprisprincip, dog undtaget følgende aktiver og forpligtelser som måles til dagsværdi: finansielle instrumenter der måles til dagsværdi, derivater, forpligtelser vedrørende betingede vederlag ved køb og salg af virksomheder samt pensions- og sundhedsforpligtelser. Langfristede aktiver og grupper af aktiver bestemt for salg måles til det laveste af den regnskabsmæssige værdi før den ændrede klassifikation eller dagsværdi fratrukket salgsomkostninger.

Der henvises derudover til særskilt afsnit omkring den regnskabsmæssige behandling af hyperinflation relateret til datterselskaber i Tyrkiet og Argentina.

Ændring i regnskabspraksis

Koncernen har implementeret de nye regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag, der er trådt i kraft for 2023. Ingen af disse regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag har væsentlig indflydelse på indregning og måling i 2023 og de forventes ikke at have en væsentlig effekt på Koncernen i fremtiden.

Ny regnskabsregulering

Koncernen har implementeret en række ændringer og forbedringer af IFRS for regnskabsåret 2023. Koncernen har vurderet disse fortolkninger og konkluderet, at de ikke har væsentlig indflydelse på årsrapporten for 2023 eller tidligere år.

- Ændringer til IAS 1 – Anvendt regnskabspraksis
- Ændringer til IAS 8 – Definition af regnskabsmæssige skøn
- Ændringer til IAS 12 – Indregning af udskudt skat baseret på én samlet transaktion

En række nye standarder og fortolkningsbidrag, som er udsendt, men endnu ikke trådt i kraft, er ikke blevet førtidsimplementeret i årsrapporten for 2023.

Koncernen har vurderet disse standarder og fortolkningsbidrag og konkluderet, at de ikke forventes at have en væsentlig påvirkning på Koncernen.

- Ændringer til IAS 1 Klassifikation af forpligtelser (kort og langfristet)
- Ændringer til IFRS 16 Tydeliggør opgørelse af leasing forpligtelser i forbindelse med salg og tilbage-leasing transaktioner.

- Ændringer til IAS 7 – Pengestrømsopgørelse og noteoplysninger til finansielle instrumenter: Introducere notekrav til "supplier-finance" ordninger.
- Ændringer til IAS 12 – Selskabsskatter: midlertidige undtagelser til opgørelse af udskudte skatter og noteoplysninger vedrørende Pillar II OECD-regelsættet.
- Ændringer til IAS 21 – Valutakurser: omhandler effekten af kursændringer i tilfælde af der anvendes valutaer som er svære at omvæksle.

Anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis, som anført nedenfor, er anvendt konsistent i regnskabsåret og for sammenligningstallene.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter Moderfonden og dattervirksomheder, hvori Fonden direkte eller indirekte besidder mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse på virksomhedens finansielle og driftsmæssige politikker med henblik på at opnå afkast eller andre fordele fra dens aktiviteter. Virksomheder, hvori Koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder eller som fælles ledede virksomheder (joint ventures) i de tilfælde, hvor joint venture bestemmelserne i IAS 31 er opfyldt. Ved vurdering af om Fonden har bestemmende eller betydelig indflydelse eller fælles kontrol, tages højde for potentielle stemmerettigheder, der på balancedagen kan udnyttes.

Koncernregnskabet udarbejdes som et sammendrag af Moderfondens og de enkelte dattervirksomheders årsregnskaber, der alle er aflagt i overensstemmelse med Fondens regnskabspraksis.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes dagsværdi af identificerbare nettoaktiver og indregnede eventualforpligtelser på overtagelsestidspunktet. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. Urealiserede tab elimineres på samme måde som urealiserede fortjenester i det omfang, der ikke er sket værdiforringelse.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100%. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af årets resultat indgår som en del af årets resultat for Koncernen og som en særskilt del af Koncernens egenkapital.

En oversigt over de selskaber, som indgår i Koncernen, fremgår af note 28 Koncernens selskabsoversigt.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet, og solgte virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet. Sammenligningstal tilpasses ikke for nyhvervede virksomheder. Medmindre frasolgte virksomheder klassificeres som ophørte aktiviteter, tilpasses sammenligningstal ikke for disse.

Note 26 (fortsat)

Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis

Ved erhvervelse af nye virksomheder, hvor Koncernen opnår bestemmende indflydelse over den købte virksomhed, anvendes overtagelsesmetoden. For de erhvervede virksomheder opgøres identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, til dagsværdien på overtagelsestidspunktet. Identificerbare immaterielle aktiver indregnes, såfremt de kan udskilles eller udspringer fra en kontraktlig ret. Skatteeffekten af de foretagne omvurderinger indregnes. Overtagelsestidspunktet er det tidspunkt, hvor Koncernen faktisk opnår kontrol over den overtagne virksomhed.

Købsvederlaget for en virksomhed består af dagsværdien af det aftalte vederlag i form af overtagne aktiver, påtagne forpligtelser og udstedte egenkapitalinstrumenter. Hvis dele af købsvederlaget er betinget af fremtidige begivenheder eller opfyldelse af aftalte betingelser, indregnes disse dele af købsvederlaget til dagsværdien på overtagelsestidspunktet. Omkostninger, der kan henføres til virksomhedssammenslutninger, indregnes direkte i resultatopgørelsen ved afholdelsen.

Når en virksomhed overtages ved mere end én transaktion (trinvis overtagelse), omvurderes tidligere erhvervede kapitalandele til dagsværdien på overtagelsestidspunktet, og værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter eller andre driftsomkostninger. Ledelsen foretager skøn over dagsværdien af den samlede overtagne kapitalandel umiddelbart efter, at en trinvis overtagelse er gennemført. Dagsværdien måles til kostprisen for den samlede overtagne kapitalandel.

Hvis der på overtagelsestidspunktet er usikkerhed omkring identifikation eller måling af overtagne aktiver og forpligtelser eller eventualforpligtelser, sker første indregning til foreløbigt opgjorte dagsværdier. Viser det sig senere, at identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, har en anden dagsværdi end antaget på overtagelsestidspunktet, reguleres opgørelsen, herunder goodwill, med tilbagevirkende kraft indtil 12 måneder efter overtagelsen. Effekten af reguleringerne indregnes i primo egenkapitalen, og sammenligningstal tilpasses. Herefter reguleres goodwill ikke. Ændringer i skøn over betingede købsvederlag indregnes direkte i resultatopgørelsen.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem købsvederlaget og dagsværdien af overtagne identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder eventualforpligtelser, indregnes som goodwill under immaterielle anlægsaktiver. Goodwill afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Første værdiforringelsestest udføres inden udgangen af overtagelsesåret. Ved overtagelsen henføres goodwill til de pengestrømsfrembringende enheder, der efterfølgende danner grundlag for værdiforringelsestests. Fastlæggelsen af pengestrømsfrembringende enheder følger Koncernens værdistrømme, som der følges op på i den interne økonomistyring. Det er ikke i alle tilfælde, at disse værdistrømme følger den juridiske struktur.

I forbindelse med overtagelse af en udenlandsk enhed med en anden funktionel valuta end Koncernens præsenteringsvaluta behandles goodwill og dagsværdireguleringer som aktiver og forpligtelser tilhørende den udenlandske enhed og omregnes til den udenlandske enheds funktionelle valuta til transaktionsdagens kurs.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver inkl. goodwill på salgstidspunktet og omkostninger til salg eller afvikling.

Minoritetsinteresser

Ved første indregning måles minoritetsinteresser enten til dagsværdi eller til deres forholdsmæssige andel af dagsværdien af den overtagne virksomheds identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser. I førstnævnte tilfælde indregnes der således goodwill vedrørende minoritetsinteressernes ejerandel i den overtagne virksomhed, mens der i sidstnævnte tilfælde ikke indregnes goodwill vedrørende minoritetsinteresser. Måling af minoritetsinteresser vælges transaktion for transaktion og anføres i noterne i forbindelse med beskrivelsen af overtagne virksomheder.

Valutaomregning

For hver af de rapporterende virksomheder i Koncernen fastsættes en funktionel valuta. Den funktionelle valuta er den valuta, der benyttes i det primære økonomiske miljø, hvori den enkelte rapporterende virksomhed opererer.

Transaktioner i andre valutaer end den funktionelle valuta er transaktioner i fremmed valuta. Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til den funktionelle valuta efter transaktionsdagens kurs. Monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta omregnes til valutakursen på balancetidspunktet. Kursgevinster og -tab opstået herved indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster. Ikke-monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta indregnes til valutakursen på transaktionsdagen.

Ved indregning i koncernregnskabet af virksomheder med en anden funktionel valuta end danske kroner omregnes resultatopgørelserne til transaktionsdagens kurs, og balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Som transaktionsdagens kurs anvendes gennemsnitskurs for de enkelte måneder i det omfang, dette ikke giver et væsentligt anderledes billede. Kursforskelle, opstået ved omregning af disse virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser og ved omregning af resultatopgørelser fra transaktionsdagens kurs til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer. Valutakursreguleringen fordeles mellem Moderfondens og minoritetsaktionærernes egenkapital.

Kursregulering af mellemværender, der anses for en del af den samlede nettoinvestering i virksomheder med en anden funktionel valuta end danske kroner, indregnes i koncernregnskabet direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer. Tilsvarende indregnes i koncernregnskabet valutakursgevinster og -tab på den del af lån og afledte finansielle instrumenter, der er indgået til kurssikring af nettoinvesteringen i disse virksomheder, og som effektivt sikrer mod tilsvarende valutakursgevinster/-tab på nettoinvestering i virksomhederne, direkte i egenkapitalen under en særskilt reserve for valutakursreguleringer.

Ved afståelse af 100%-ejede udenlandske enheder reklassificeres de valutakursreguleringer, som er akkumuleret i egenkapitalen via anden totalindkomst, og som kan henføres til enheden, fra "Reserve for valutakursregulering" til resultatopgørelsen sammen med eventuel gevinst eller tab ved afståelsen.

Ved afståelse af delvist ejede udenlandske dattervirksomheder henføres den del af valutakursreserven, der vedrører minoritetsinteresser, ikke til resultatopgørelsen.

Tilbagebetaling af mellemværender, der anses for en del af nettoinvesteringen, anses ikke i sig selv for delvis afståelse af dattervirksomheden.

Note 26 (fortsat)

Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning fra kontrakter med kunder

Koncernen sælger produkter og services indenfor områder såsom køling, aircondition, varme, motor styring og off-highway maskiner. Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, såfremt kontrol er overgået til køber inden årets udgang. Kontrollen overgår ved levering, som sker når Koncernen har dokumentation for, at alle kriterier for overdragelse af risici har fundet sted. Omsætning indregnes kun i det omfang, at det med høj sandsynlighed er sikkert, at der ikke vil ske en senere væsentlig tilbageførelse af allerede indregnet nettoomsætning. Produkter sælges typisk med mængderabatter tilknyttet, og som afregnes retrospektivt. Nettoomsætningen måles til dagsværdi af det aftalte vederlag ekskl. moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget. Ved vurdering af indtægtsførsel af variable vederlag anvendes et grundlag baseret på historiske erfaringer, der revideres fra år til år. Baseret på historiske erfaringer er det overvejende sandsynligt at der ikke vil forekomme væsentlige korrektioner til nettoomsætningen.

Tilknyttede serviceindtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at serviceydelse udføres, hvorved det indregnede salg svarer til salgsværdien af årets udførte arbejde. Salgsværdien er baseret på realiserede omkostninger i forhold til de totale forventede omkostninger. Salg af services indregnes i resultatopgørelsen, når de samlede indtægter og omkostninger på servicekontrakten kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå Koncernen.

Koncernens standard betalingsbetingelser er 30 dage netto fra fakturerings tidspunktet eller løbende måned +15 dage. Der vil dog være lande specifikke forskelle fra disse standardbetingelser. Koncernen forventer ikke at have kontrakter, hvor perioden mellem kontrolovergang af solgte produkter til køber og modtaget betaling overstiger et år. Som følge heraf, regulerer Koncernen ikke for tidsværdien i salgspriserne. Et tilgodehavende indregnes når der er sket kontrolovergang, da der på dette tidspunkt er opnået en ubetinget ret til modtagelse af betaling.

Koncernens forpligtelse til at reparere eller erstatte fejlbehæftede produkter under standard garantibetingelser indregnes som en hensat forpligtelse.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger omfatter omkostninger, der afholdes for at opnå årets nettoomsætning. Omkostningerne består af vareforbrug eller fremstillingsomkostninger, herunder indgår direkte og indirekte omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, løn og gager, leje og leasing samt afskrivninger.

Forsknings- og udviklingsomkostninger

Forsknings- og udviklingsomkostninger omfatter omkostninger, der ikke opfylder kriterierne for aktivering. Herunder indregnes omkostninger til personale samt forbrugsmaterialer.

Distributionsomkostninger

Distributionsomkostninger omfatter omkostninger, der er afholdt til distribution af varer solgt i årets løb samt til salgspersonale, reklame og udstillingsomkostninger m.v., herunder afskrivninger. Endvidere indgår nedskrivninger af tilgodehavender fra salg.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger indeholder omkostninger til det administrative personale, ledelsen, kontorlokaler, kontoromkostninger m.v., herunder afskrivninger.

Andre driftsindtægter og driftsomkostninger

Andre driftsindtægter og driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedformål, herunder gevinst/tab ved salg af anlægsaktiver og virksomheder, fratrædelsesomkostninger samt offentlige tilskud. Offentlige tilskud relateret til indtægter indregnes til dagsværdi, når det er sandsynligt at tilskuddet vil blive modtaget, og Koncernen opfylder alle dertil knyttede betingelser. Offentlige tilskud, som kompenserer Koncernen for afholdte omkostninger, fratrækkes de relaterede omkostninger. Offentlige tilskud relateret til køb af materielle anlægsaktiver fratrækkes den regnskabsmæssige værdi af aktivet.

Resultat i associerede virksomheder og joint ventures (fællesledede virksomheder)

I Koncernen indregnes en forholdsmæssig andel af de associerede og fællesledede virksomheders overskud eller underskud efter skat efter eliminering af forholdsmæssig andel i intern avance/tab og fradrag af nedskrivning på goodwill.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renteindtægter og –omkostninger, realiserede og urealiserede kursgevinster og –tab vedrørende værdipapirer der indregnes til dagsværdi over resultatopgørelsen, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser, samt tillæg og godtgørelse under aconto skatteordningen m.v. Herudover indgår renteelementet i leasingkontrakter samt gevinst og tab på afledte finansielle instrumenter, der ikke er sikringstransaktioner.

Låneomkostninger fra generel låntagning eller lån, der direkte vedrører anskaffelse, opførelse eller udvikling af kvalificerede aktiver, henføres til kostprisen for sådanne aktiver.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Goodwill

Goodwill indregnes første gang i balancen til kostpris og allokeres til pengestrømsfrembringende enheder som beskrevet under "Virksomhedssammenslutninger". Efterfølgende måles goodwill til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger. Der foretages ikke afskrivninger på goodwill.

Udviklingsprojekter, software, patenter og licenser

Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller anvendelsesmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende projektet, indregnes som immaterielle aktiver, såfremt kostprisen kan opgøres pålideligt, og der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening eller nettosalgsprisen kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, efterhånden som omkostningerne afholdes.

Note 26 (fortsat)

Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis

Indregnede udviklingsprojekter måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Kostpris omfatter direkte og indirekte omkostninger, herunder gager samt låneomkostninger fra specifik og generel låntagning, der direkte vedrører udviklingen af udviklingsprojekter.

Færdiggjorte udviklingsprojekter, herunder software, afskrives som hovedregel lineært over 4-8 år. Udviklingsprojekter under opførelse afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Patenter og licenser måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Patenter afskrives lineært over patentperioden, og licenser afskrives lineært over aftaleperioden eller brugstiden, hvis denne er kortere. Patentperioden og aftaleperioden løber typisk over 5-10 år.

Andre immaterielle aktiver

Andre immaterielle aktiver, herunder immaterielle aktiver erhvervet i forbindelse med virksomhedssammenslutninger, der typisk omfatter teknologi og kunderelationer, afskrives lineært over den forventede brugstid, typisk 10-20 år. Immaterielle aktiver, herunder varemærker, med udefinerbar brugstid afskrives ikke, men testes årligt for værdiforringelse.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af immaterielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under "andre driftsindtægter og omkostninger".

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører, direkte lønforbrug, låneomkostninger fra specifik og generel låntagning, der direkte vedrører opførelsen af det enkelte aktiv samt for egne fremstillede anlægsaktiver tillige indirekte produktionsomkostninger. Kostprisen på et samlet aktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, såfremt brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellig.

Efterfølgende omkostninger, f.eks. ved udskiftning af bestanddele af et materielt aktiv, indregnes i den regnskabsmæssige værdi af det pågældende aktiv, når det er sandsynligt, at afholdelsen vil medføre fremtidige økonomiske fordele.

Omkostninger til almindelige reparationer og vedligeholdelse indregnes i resultatopgørelsen ved afholdelsen.

Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Bygninger og bygningsbestanddele	10-75 år
Produktionsanlæg og maskiner	4-8 år
Driftsmidler og inventar	2-6 år

Afskrivningsgrundlaget opgøres under hensyntagen til aktivets scrapværdi og reduceres med eventuelle nedskrivninger. Scrapværdien fastsættes på anskaffelsestidspunktet og revurderes årligt. Overstiger scrapværdien aktivets regnskabsmæssige værdi, ophører afskrivning.

Ved ændring i afskrivningsperioden eller scrapværdien indregnes virkningen for afskrivninger fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssigt skøn.

Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under henholdsvis produktions-, distributions- samt administrationsomkostninger i det omfang, afskrivningerne ikke indgår i kostprisen for egenfremstillede aktiver.

Fortjeneste og tab ved salg af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under "andre driftsindtægter og omkostninger".

Leasede aktiver er på tidspunktet for leasingaftalens begyndelse indregnet til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Den marginale lånerente er blevet anvendt til at beregne nutidsværdien. Aktiverne afskrives som andre materielle anlægsaktiver. Leasede aktiver med lav regnskabsmæssig værdi eller med løbetid under 12 måneder omkostningsføres lineært over leasingperioden.

Værdiforringelse af langfristede aktiver

Goodwill og immaterielle aktiver med udefinerbar brugstid testes årligt for værdiforringelse, første gang inden udgangen af overtagelsesåret. Igangværende udviklingsprojekter testes tilsvarende årligt for værdiforringelse. Udskudte skatteaktiver vurderes årligt og indregnes kun i det omfang, det er sandsynligt, at de vil blive udnyttet.

Den regnskabsmæssige værdi af øvrige langfristede aktiver vurderes årligt for at afgøre, om der er en indikation af værdiforringelse. Er en sådan indikation til stede, foretages værdiforringelsestest. Værdiforringelse testes ved at beregne genindvindingsværdien. Genindvindingsværdien er den højeste af aktivets dagsværdi med fradrag af forventede afhændelsesudgifter eller kapitalværdi. Kapitalværdien beregnes som nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra aktivet eller den pengestrømsfrembringende enhed (CGU). Kan dagsværdien eller kapitalværdien ikke opgøres på enkeltaktiver, sker opgørelsen for den mindste pengestrømsfrembringende enhed (CGU), hvori aktivet indgår.

En nedskrivning indregnes i resultatopgørelsen, når den regnskabsmæssige værdi af et aktiv henholdsvis en pengestrømsfrembringende enhed overstiger genindvindingsværdien.

Nedskrivninger tilbageføres i det omfang, der er sket ændring i de forudsætninger og skøn, der førte til nedskrivningen. Nedskrivninger tilbageføres kun i det omfang, aktivets nye regnskabsmæssige værdi ikke overstiger den regnskabsmæssige værdi, aktivet ville have haft efter afskrivninger, såfremt aktivet ikke havde været nedskrevet. Nedskrivninger på goodwill tilbageføres dog aldrig.

Finansielle aktiver

Koncernens kapitalandele i associerede virksomheder samt fællesledede selskaber måles efter indre værdis metode til den forholdsmæssigt ejede andel af virksomhederne med tillæg af merværdier ved køb, herunder goodwill samt fradrag eller tillæg af forholdsmæssig andel af urealiserede concerninterne fortjenester og tab. Kapitalandele i associerede virksomheder og fællesledede selskaber testes for værdiforringelse, når der er indikation for værdiforringelse. Værdipapirer indregnes til amortiseret kostpris, dagsværdi gennem resultatopgørelsen eller dagsværdi gennem anden totalindkomst. Indregning over totalindkomsten sker i de tilfælde, hvor der ikke er tale om handelsbeholdninger af aktier og lignende. Amortiseret kostpris anvendes typisk ved obligationer og lignende værdipapirer.

Note 26 (fortsat)

Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris. For varer, hvor den forventede salgspris med fradrag af eventuelle færdiggørelsesomkostninger og omkostningertil at effektuere salget (nettorealisationsværdien) er lavere end kostprisen, foretages nedskrivning til nettorealisationsværdien.

Kostpris beregnes på grundlag af vejede gennemsnitspriser. I kostprisen for varer under fremstilling og fremstillede færdigvarer indgår omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, forarbejdningsomkostninger og andre omkostninger, der direkte eller indirekte kan henføres til de enkelte varer. Indirekte produktionsomkostninger omfatter vedligeholdelse og afskrivning på produktionsejendomme og anlæg samt administration og ledelse af fabrikker.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Der foretages nedskrivning af tilgodehavender baseret på en forenklet metode til opgørelse af forventede tab i aktivets levetid. Indregning af forventede tab sker i forbindelse med den første indregning af tilgodehavendet. Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og nutidsværdien af de forventede pengestrømme, herunder forventet realisationsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser.

Som diskonteringsrentesats anvendes den effektive rente, som er anvendt på tidspunktet for første indregning for det enkelte tilgodehavende.

Egenkapitalen

Grundkapital og rådighedskapital

Der henvises til note 15 Grundkapital og rådighedskapital.

Reserve for sikringstransaktioner

Ved sikring af fremtidige salgs- og købstransaktioner (cash flow) indregnes ændringer i dagsværdier for den del af instrumenterne, der opfylder betingelserne for dokumentation m.v. i totalindkomstopgørelsen under reserve for sikringstransaktioner, indtil den sikrede transaktion realiseres. De indregnede ændringer i dagsværdien indgår i reserve for sikringstransaktioner under egenkapitalen.

Reserve for valutakursreguleringer

Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske virksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra transaktionsdagens kurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i totalindkomstopgørelsen under posten "valutakursreguleringer ved omregning af udenlandske enheder til kr. mv."

Kursregulering af langfristede mellemværender med udenlandske datter- og associerede virksomheder, der anses for et tillæg eller fradrag til dattervirksomhedens egenkapital samt kursreguleringer vedrørende sikringstransaktioner, der kurssikrer Koncernens nettoinvestering i dattervirksomheder, indregnes ligeledes direkte i totalindkomstopgørelsen.

Hyperinflation

Koncernen har implementeret IAS 29 vedrørende hyperinflationære økonomier i dattervirksomhederne i Tyrkiet (fra 2022) og Argentina (fra 2023).

Tyrkiet og Argentina er inkluderet på The International Practices Task Forces (IPTF) liste over hyperinflationære økonomier baseret på flere kvalitative og kvantitative forhold, herunder at den akkumulerede inflation over en 3-årig periode oversteg 100 % efter flere år med stigende inflation.

Implementeringen af IAS 29 betyder, at regnskabstallene for de datterselskaberne i Tyrkiet og Argentina tilpasses, så de afspejler den aktuelle købekraft ved regnskabsperiodens afslutning. I den forbindelse tilpasses både ikke-monetære poster, herunder anlægsaktiver, varebeholdninger, egenkapital og resultatopgørelsen til den aktuelle købekraft på balancedagen. Monetære poster såsom tilgodehavender, gæld og bankgæld mv. afspejler i sig selv den aktuelle købekraft, da posterne består af kontanter, tilgodehavender eller gæld i den aktuelle monetære enhed.

Samtidig kræver IAS 29, med henvisning til IAS 21 om valutaomregning, at alle årets transaktioner i den hyperinflationære valuta, den tyrkiske lira, TRY, omregnes til Koncernens præsentationsvaluta, danske kroner, DKK ved anvendelse af valutakursen på balancedagen. Alle væsentlige tyrkiske og argentinske transaktioner i regnskabsåret er således omregnet til DKK ved anvendelse af kursen den 31. december 2023 i modsætning til Koncernens sædvanlige praksis, hvorefter resultatopgørelsens transaktioner omregnes til valutakursen på dagen for transaktionen.

Basis for hyperinflationsreguleringer

Hyperinflationsregulering af regnskabstallene for Tyrkiet og Argentina er baseret på udviklingen i det tilgængelige generelle prisindeks, som består af det tyrkiske og argentinske forbrugerprisindeks (CPI). Prisindekset for Tyrkiet er ændret, så inflationen udgjorde 65% i 2023 (2022: 63 %). Valutakursen mellem TRY og DKK er faldet fra 0,37 i begyndelsen af året til 0,23 i slutningen året. Det er et fald på 38% (2022: 24%).

Immaterielle og materielle aktiver samt varebeholdninger i Koncernens tyrkiske og argentinske forretning justeres for inflation baseret på ændringerne i prisindekset fra tidspunktet for første indregning og frem til 31. december 2023 eller indtil datoen for eventuel afgang eller forbrug af varer i løbet af 2023. Der er foretaget reguleringer fra første indregning af posterne i regnskabet, dog tidligst fra 1. januar 2022.

Egenkapitalen i Tyrkiet justeres for inflation baseret på udviklingen i prisindekset i regnskabsåret 2023 for at afspejle købekraften på balancedagen. I resultatopgørelsen reguleres alle transaktioner i 2023 for ændringer i prisindekset fra tidspunktet for indregning i resultatopgørelsen til prisindekset pr. 31. december.

Reguleringer for Argentina følger de samme principper som for Tyrkiet, bortset fra at der tidligst sker ændringer fra 1. januar 2023.

Tidspunkt og praksis for indregning

Implementering af IAS 29 blev foretaget med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2022 for Tyrkiet og for Argentina fra 1. januar 2023.

Effekt på udvalgte regnskabsposter

mio. kr.	2022	2023
Resultatopgørelsen		
Nettoomsætning	89	-119
Resultat før skat	-112	-186
Skat af årets resultat	-82	30
Årets resultat	-193	-156
Balance		
Ikke-monetære aktiver	320	388
Egenkapital	238	358

Note 26 (fortsat)

Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes i balancen, når Koncernen har en forpligtelse, retlig eller faktisk, som følge af begivenheder i regnskabsåret eller tidligere år, og det er sandsynligt, at indfrielsen af forpligtelsen vil medføre et forbrug af Koncernens økonomiske ressourcer, som rimeligt kan opgøres på balancetidspunktet. Hensatte forpligtelser måles til ledelsens bedste skøn over det beløb, hvormed forpligtelsen forventes at kunne indfries.

Ved målingen af hensatte forpligtelser foretages tilbagediskontering af de omkostninger, der er nødvendige for at afvikle forpligtelsen, såfremt dette har en væsentlig effekt på målingen af forpligtelsen.

Der anvendes en før-skat-diskonteringsfaktor, som afspejler samfundets generelle renteniveau og de konkrete risici, der knytter sig til forpligtelsen. Regnskabsårets forskydning i nutidsværdier indregnes under finansielle omkostninger.

Garantiforpligtelser indregnes i takt med salg af varer og tjenesteydelser baseret på niveauet for afholdte garantiomkostninger i regnskabsåret og tidligere regnskabsår.

Der hensættes til omstrukturings- og fratrædelsesomkostninger, når Koncernen har vedtaget en detaljeret og formel plan, og Koncernen er påbegyndt implementeringen, eller den har offentliggjort planens hovedtræk overfor dem, der berøres af planen. I hensatte forpligtelser til omstrukturering indgår ikke omkostninger til den løbende drift i omstrukturingsfasen.

Værdiregulering af forpligtelsen til at købe udestående Danfoss A/S aktier fra nuværende og tidligere medarbejdere i Danfoss A/S indregnes direkte på egenkapitalen.

Pensionsforpligtelser og ydelsesbaserede sundhedsordninger

Koncernen har indgået pensionsaftaler og lignende aftaler med hovedparten af Koncernens ansatte. Herudover har Koncernen sundhedsordninger som bidrager til betaling af udgifter til læge og medicinbehandling for visse medarbejdergrupper i USA efter deres pensionering.

Forpligtelser vedrørende bidragsbaserede pensionsordninger, hvor Koncernen løbende indbetaler faste pensionsbidrag til uafhængige pensionselskaber, indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de optjenes, og skyldige indbetalinger indregnes i balancen under anden gæld.

Ved ydelsesbaserede pensionsordninger og sundhedsordninger er Koncernen forpligtet til at betale en bestemt ydelse i forbindelse med pensionering (f.eks. et fast beløb eller en procentdel af slutlønnen). For disse ordninger foretages en årlig aktuarmæssig beregning (Projected Unit Credit-metoden) af kapitalværdien af de fremtidige ydelser, som skal udbetales i henhold til ordningen. Kapitalværdien beregnes på grundlag af forudsætninger om den fremtidige udvikling i bl.a. lønniveau, rente, inflation og dødelighed. Kapitalværdien beregnes alene for de ydelser, som de ansatte har optjent ret til gennem deres hidtidige ansættelser i Koncernen. Den aktuarmæssigt beregnede kapitalværdi med fradrag af dagsværdien af eventuelle aktiver knyttet til ordningen indregnes i balancen under pensions- og sundhedsforpligtelser.

I resultatopgørelsen indregnes årets pensions- og sundhedsomkostninger baseret på aktuarmæssige skøn og finansielle forventninger ved årets begyndelse. Forskelle mellem den forventede udvikling af aktiver og forpligtelser og de realiserede værdier opgjort ved årets udgang betegnes aktuarmæssige gevinster eller tab og indregnes direkte i totalindkomstopgørelsen.

Ved en ændring i ydelser, der vedrører de ansattes hidtidige ansættelser i virksomheden, fremkommer en ændring i den aktuarmæssigt beregnede kapitalværdi, der betegnes som en historisk omkostning. Historiske omkostninger omkostningsføres straks, hvis de ansatte allerede har opnået ret til den ændrede ydelse. I modsat fald indregnes de i resultatopgørelsen over den periode, hvor de ansatte opnår ret til den ændrede ydelse.

Såfremt en pensions- eller sundhedsordning netto er et aktiv, indregnes aktivet alene i det omfang, det modsvarer fremtidige tilbagebetalinger fra ordningen, eller det vil føre til reducerede fremtidige indbetalinger til ordningen.

Andre langfristede personaleydelse

Andre langfristede personaleydelse indregnes tilsvarende ved anvendelse af aktuarmæssig opgørelse. Alle aktuarmæssige gevinster og tab indregnes dog straks i resultatopgørelsen. Andre langfristede personaleforpligtelser omfatter blandt andet jubilæumsgratiale.

Finansielle forpligtelser, bortset fra afledte finansielle instrumenter

Finansielle forpligtelser indregnes ved første indregning til dagsværdi med fradrag af transaktionsomkostninger. Efterfølgende måling sker til kostpris/amortiseret kostpris. Ved amortiseret kostpris forstås indregning af en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb. Den kapitaliserede restleasingforpligtelse for leasede aktiver opføres i balancen som en gældspost, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres i resultatopgørelsen under finansielle poster. Obligationsgæld der er linket til ESG mål er ligeledes indregnet efter ovenstående bestemmelser (Amortiseret kostpris), med undtagelsen at ændringer i forventet cash flow som følge af at Koncernen ikke opfylder ESG målene, vil blive indregnet som en ændring i forpligtelsen med en tilsvarende omkostning under finansielle poster i resultatopgørelsen.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter såsom valutaterminsforretninger, -optioner og råvarekontrakter indregnes og måles til dagsværdier. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter vises som særskilte poster i balancen. Modregning af positive og negative værdier foretages alene, når virksomheden har ret til og intention om at afregne flere finansielle instrumenter netto.

Under forudsætning af, at betingelserne for dokumentation m.v. er opfyldt, rapporteres instrumenterne som regnskabsmæssige sikringstransaktioner (hedge accounting). Ved sikring af fremtidige salgs- og købstransaktioner (cash flow) indregnes ændringer i dagsværdier for den del af instrumenterne, der opfylder betingelserne, i totalindkomstopgørelsen under reserve for sikringstransaktioner, indtil den sikrede transaktion realiseres. På dette tidspunkt overføres gevinst eller tab vedrørende sådanne sikringstransaktioner fra totalindkomstopgørelsen og indregnes i samme regnskabspost som det sikrede.

Såfremt betingelserne for hedge accounting ikke er til stede, indregnes ændringer i markedsværdien direkte i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Selskabsskat og udskudt skat

Fondens virksomheder er generelt indkomstskattepligtige i de lande, hvor de er hjemmehørende. Den aktuelle skat omfatter såvel danske som udenlandske indkomstskatter.

Note 26 (fortsat)

Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis

Resultatopgørelsen

Årets aktuelle og udskudte skatter indregnes i resultatopgørelsen bortset fra skat, der knytter sig til transaktioner, der indregnes i totalindkomstopgørelsen eller direkte på egenkapitalen.

Tillæg, fradrag og godtgørelser vedrørende skattebetalinger indgår i finansielle indtægter og omkostninger.

Balance

Skyldig og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalte aconto skatter. I forbindelse med international samhandel kan det forekomme, at ledelsen er involveret i transfer pricing diskussioner med lokale skattemyndigheder. Ledelsen vurderer det mest sandsynlige udfald af sådanne diskussioner, hvilket anvendes som grundlag for måling af indregning.

Udskudte skatteforpligtelser og udskudte skatteaktiver måles efter den balanceorienterede gælds metode, hvilket medfører, at alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser indregnes som henholdsvis udskudte skatteforpligtelser og udskudte skatteaktiver i balancen. Der ses bort fra den skat, der ville fremkomme ved et eventuelt salg af aktier i dattervirksomheder, i det omfang Koncernen kan kontrollere, hvorvidt de udløses, samt fra skat vedrørende goodwill, der ikke er skattemæssigt fradragsberettiget. Udskudte skatteaktiver indregnes med den værdi, de forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller ved udligning i skat af fremtidig indtjening inden for samme juridiske skatteenhed eller jurisdiktion.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne elimineringer af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og med den skattesats, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når skatteforpligtelsen forventes udløst som aktuel skat.

Uddelinger

Udbetalte uddelinger

Uddelinger, som i overensstemmelse med Fondens formål er vedtagne og udbetalte på balancedagen, fragår egenkapitalen via resultatdisponeringen.

Skyldige uddelinger

Uddelinger, som i overensstemmelse med Fondens formål er vedtagne på balancedagen og kundgjort overfor modtager, men som ikke er udbetalt på balancedagen, fragår via resultatdisponeringen og indregnes som en gældsforpligtelse.

Uddelingsrammen

På årsmødet, hvor godkendelse af årsregnskabet sker, beslutter bestyrelsen en beløbsramme, som forventes uddelt. Dette beløb overføres fra de frie reserver til uddelingsrammen. I takt med, at uddelingerne bliver kundgjort over for modtager, udbetales beløbene, eller de overføres til gæld eller undtagelsesvis til hensættelser vedrørende uddelinger.

Hensættelser vedrørende uddelinger

For uddelinger, som er meddelt modtager, og som er betinget af én eller flere begivenheders opfyldelse hos modtager, kan forpligtelsen være usikker med hensyn til beløbsstørrelse eller forfaldstidspunkt. Disse poster indregnes i hensættelser vedrørende uddelinger.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme fra drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme fra investeringsaktivitet. I pengestrømsopgørelsen medtages pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra købstidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte virksomheder medtages frem til salgstidspunktet.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres efter den indirekte metode med udgangspunkt i resultat før skat/resultat før skat af fortsættende aktiviteter og reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapitalen, betalte finansielle poster, modtagne udbytter samt betalte selskabsskatter.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter, immaterielle og materielle anlægsaktiver samt værdipapirer henført til investeringsaktivitet. Indgåelse af leasingaftaler betragtes som ikke likvide transaktioner.

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter betalinger afledt af ændringer i størrelse eller sammensætning af aktiekapitalen, optagelse af og afdrag på langfristet gæld og kortfristet bankgæld, køb af minoritetsandele, køb og salg af egne aktier samt betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter indestående på bankkonti, kassebeholdninger samt højlikvide investeringer med kort løbetid, som er udsat for uvæsentlig risiko for værdiændringer.

Segmentoplysninger

Koncernens registrerede medlemmer af Koncernledelsen vurderer Koncernens performance både fra et produkt og geografisk perspektiv og har identificeret 3 rapporterings segmenter: Danfoss Power Solutions, Danfoss Climate Solutions og Danfoss Power Electronics and Drives. Segmentoplysningerne følger den interne ledelsesrapportering og er udarbejdet i overensstemmelse med Koncernens anvendte regnskabspraksis. Resultatet af segmenternes aktiviteter måles primært på EBITA. De indtægter, omkostninger, aktiver og passiver, der indgår i et segment, omfatter de, der kan allokere til segmenterne på et pålideligt grundlag. Ikke fordelte poster omfatter primært indtægter og omkostninger vedrørende Koncernens centrale funktioner, udskudt skat (aktiver og passiver), tilgodehavender og skyldig skat, andre tilgodehavender og anden gæld, likvide midler samt rentebærende forpligtelser.

Langfristede aktiver i segmentet omfatter de langfristede aktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder immaterielle og materielle aktiver samt kapitalandele i associerede virksomheder og fællesledede selskaber. Størstedelen af Koncernens bygninger er indregnet under Andre områder under segmentoplysningerne, idet bygninger administreres af en særskilt organisation. Segmenterne får i stedet en lejeudgift for brugen af disse aktiver.

Kortfristede aktiver i segmentet omfatter de kortfristede aktiver, som anvendes direkte i segmentets drift, herunder varebeholdninger og

Note 26 (fortsat)

Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis

tilgodehavender fra salg. Segmentforpligtelser omfatter både lang- og kortfristede forpligtelser, der er afledt af segmentets drift, herunder leverandørgæld af varer og tjenesteydelser og garantiforpligtelser og andre hensatte forpligtelser.

Samhandel mellem segmenter sker på markedsmæssige vilkår eller på omkostningsdækkende basis.

Nøgletal

De i årsrapporten anførte nøgletal er beregnet således:

Vækst målt i lokal valuta

Omsætningsvækst korrigeret for valutakursudviklinger (omregningseffekt).

EBITA

Resultat af primær drift før resultat fra associerede og joint venture virksomheder samt gevinst, tab og afskrivninger relateret til opkøb.

Nedenstående tabel viser afstemningen mellem "EBITA" og "Resultat af primær drift (EBIT)", der er det mest sammenlignelige IFRS-nøgletal.

mio. kr.	2022	2023
Resultat af primær drift (EBIT)	7.636	9.201
Andel af resultat fra associerede and joint ventures	-32	-357
Afskrivninger:		
Varemærke	97	92
Teknologi	598	587
Kundeforhold	378	380
Gevinst/tab relateret til opkøb og salg	297	13
EBITA	8.974	9.916

EBITDA

Resultat af primær drift før resultat fra associerede og joint venture virksomheder samt af- og nedskrivninger.

EBITA margin

Resultat af primær drift før resultat fra associerede og joint venture virksomheder samt gevinst, tab og afskrivninger relateret til opkøb/Nettoomsætning.

EBITDA margin

Resultat af primær drift før resultat fra associerede og joint venture virksomheder samt af- og nedskrivninger/Nettoomsætning.

EBIT margin

Resultat af primær drift (EBIT)/Nettoomsætning.

Afkast på investeret kapital (ROIC) (%)

Resultat af primær drift (EBIT)/Gennemsnitlig investeret kapital

Investeret kapital

Nettorentebærende gæld tillagt egenkapital.

Afkast på investeret kapital (ROIC) (%) efter skat

Resultat af primær drift (EBIT) efter skat/Gennemsnitlig investeret kapital eksklusive skat

Investeret kapital efter skat

Nettorentebærende gæld og skattebalanceposter, netto tillagt egenkapital

Egenkapitalens forrentning

Årets resultat efter minoriteternes andel/Gennemsnitlig egenkapital eksklusive minoriteter.

Gæld/egenkapital (finansiell gearing)

Nettorentebærende gæld/egenkapital, ultimo.

Soliditetsgrad

Egenkapital/samlede aktiver.

Nettorentebærende gæld

Rentebærende gæld, inklusive markedsværdi af afledte finansielle instrumenter, der afdækker den underliggende gæld, fratrukket rentebærende aktiver.

mio. kr.	2022	2023
Lån	23.869	22.697
Likvide beholdninger	-3.261	-3.255
Andre tilgodehavender	-259	-135
Markedsværdi af afledte finansielle instrumenter der afdækker den underliggende gæld	2.859	1.856
Nettorentebærende gæld	23.208	21.163

Nettorentebærende gæld/EBITDA

Rentebærende gæld reduceret med rentebærende aktiver/EBITDA.

Frit operationelt cash flow

Pengestrøm fra drifts- og investeringsaktivitet før køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter, køb og salg af værdipapirer mv., finansielle poster og skat, men inklusive leasingbetalinger (IFRS 16).

Frit operationelt cash flow efter finansielle poster og skat

Pengestrøm fra drifts- og investeringsaktivitet før køb og salg af dattervirksomheder og aktiviteter, køb og salg af værdipapirer mv., men inklusive leasingbetalinger (IFRS 16).

Nedenstående tabel viser afstemningen mellem "Frit operationelt cash flow efter finansielle poster og skat" og "Pengestrøm fra driftsaktivitet", der er det mest sammenlignelige IFRS-nøgletal.

mio. kr.	2022	2023
Pengestrøm fra driftsaktivitet	7.697	10.069
Pengestrøm fra investeringsaktivitet	-6.973	-6.019
Køb af dattervirksomheder og aktiviteter	3.279	894
Salg af dattervirksomheder og aktiviteter	-90	81
Køb af værdipapirer og øvrige kapitalandele	57	660
Salg af værdipapirer og øvrige kapitalandele	-229	-9
Leasingbetalinger	-582	-509

Frit operationelt cash flow efter finansielle poster og skat

3.159 **5.167**

Frit cash flow

Pengestrøm fra drifts- og investeringsaktivitet inklusive leasingbetalinger (IFRS 16).

Note 27

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Den anvendte regnskabspraksis medfører, at der ved opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser kræves skøn af, hvorledes fremtidige begivenheder påvirker værdien af disse aktiver og forpligtelser på balancedagen. Volatiliteten i verdensøkonomien og de finansielle markeder har gjort det mere vanskeligt at prognosticere udviklingen på en række nøgleforudsætninger om fremtiden, bl.a. likviditetsrisiko, kreditrisiko, renteniveau og kapitalstyring m.v. Fonden har derfor givet yderligere informationer om poster i koncernregnskab og årsregnskabet, hvor der er risiko for en væsentlig regulering til den regnskabsmæssige værdi inden for de kommende år. Skøn, der er væsentlige for regnskabsaflæggelsen, foretages bl.a. vedrørende virksomhedssammenslutninger, goodwill, vurdering af af- og nedskrivninger på langfristede aktiver og måling af ydelsesbaserede pensions- og sundhedsordninger. De anvendte skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen vurderer, er forsvarlige, men som i sagens natur indeholder usikkerheder. Virksomheden er således underlagt risici og usikkerheder, der kan føre til, at de faktiske resultater afviger fra disse skøn. For Koncernen vil måling af immaterielle aktiver særligt kunne påvirkes af væsentlige ændringer i de skøn og forudsætninger, der ligger til grund for måling af værdierne.

Nedskrivningstest for goodwill

Ved den årlige nedskrivningstest af goodwill foretages skøn over, hvorledes de dele af virksomheden (pengestrømsfrembringende enheder), som goodwill knytter sig til, vil være i stand til at generere tilstrækkelige positive nettopengestrømme i fremtiden til at understøtte værdien af goodwill og øvrige nettoaktiver i den pågældende del af virksomheden.

Som følge af forretningens karakter må der skønnes over forventede pengestrømme mange år ud i fremtiden, hvilket fører til en vis usikkerhed grundet ændringer i den globale økonomiske situation og ændringer i Koncernens strategi. Usikkerheden er afspejlet i den valgte diskonteringsrente. Nedskrivningstesten og de særligt følsomme forhold i forbindelse hermed, herunder allokeringen af goodwill på pengestrømsfrembringende enheder, er nærmere beskrevet i note 8 Immaterielle anlægsaktiver.

Nedskrivningstest for investeringer i associerede og joint ventures

Fonden udfører nedskrivningstest på investeringer i associerede og joint ventures, når impairment indikatorer forefindes. Som følge af forretningens karakter må der skønnes over forventede pengestrømme mange år ud i fremtiden, hvilket naturligt fører til en vis usikkerhed. Investeringer i associerede og joint ventures er nærmere beskrevet i note 7 Kapitalandele og værdipapirer.

Brugstider og scrapværdier for langfristede aktiver

Langfristede aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger. Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede brugstid under hensyntagen til aktivets scrapværdi. Den forventede brugstid og scrapværdi fastsættes med udgangspunkt i historiske erfaringer og forventninger til den fremtidige anvendelse af de langfristede aktiver. De fremtidige forventede anvendelsesmuligheder og scrapværdier kan vise sig at være urealiserbare, hvilket vil kunne medføre fremtidige behov for revurdering af brugstider og scrapværdier samt behov for nedskrivninger eller tab ved salg af anlægsaktiverne. De anvendte afskrivningsperioder fremgår af den anvendte regnskabspraksis i note 26 Regnskabsgrundlag og beskrivelse af anvendt regnskabspraksis, og værdien af anlægsaktiverne fremgår af note 8 Immaterielle anlægsaktiver og note 9 Materielle anlægsaktiver.

Måling af indregnede udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Udskudte skatter, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt. Målingen af aktiverede udskudte skatteaktiver vedrørende skattemæssige fremførselsberettigede underskud tager udgangspunkt i de forventede fremtidige skattepligtige indkomster i de respektive virksomheder samt underskuddenes forældelsesfrist. Ikke indregnede udskudte skatteaktiver fremgår af note 20 Udskudt skat.

I forbindelse med international samhandel kan det forekomme, at ledelsen er involveret i transfer pricing diskussioner med lokale skattemyndigheder. Ledelsen vurderer det mest sandsynlige udfald af sådanne diskussioner, hvilket anvendes som grundlag for måling af indregning. Det er ledelsens ansvar at hensætte tilstrækkeligt til usikre skattepositioner, som ikke er endelig afklaret med lokale myndigheder. Dog kan den aktuelle forpligtelse afvige og er afhængig af resultat af retstvister og forlig med relevante skattemyndigheder. Skyldig selskabsskat er nærmere omtalt i note 21 Skyldig selskabsskat.

Usikre skattepositioner indregnes såfremt det er sandsynligt at den usikre skatteposition vil påvirke Koncernens fremtidige skattebetalinger eller -refusioner. Usikre skattepositioner måles for bedre at afspejle tilgodehavendet/forpligtelsen og den dertilhørende usikkerhed.

Ydelsesbaserede pensionsordninger og sundhedsforpligtelser

Koncernen har indgået ydelsesbaserede pensionsordninger med visse medarbejdere i enkelte af Koncernens udenlandske selskaber. Disse pensionsaftaler forpligter Koncernen til at betale en bestemt ydelse i forbindelse med pensionering (dette kan være i form af et fast beløb ved pensionering eller en andel af medarbejderens slutløn). Disse pensionsforpligtelser opgøres ved en tilbagediskontering af pensionsforpligtelserne til nutidsværdi. Til brug for beregningen af nutidsværdien fastlægges forudsætninger om den fremtidige udvikling i økonomiske faktorer som forventet renteniveau, inflation, forventede dødstidspunkter samt invaliditetssandsynligheder, hvilket naturligt fører til en vis usikkerhed i beregningen. Til opgørelse af alle væsentlige ydelsesbaserede pensionsordninger anvendes eksterne aktuarer. Oplysninger om de anvendte forudsætninger fremgår af note 18 Pensions- og sundhedsforpligtelser.

Note 28

Koncernens selskabsoversigt

Pr. 31. december 2023

Fonden ejer 48% af Danfoss A/S, der er moderselskab i Danfoss Koncernen (2022: 48%) og har 86% af stemmerne (2022: 86%). Herudover har Fonden ejerskab i flere andre selskaber.

I nedenstående oversigt fremgår det procentuelle ejerskab i forhold til den direkte overliggende koncern. Selskaberne er således 100% ejet af Fonden eller den pågældende koncern, medmindre andet er anført efter selskabets navn.¹

- Datterselskab
- Associeret virksomhed eller joint venture

Bitten & Mads Clausens Fond, Nordborg, Danmark (Moderfond)

- Alsik A/S
- Alsik Estate A/S
- B&MC Borgen A/S
- B&MC Holding, Nordborg A/S
- BMC Aviation A/S
- BMC Ejendomme A/S
- BMC Holding II A/S
- BMC Invest A/S
- BMC Videnshuset A/S
- CIE Ejendomsselskab P/S – 50% (associeret)
- Danfoss A/S – 48% (Moderselskab i Danfoss Koncernen – udspecificeret nedenfor)
- Danfoss Historical Center A/S
- Komplementarselskabet Borgen Sønderborg ApS – 20% (associeret)
- Komplementarselskabet CIE Ejendomsselskab ApS – 50% (associeret)
- Komplementarselskabet PFA-BMC Seniorboliger ApS – 30% (associeret)
- Nordborg Feriepark Holding A/S – 30% (associeret)
- P/S Borgen Shopping – 20% (associeret)
- PFA-BMC Seniorboliger P/S – 30% (associeret)
- Sønderborg Lufthavn A/S – 50%
- Torvehallen Sønderborg ApS

Selskaber i Danfoss Koncernen, hvor Danfoss A/S, Nordborg, Danmark er moderselskab

Europa

Belgien

- Danfoss NV/SA
- Danfoss Power Solutions BVBA
- Hydro-Gear Europe BVBA – 60%

Bulgarien

- Danfoss EOOD

Danmark

- Aneo Retail Denmark AS – 33% (associeret)
- Danfoss Distribution Services A/S
- Danfoss Distribution II A/S
- Danfoss Fire Safety A/S
- Danfoss International A/S
- Danfoss IXA A/S – 75%
- Danfoss Power Electronics A/S
- Danfoss Power Solutions ApS
- Danfoss Power Solutions Holding ApS
- Danfoss Power Solutions Holding II ApS
- Danfoss Redan A/S
- Gemina Termix Production A/S
- Issab Holding ApS
- Semikron Danfoss Holding A/S – 61%
- Sondex Holding A/S

Estland

- Danfoss AS

Finland

- Danfoss Drives Oy
- Danfoss Editron Oy
- Danfoss Power Solutions Oy Ab
- Leanheat Oy
- Oy Danfoss Ab
- Semikron Danfoss Oy – 61%
- Sondex Tapiro Oy Ab

Frankrig

- Danfoss S.a.r.l.
- Danfoss Commercial Compressors S.A.
- Danfoss Power Solutions S.A.S.
- Danfoss Power Solutions II S.A.S.
- Semikron Danfoss S.a.r.l. – 61%

Holland

- Danfoss B.V.
- Danfoss Finance I B.V.
- Danfoss Finance II B.V.
- Danfoss Power Solutions B.V.
- Danfoss Power Solutions II B.V.
- Semikron Danfoss B.V. – 61%
- Sondex B.V.
- Sondex Holding Netherlands B.V.

Island

- Danfoss hf.

Italien

- Danfoss S.r.l.
- Danfoss Distribution Services S.r.l.
- Danfoss Power Solutions S.r.l.
- Danfoss Power Solutions II S.r.l.
- Semikron Danfoss S.r.l. – 61%

Kazakhstan

- Danfoss LLP

Kroatien

- Danfoss d.o.o.

Letland

- SIA Danfoss

Litauen

- Danfoss UAB

Norge

- Danfoss AS
- Danfoss Power Solutions AS

Polen

- Danfoss Poland Sp. z.o.o.
- Danfoss Saginomiya Sp. z.o.o. – 50% (joint venture)
- Elektronika S.A. – 50% (joint venture)
- Semikron Danfoss Sp. z.o.o. – 61%
- Sondex Braze Sp. z.o.o.
- Sondex Poland Sp. z.o.o. – i likvidation

Rumænien

- Danfoss S.r.l.

Schweiz

- Danfoss AG
- Semikron Danfoss AG – 61%

Serbien

- Danfoss d.o.o.

Slovakiet

- Danfoss Power Solutions a.s.
- Danfoss, spol. s.r.o.
- Semikron Danfoss, s.r.o. – 61%

Slovenien

- Danfoss Trata, d.o.o.

Spanien

- Danfoss S.A.
- Danfoss Power Solutions S.A.
- Danfoss Power Solutions Telecontrol, S.L.U.
- Semikron Danfoss, S.L – 61%

Storbritannien

- Artemis Intelligent Power Ltd.
- Danfoss Ltd.
- Danfoss Power Solutions Ltd.
- Danfoss Power Solutions II Ltd. – i likvidation
- Danfoss Scotland Ltd.
- Semikron Danfoss Limited – 61%
- Senstronics Holding Ltd. – 50% (joint venture)
- Senstronics Ltd. – 50% (joint venture)

Sverige

- Aneo Retail Sweden AB – 33% (associeret)
- Danfoss AB
- Danfoss Power Solutions AB
- EP Technology AB

Tjekkiet

- BOCK Compressors Czech s.r.o.
- Danfoss s.r.o.
- Danfoss Power Solutions II s.r.o. – i likvidation

Tyskland

- BOCK GmbH
- BOCK Blue GmbH
- Danfoss GmbH
- Danfoss Deutschland GmbH
- Danfoss Power Solutions GmbH & Co. OHG
- Danfoss Power Solutions Holding GmbH
- Danfoss Power Solutions Informatic GmbH
- Danfoss Power Solutions II GmbH
- Danfoss Sensors GmbH
- Danfoss – Werk Offenbach GmbH – i likvidation
- Semikron Danfoss GmbH – 61%
- Semikron Danfoss Elektronik GmbH & Co. KG – 61%²
- Semikron Danfoss Elektronik Verwaltungs GmbH – 61%
- Semikron Danfoss International GmbH – 61%
- SMA Solar Technology AG – 20% (associeret)
- Sondex Deutschland GmbH

Ukraine

- Danfoss T.o.v.

Ungarn

- Danfoss Kft.

Østrig

- Danfoss Gesellschaft m.b.H.

¹ Russiske selskaber er ekskluderet fra oversigten, eftersom der ikke er aktivitet i selskaberne og derfor vurderes uvæsentlige.

² Selskabet har udnyttet fritagelsesretten ifølge Sektion 264b i den tyske Handelsgesetzbuch (HGB). Koncernregnskabet er offentliggjort i Deutsche Bundesanzeiger.

Note 28

Koncernens selskabsoversigt

Afrika – Mellemøsten

Egypten

- Danfoss Egypt LLC

Forenede Arabiske Emirater

- Danfoss FZCO – 95%
- Gulf Sondex FZCO

Sydafrika

- BOCK Compressors South Africa (Pty.) Ltd.
- Danfoss (Pty.) Ltd.
- Danfoss South Africa (Pty.) Ltd.
- Sondex South Africa (Pty.) Ltd. – 80%

Tyrkiet

- DAF Enerji Sanayi Ve Ticaret A. Ş.
- Danfoss Otomasyon ve Urunleri Tic Ltd.
- Polimer Kauçuk Sanayi ve Pazarlama A. Ş.

Nordamerika

Canada

- Danfoss Inc.

USA

- Daikin-Sauer-Danfoss America LLC – 45%
- Danfoss LLC
- Danfoss Power Solutions Inc.
- Danfoss Power Solutions II, LLC
- Danfoss Power Solutions (US) Company
- Danfoss Power Solutions Work Function, LLC
- Danfoss Silicon Power LLC – 61%
- Hydro-Gear Inc. – 60%
- Hydro-Gear Limited Partnership – 60%
- Hydro-Gear of Indiana, LLC – 60%
- Semikron Danfoss Inc. – 61%
- Sondex Equipment Holding Co., LLC
- Sondex Properties, Inc.
- White Hydraulics, Inc.

Latinamerika

Argentina

- Danfoss S.A.

Brasilien

- Aeroquip do Brasil Ltda.
- Danfoss do Brasil Indústria e Comércio Ltda.
- Danfoss Power Solutions Comércio e Indústria Ltda.
- Semikron Danfoss Ltda. – 61%

Chile

- Danfoss Industrias Ltda.

Colombia

- Danfoss S.A.S.

Mexico

- Danfoss Industries S.A. de C.V.
- Danfoss Power Solutions II S.A. de C.V.
- Danfoss Power Solutions III S.A. de C.V. – i likvidation
- Danfoss Power Solutions IV S.A. de C.V. – i likvidation
- Danfoss Power Solutions, S. de R.L. de C.V.

Asien-Pacific

Australien

- BOCK Compressors Australia Pty. Ltd.
- Danfoss (Australia) Pty. Ltd.
- Danfoss Power Solutions Pty. Ltd.
- Danfoss Power Solutions II Pty. Ltd.
- Semikron Danfoss Pty. Ltd. – 61%
- Sondex Australia Pty. Ltd.
- Sondex Engineering Pty. Ltd.

Filippinerne

- Danfoss Philippines Inc.

Hong Kong

- Danfoss Industries Limited – i likvidation
- Semikron Danfoss (Hong Kong) Co., Ltd. – 61%

Indien

- BOCK Compressors India Pvt. Ltd.
- Danfoss Fluid Power Pvt. Ltd.
- Danfoss Industries Pvt. Ltd.
- Danfoss Power Solutions India Pvt. Ltd.
- Danfoss Systems Ltd. – 98%
- Semikron Danfoss Electronics Pvt. Ltd. – 61%

Indonesien

- PT Danfoss Indonesia

Iran

- Danfoss Pars Private Joint Stock Company – i likvidation

Japan

- Daikin-Sauer-Danfoss Ltd. – 45%
- Danfoss Power Solutions Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Japan) Ltd.
- Semikron Danfoss K.K. – 61%

Kina

- BOCK Compressors (Suzhou) Co., Ltd.
- Danfoss (Anshan) Controls Co., Ltd.
- Danfoss Brakes (Shanghai) Co., Ltd.
- Danfoss (China) Investment Co., Ltd.
- Danfoss (Jiaxing) Plate Heat Exchanger Co., Ltd.
- Danfoss Micro Channel Heat Exchanger (Jiaxing) Co., Ltd.
- Danfoss (Tianjin) Ltd.
- Danfoss Power Electronics (Nanjing) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Jiangsu) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Jining) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Luzhou) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Nanjing) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Ningbo) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Shanghai) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions Trading (Shanghai) Co., Ltd.
- Danfoss Power Solutions (Zhejiang) Co., Ltd.
- Danfoss Shanghai Hydrostatic Transmission Co., Ltd. – 60%
- Danfoss (Tianjin) Fire Safety Co., Ltd.
- Semikron Danfoss Electronics (Nanjing) Co., Ltd. – 61%
- Semikron Danfoss Electronics (Zhuhai) Co., Ltd. – 61%
- Sondex Heat Exchangers (Taicang) Co., Ltd.
- Vacon (China) Drives Co., Ltd.
- Zhejiang Holip Electronic Technology Co., Ltd.

Malaysia

- Danfoss Malaysia Sdn. Bhd.
- Danfoss Power Solutions II Sdn. Bhd.

New Zealand

- Danfoss (New Zealand) Ltd.
- Danfoss Power Solutions II Ltd.

Singapore

- BOCK Compressors Singapore Pte. Ltd.
- Danfoss Power Solutions Pte. Ltd.
- Danfoss Power Solutions II Pte. Ltd.
- Danfoss Singapore Pte. Ltd.

Sydkorea

- Danfoss Korea Ltd.
- Danfoss Power Solutions Ltd.
- Danfoss Power Solutions 2 Ltd.
- Semikron Danfoss Co., Ltd. – 61%

Taiwan

- Danfoss Co. Ltd.

Thailand

- Danfoss (Thailand) Co. Ltd.

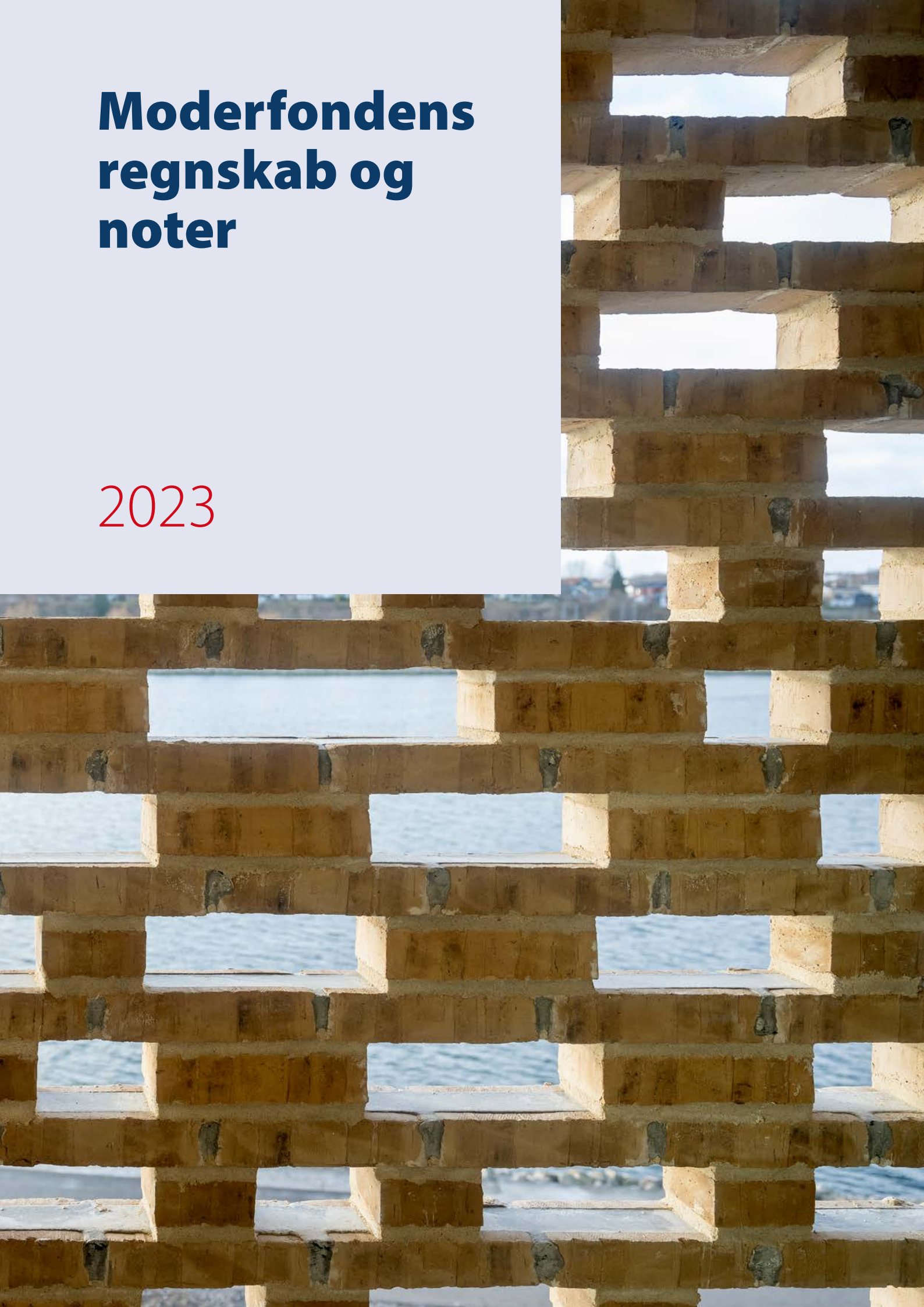
Vietnam

- Danfoss Vietnam Co., Ltd.

Moderfondens regnskab og noter

2023

Totalindkomstopgørelse

1. januar til 31. december

mio. kr.

Administrationsomkostninger
Resultat af primær drift (EBIT)

Finansielle indtægter
 Finansielle omkostninger
Resultat før skat

Årets resultat

Forslag til moderfondens resultatdisponering:

Uddelinger
 Tilbageførte uddelinger
 Forhøjelse af uddelingsrammen
 Regulering af uddelingsramme
 Rådighedskapital

Note	2022	2023
1	-62	-36
	-62	-36
2	626	744
2	-85	-55
	479	653
	479	653
	124	114
	-22	-15
	20	
	-20	
	377	554
	479	653

Balance

pr. 31. december

mio. kr.

Aktiver

Langfristede aktiver

Kapitalandele i dattervirksomheder

Langfristede aktiver i alt

Kortfristede aktiver

Tilgodehavender hos dattervirksomheder

Andre tilgodehavender

Tilgodehavender

Værdipapirer

Likvide beholdninger

Kortfristede aktiver i alt

Aktiver i alt

Note	2022	2023
3	4.032	4.029
	4.032	4.029
	243	389
	10	18
	253	407
	71	589
	477	324
	801	1.320
	4.833	5.349

Passiver

Egenkapital i alt

Forpligtelser

Anden langfristet gæld

Langfristede forpligtelser i alt

Anden gæld

Kortfristede forpligtelser i alt

Forpligtelser i alt

Passiver i alt

2022	2023
4.697	5.251
62	33
62	33
74	65
74	65
136	98
4.833	5.349

Pengestrømsopgørelse

1. januar til 31. december

mio. kr.

Note	2022	2023
	479	653
4	-541	-689
	-24	-4
	2	20
	-1	
	624	674
	539	654
	-14	-52
	-208	-146
	187	-468
	-35	-666
	-94	-141
	-94	-141
	410	-153
	67	477
	477	324

Resultat før skat

Regulering for ikke-kontante driftsposter

Ændring i driftskapital

Modtagne renter

Betalte renter

Modtaget udbytte

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Køb (-)/salg af kapitalandele og kapitalforhøjelse i dattervirksomheder

Optagelse/nedbringelse af udlån til dattervirksomheder

Køb (-)/salg af værdipapirer m.v.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Udbetalte uddelinger

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Årets pengestrøm

Likvide beholdninger, primo

Likvide beholdninger, ultimo

Egenkapitalopgørelse

mio. kr.

Egenkapital 1. januar 2022

Årets resultat
 Totalindkomst i alt for perioden
 Årets uddelinger
 Årets tilbageførte uddelinger
 Forhøjelse af uddelingsrammen
 Overført til uddelingsrammen
 Øvrige transaktioner

Egenkapital 31. december 2022

Årets resultat
 Totalindkomst i alt for perioden
 Årets uddelinger
 Årets tilbageførte uddelinger
 Overført til uddelingsrammen
 Øvrige transaktioner

Egenkapital 31. december 2023

	Grundkapital	Rådighedskapital	Uddelingsramme	Egenkapital I alt
	141	4.049	130	4.320
		479		479
		479		479
			-124	-124
		22		22
		-20	20	
		-104	104	
		-102		-102
	141	4.426	130	4.697
		653		653
		653		653
			-114	-114
		15		15
		-114	114	
		-99		-99
	141	4.980	130	5.251

Noter

- Note 1 **Omkostninger**
- Note 2 **Finansielle indtægter og omkostninger**
- Note 3 **Kapitalandele og værdipapirer**
- Note 4 **Regulering for ikke-kontante driftsposter**
- Note 5 **Nærtstående parter**
- Note 6 **Efterfølgende begivenheder**
- Note 7 **Beskrivelse af anvendt regnskabspraksis**
- Note 8 **Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger**

Note 1 Omkostninger

mio. kr.

A. Personaleomkostninger

	2022	2023
Gager og lønninger	52	26
	52	26
Gennemsnitligt antal medarbejdere	8	10
Antal medarbejdere ultimo året	9	11

Direktionen aflønnes med et fast vederlag og en bonus, der er relateret til Fondens projektaktiviteter og ikke til regnskabsmæssige (monetære) resultater.

Note 2 Finansielle indtægter og omkostninger

mio. kr.

	2022	2023
Finansielle indtægter		
Udbytte fra dattervirksomheder og associerede/joint ventures	618	670
Udbytte fra andre værdipapirer	6	4
Renteindtægter fra kreditinstitutter mv.		14
Renteindtægter fra dattervirksomheder	2	6
Gevinst på øvrige finansielle aktiver		50
Finansielle indtægter	626	744
Renter på finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris udgør	2	20
Finansielle omkostninger		
Renteomkostninger til kreditinstitutter mv.	-1	
Værdiregulering af kapitalandele og værdipapirer	-31	-55
Tab på øvrige finansielle aktiver	-19	
Tab ved salg af kapitalandele i dattervirksomheder	-34	
Finansielle omkostninger	-85	-55
Renter på finansielle forpligtelser målt til amortiseret kostpris udgør	-1	

Note 3 Kapitalandele og værdipapirer

mio. kr.

	2022			2023	
	Kapitalandele i dattervirk- somheder	Værdipapirer	Total	Kapitalandele i dattervirk- somheder	Total
Anskaffelsessum 1. januar	4.903	201	5.104	4.713	4.713
Tilgang	241		241	52	52
Afgang	-431	-201	-632		
Anskaffelsessum 31. december	4.713		4.713	4.765	4.765
Reguleringer 1. januar	-820	-6	-826	-681	-681
Værdiregulering	-31		-31	-55	-55
Afgang	170	6	176		
Reguleringer 31. december	-681		-681	-736	-736
Regnskabsmæssig værdi 31. december	4.032		4.032	4.029	4.029

Der er ultimo 2023 gennemført nedskrivningstests af den regnskabsmæssige værdi af "Kapitalandele i dattervirksomheder", såfremt der har været indikationer på nedskrivningsbehov. Indikatorerne omfatter negativt resultat eller hvis den regnskabsmæssige værdi overstiger egenkapitalen i selskabets eksterne årsregnskab.

Ved nedskrivningstestene sammenholdes værdiansættelsen af dattervirksomheder med de regnskabsmæssige værdier af samme. Princippet er uændrede i forhold til nedskrivningstest udført i 2022.

Værdiregulering i 2023 af kapitalandele i dattervirksomheder vedrører B&MC Holding, Nordborg A/S og Alsik A/S og skyldes underskud i regnskabsåret. Værdiregulering i 2022 af kapitalandele i dattervirksomheder vedrører Alsik A/S og skyldes underskud i regnskabsåret. Værdiregulering/tilbageført nedskrivning medtages som finansielle omkostninger/finansielle indtægter.

For yderligere oplysninger om kapitalandele i dattervirksomheder se Note 2 Finansielle indtægter og omkostninger og Note 5 Nærtstående parter. For yderligere oplysninger om værdipapirer indregnet til amortiseret kostpris se Note 16 Finansielle risici og instrumenter i koncernregnskabet.

Note 4 Regulering for ikke-kontante driftsposter

mio. kr.

	2022	2023
Finansielle indtægter	-626	-744
Finansielle omkostninger	85	55
Regulering for ikke-kontante driftsposter	-541	-689

Note 5 Nærtstående parter

mio. kr.

Nærtstående parter for Bitten & Mads Clausens Fond omfatter bestyrelse og direktion samt bestyrelse, direktion og ledende medarbejdere i datter-, associerede og joint venture virksomheder. Hertil kommer aktionærer med betydelige aktiebesiddelser i Danfoss A/S. Nærtstående parter omfatter endvidere virksomheder, hvor førnævnte personkreds har væsentlige interesser.

Bitten & Mads Clausens Fond ejer ultimativt 48% af aktierne, kontrollerer 86% af stemmerettighederne og har bestemmende indflydelse i Danfoss A/S.

Der har i regnskabsåret været et begrænset antal transaktioner i form af serviceydelser og finansielle mellemværender med Danfoss Koncernen, Fondens øvrige dattervirksomheder samt enkelte medlemmer af Clausen familien. De solgte serviceydelser er afregnet på markedsmæssige vilkår eller omkostningsdækkende basis. Bitten & Mads Clausens Fond har i regnskabsåret købt aktier i Danfoss A/S fra selskabet til en værdi af 26 mio. kr. (2022: 14 mio.).

Bestyrelse og direktion

Direktion og bestyrelse har i året modtaget gager og honorarer for i alt 14 mio. kr. (2022: 44 mio.).

Det samlede vederlag for bestyrelse og direktion for 2022 var påvirket af den gennemførte ændring af direktionen i forbindelse med det planlagte formandskifte i bestyrelsen.

Der er i perioden ikke foretaget transaktioner med bestyrelse eller direktion ud over transaktioner som følge af ansættelsesforholdene.

Herudover har virksomheder, hvori Mads Clausen, Mads-Peter Clausen og Jens Martin Skibsted har betydelige ejerinteresser, solgt varer og tjenesteydelser for under 5 mio. kr. (2022: 5 mio.) til Koncernen. Alle transaktioner er foregået på markedsmæssige vilkår.

Transaktioner mellem Fondens og dattervirksomheder

	2022	2023
Køb af varer og tjenesteydelser	2	2

Note 6 Efterfølgende begivenheder

Der er efter balancedagen ikke konstateret væsentlige begivenheder, der vil påvirke Bitten & Mads Clausens Fondens økonomiske stilling, udover hvad der er indregnet og oplyst i årsrapporten.

Note 7 Beskrivelse af anvendt regnskabspraksis

Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden) er en erhvervsdrivende fond hjemmehørende i Danmark.

Årsregnskabet aflægges i overensstemmelse med IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i Årsregnskabsloven.

Bortset fra nedenstående afsnit svarer anvendt regnskabspraksis for Fonden til anvendt regnskabspraksis i koncernregnskabet for Fonden og dennes datterselskaber (Koncernen). Der henvises til Note 26 i koncernregnskabet. Effekten af ændring i regnskabspraksis har ikke haft væsentlig effekt på Fondens årsregnskab.

Kapitalandele i dattervirksomheder

I Fondens årsregnskab måles kapitalandele i dattervirksomheder til kostpris. Ved indikationer på nedskrivningsbehov er der foretaget nedskrivningstest. Hvor kostprisen overstiger genindvindingsværdien, nedskrives til denne lavere værdi.

Nedskrivninger indregnes i Fondens resultatopgørelse under finansielle omkostninger. Tilbageførsel af nedskrivninger indregnes under finansielle indtægter.

Udbytte fra kapitalandele i dattervirksomheder indtægtsføres i Fondens resultatopgørelse under finansielle indtægter i det regnskabsår, hvor udbyttet deklarerer.

Note 8 Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger for Bitten & Mads Clausens fond (Fonden) omfatter investeringer i dattervirksomheder.

I Fondens årsregnskab måles kapitalandele i dattervirksomheder til kostpris. Ved indikationer på nedskrivningsbehov er der foretaget nedskrivningstest. Hvor kostprisen overstiger genindvindingsværdien, nedskrives til denne lavere værdi.

Grundet aktiviteterne i Fondens dattervirksomheder baseres vurderingen på de forventede fremtidige pengestrømme mange år ud i fremtiden, hvilket vil være behæftet med en vis grad af usikkerhed. Kapitalandele i dattervirksomheder er beskrevet yderligere i Note 3 Kapitalandele og værdipapirer.

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 for Bitten & Mads Clausens Fond.

Årsrapporten aflægges efter IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af Koncernens og Moderfondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af Koncernens og Moderfondens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Koncernens og Moderfondens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultater og Moderfondens finansielle stilling som helhed for de virksomheder, der er omfattet af koncernregnskabet, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Koncernen og Moderfonden står overfor.

Årsrapporten indstilles til godkendelse.

Nordborg, den 4. april 2024

Direktion

Lars Tveen

Bestyrelse

Per Egebæk Have

Formand

Marianne Philip

Næstformand

Jens Peter Toft

Jens Martin Skibsted

Mads-Peter Clausen

Mads Clausen

Morten Hansen

Malene Rudebeck Olsen

Poul Erik Antonisen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderfondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens og moderfondens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Bitten & Mads Clausen Fond for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023, der omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse, egenkapitalopgørelse og noter, herunder oplysning om anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som moderfonden ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af regnskabet*. Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsi-

stent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og moderfondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller moderfonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som

følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og moderfondens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og moderfondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores re-

visionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og moderfonden ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Hellerup, den 4. april 2024

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Mads Melgaard
statsautoriseret revisor
mne34354

Claus Lyngsø Sørensen
statsautoriseret revisor
mne34539

